National Library
Bibliothèque Nationale
JUL 6 1977
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES PÉRIODIQUES

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editoral Office: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx ,N.Y. 10466; Chicago — Editor A. LAMBERTS, P.O. Zox 1890, Chicago, Ill. 60690, U.S.A.; California—Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 26 SESTDIENA, 1977. GADA 2. JŪLIJS 27. GADS

SATURDAY, JULY 2, 1977

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

Iesniegumi Belgradas konferencei

Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības valdes priekšsēdis I. Spilners piesūtījis Latvija Amerikā redakcijai informāciju par četrām sagatavotām vēstulēm Belgradas koncerencei. Tās ietver sūdzības par Eiropas drošības konferences vienošanās neievērošanu un prasības, ko mēs lūdzam no konferences valstīm. Sūdzības un prasības iesniegtas četrās daļās, un katra vēstule apskata noteiktu prasību. Tā sauc. „pirmajā daļā" ietverts lūgums ievērot latviešu tautas pašnoteikšanās tiesības, prasot konferencei panākt, lai Pad. savienība izvāc savus militāros spēkus, koloniālo administrāciju un kolonistus no Latvijas. PBLA lūdz nodibināt internacionālu iestādījumu, kas apskatītu un ierosinātu pašnoteikšanās principu dzīvē.

Lūgums pirmā daļā ievērot domu, runas, kultūras, sirdsapziņas un reliģijas brīvības pārkāpumus okupētajā Latvijā un šos pārkāpumus apskatīt kā internacionālus jautājumus.

Lūgums otrā daļā ievērot Eiropas drošības konferences vienošanās principu pārkāpumus ar Latvijas koloniālizāciju, pielīdzinot to genosīdam. Ekonomiskā un technoloģiskā sadarbība nedrīkstētu tikt izlietota demografisku pārmaiņu izvešanai okupētajā Latvijā.

Lūgums trešajā daļā ievērot padomju pārkāpumus cilvēku sakaru un informācijas izmaiņas un kultūras sakaru jautājumos un proponēt uzlabojumus.

Katrai daļai bez PBLA vēstules būs pievienoti arī attiecīgi liecību materiāli, tādā kārtā gūstot vēlamo uzmanību, un neviena daļa nepaliks ignorēta. Ļoti svarīgi, lai, runājot ar valdību pārstāvjiem, jautājumi tiktu apskatīti konkrētā veidā, tāpat būtu nozīmīgi iesniegumus izdarīt pirms pārrunu vizītes.

Vēstuļu teksti no angļu valodas tulkoti franču, vācu un zviedru valodā. Vēstuļu tekstus tulkos arī latviski, un ar tiem iepazīstināsim mūsu lasītājus turpmāk.

—es—

Sidrabenes Jāņu uzvedumā Dace Ķuze, Inta Šulca un Sandra Klepere ar sasieto miizu siera ripu. Foto: A. Kalniņš

Vai jaunā valsts pastāvēs?

Šīs nedēļas pirmdienā, plkst. 12,0$ dienā Džibuti (Djibouti) republika ieguva neatkarību, bet jau svinīgajā aktā Etiopijas delegāti atstāja zāli pirms jaunā prezidenta Hasana Gouleda uzrunas.

Mazā republika — 9000 kv. jūdzes, kļuva 49. Afrikas neatkarīgā valsts. Agrāk tā bija pazīstama kā franču Somalija, kuŗā Francija valdīja 115 gadus. Tās novietojums stratēģiski ļoti svarīgs, jo atrodas pie Bad el Mandeb 20 jūdžu platā šauruma un var kontrolēt Sarkanās jūras ceļu uz Suecas kanāli. Caur šo šaurumu katru dienu izbrauc ap 70 kuģu, ieskaitot eļļas un kaŗakuģus no dažādām valstīm.

Abas Džibuti kaimiņvalstis, marksistu režīma kontrolētā Somalija un Etiopija gan bija jau apsveikušas jauno republiku un apsolījušas savu palīdzību, bet liekas, tagad Etiopija ir mainījusi savu nostāju. Neskatoties uz draudīgo atmosfairu, Džibuti zaļi zilais karogs ar sarkano zvaigzni jau nedēļu plīvo šīs zemes, ar apm. 150.000 iedzīvotājiem, vairāk desmit tūkstoš kamieļiem, smilšainajos krastos. Tālredzīgais prezidents gan jau parakstījis līgumu ar frančiem, kas atstās zemē savu 4000 vīru lielo kaŗaspēku un sniegs 142 milj. dol. atbalstu gadā. Viņš arī nodomājis pievienoties Arabu līgai, bet atļaus Izraēlas kuģiem lietot Bab el Mandeb šaurumu.

Izrādās, ka Kārtera administrācijai ir stingrāka nostāja nekā tas līdz šim pēdējos divdesmit gados ASV pieredzēts. Nedēļas sākumā Vašingtona paziņojusi, ka Izraēlai jāatvelkas no iekaŗotajām arabu zemēm, jo tikai tā var cerēt uz ilgstošu mieru. Tamī pašā laikā Kārters brīdinājis Izraēlu un arabus, — ja šajā gadā nebūs nekāda progresa miera sarunām, var sākties jauna katastrofa Vidējos austrumos. — kaŗa darbība. Tāpat viņš ieteic radīt Palestīnas valsti.

Menačems Begins, jaunais Izraēlas prezidents, izteicies, ka valdošā politiskā Likud partija uzskata Jordānas rietumu krastu par daļu no Izraēlas vēstures un, atsaucoties uz bībliskajiem Samarijas un Judejas vārdiem, norādījis, ka nepiekāpsies.

Rietumu krasts, Sinaja, Gaza un daļa no Golana augstienes, ir zemes, ko Izraēla iekaŗoja sešu dienu kaŗā 1967. gadā.

Kārtera stingrā nostāja nāca ar paziņojumu par 115.000 milj. dol piešķirumu Izraēlai jaunu ieroču iegādei, tāpat, lai sagatavotu M. Beginu, kas jūlija vidū apmeklēs Dzimiju Kārteru.

Pad. savienība ir nemierā ar ietekmes zaudēšanu Spānijā un pagājušā nedēļā asi uzbruka spāņu komūnistu vadītājam par viņa politiku pēc neatkarības un atšķelšanas no Maskavas. Fernando Glaudins laikrakstā El Pais nedēļas sākumā raksta, ka Maskava ar šo uzbrukumu grib „salaist matos" Carrillo ar partijas prezidenti Doloresu Ibarruri. Santijago Carrillo tika izmests no komūnistu partijas 1960. g. kā revizionists. D. Ibarruri, kas ir 81 gada veca, atgriezās no Pad. savienības pēc 38 g. pagājušajā mēnesī. Pad. savienības ārzemju lietu nedēļas laikraksts New Times apvaino Carillo pretpadomiu kampaņā un draudzības jaukšanā, kas „ar asinīm slēgta Asturijas laukos un grāvjos pie Stalingradas". Patiesība gan ir tāda, ka retais krievu komūnists cīnījās ar spāņu republikāņiem. Asturija gan ir dzimtene Ibarrurai. Tāpat nedaudz spāniešu cīnījās kopā ar krieviem Otrā pasaules kaŗā pret vāciešiem. Lielais vairums cīnījās pret viņiem. Viens no spāņiem gan krita pie Stalingradas —Doloreses Ibarruri dēls — leitnants. Tātad parastie komūnistu niķi, lai, kaut vai ar sentimentu, panāktu savu.

es

Belgradas valošana sākas ar incidentu

DIENVIDSLAVU POLICIJA IZRAIDA PROTESTETĀJU GRUPU

Helsinku izvērtēšanas konferencē kopējo rietumu valstu plānu iesniedza britu delegācija, un dienu vēlāk šo priekšlikumu iztirzāja un aizstāvēja ASV delegāts vēstnieks Alberts Šērers. Rietumu priekšlikums paredz īsto konferences darbu iesākt oktobrī un turpināt to 12 nedēļas līdz Ziemsvētkiem. Triju mēnešu spriešanas rezultātā būtu parakstāma kopēji izstrādāta un visiem pieņemama rezolūcija, kas pēc amerikāņu delegāta vārdiem „papildinātu Helsinku vienošanos un padziļinātu detanti". 12 mēnešu ilgajās diskusijās rietumnieki iesaka iztirzāt cilvēka tiesību īstenošanas praksi dažādās zemēs un atsprieguma politikas sekmes vai neveiksmes atsevišķos jautājumos. Britu delegāts Aijans Saterlands lūdza atzīmēt protokolos, ka viņš, iesniegdams kopējo rietumnieku plānu, runājot ne vien Britanijas, bet arī visas Eiropas kopības vārdā. Rietumu kopējā fronte tādā kārtā šoreiz bija ļoti spēcīgi un saskanīgi parādīta.

Padomju delegātam Jūlijam Voroncovam atbildes sagatavošanai, protams, bija iepriekš jāsazinās ar Maskavu, tāpēc viņš rietumnieku plānu savā pirmajā runā nemaz nepieminēja. Tā vietā Voroncovs atrada par vajadzīgu uzslavēt Leonīdu Brežnevu un paziņot viņa „ievēlēšanu" Augstākās padomes prezidija priekšsēža amatā.

Belgradas sanāksme sākās ar neglītu ainu, kad dienvidslavu slepenpolicisti rīta agrumā iebruka viesnīcā, kuŗā bija apmetusies neliela grupa žīdu sieviešu no Londonas. To vadīja Dorīna Geinsfarde, kas dažkārt sadarbojusies Londonā politiskajās demonstācijās ar citām apspiesto tautu grupām. Belgradā Geinsfordes vadītā cilvēku tiesību cīnītājas gribēja protestēt pret žīdu vajāšanu Padomju savienībā, bet viņas nepaguva pat demonstrāciju uzsākt. Atkārtojās vēl sliktākā formā kaut kas līdzīgs, kas Helsinkos 1975. gadā bija noticis ar baltiešu delegāciju, kuŗu aizturēja policija un lika tai atstāt Somiju. Dorīna Geinsforde bija sapulcinājusi savas tautības pārstāves no 14 zemēm, kopā 16 sievietes. Desmit no viņām iesēdināja pirmajā lidmašīnā, kas gāja uz rietumiem. Dienu vēlāk izraidīja arī divas dāmas no Rietumvācijas.

National Library
Australia

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1977. G. 2. JŪLIJS, 26. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad. A. Lamberts, P. O. Box 1890, Chicago, Illinois 60690, U.S.A.. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 26 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol. 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkūrtojot atlaide.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

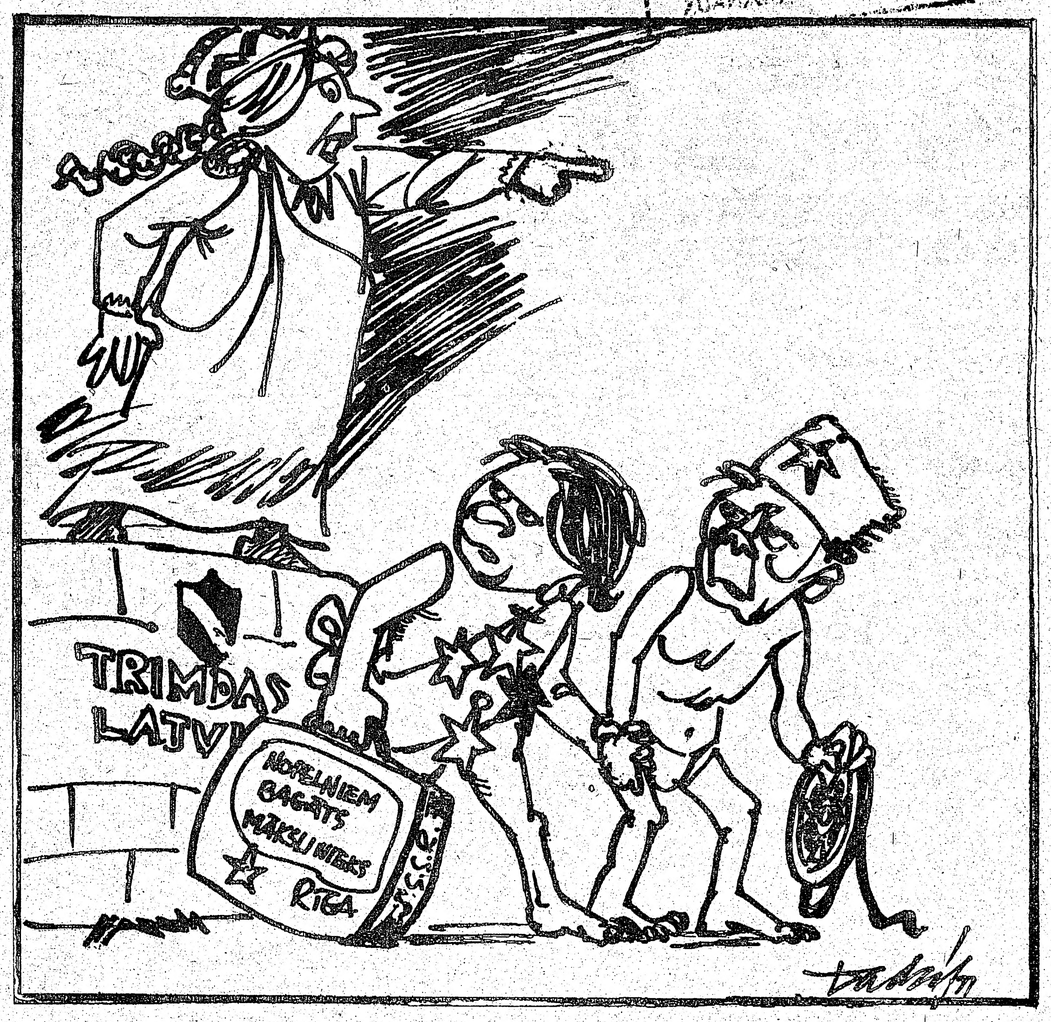

Rīgas sakaru komiteja rudenī atkal gatavo „invāziju" ASV un Kanadā, lai ierastos pie mums ar savām „dāvanām".

Pad. sav. stratēģija Dienvidafrikā

Augsti attīstītām rietumu rūpniecības valstīm ir vajadzīgs darbaspēks, izejvielas un tirgus savu ražojumu pārdošanai. Melnais kontinents — Afrika ir ne tikai lēta darba spēka un nepieciešamo izejvielu milzu krātuve, bet tai ir arī plašs patērētāju tirgus. Saimnieciskā un politiskā ziņā Afrika ir ļoti vajadzīga kā Amerikai, tā Eiropai.

Afrika ir neattīstīto valstu kontinents. Rietumu koloniālvalstis, gadu simtiem valdot, maz bija gādājušas par tautas izglītību, civilizācijas un sociālās labklājības uzlabošanu, bet centās iespējami vairāk gūt sev labumus. Pēdējos gadu desmitos pasaules situācija spilgti mainījusies, kas savukārt radījis politisko maiņu arī Afrikas kontinentā. Arvien vairāk valstu visā pasaulē uzstājas par melnās rases pašnoteikšanās tiesībām un pret koloniālismu Afrikā.

Sadalot pasauli 1945. g. februāra konferencē Jaltā, Rūzvelts un Čērčils nodeva Staļinam daudz valstu, neprasot šo tautu piekrišanu. Ar to Pad. savienība kļuva par otru supervalsti un lielāko koloniālvalsti pasaulē.

Novērtējot Afrikas nozīmi Rietumu pasaules saimnieciskā attīstībā un politiskā stratēģijā, Pad. savienības diplomāti vispasaules starptautiskajā forumā — Apvienotajās Nācijās, uzsāka enerģisku cīņu par Afrikas tautu pašnoteikšanās tiesību atzīšanu un viņu atbrīvošanu no koloniālvaras virskundzības. Daudzām Afrikas valstīm tika dota patstāvība.

Lai dotu šīm jaunajām valstīm iespēju eksistēt, izveidoja plašu palīdzības programmu, bet kas gadu simtiem nokavēts, to nevar panākt dažos gados. Pastāv daudz sociālu un politisku problēmu, kuru atrisināšanai nepieciešams atbalsts no ārienes. Tagad Afrikas valstīs sacenšas rietumu saimnieciskie padomdevēji un Pad. savienības „speciālisti" — Marksa un Ļeņina mācības misionāri. Viņu sludinātā „brīvība, vienlīdzība un brālība", pēc kuŗas Afrikas tautas jau tik ļoti sen ilgojas, atrod dziļu atbalsi melno iedzīvotāju masās. Viņi vēl neaptver, kādu īstenībā brīvību un labklājību viņiem var dot maksisms un ļeņinisms, bet viņi zina, ko viņiem deva kolonializms.

Angolas uzvara „brīvības cīņā" deva iedvesmi arī citām Afrikas tautām. Angola bija šo „brīvības cīņu" izmēģinājums. Tur tika iesaistītas Kubas vienības un lietota Fidela Kastro partizānu taktika.

Balto valdība Rodēzijā un Dienvidafrikā jau kopš gadiem arvien vairāk sakarsē Afrikas melno iedzīvotāju prātus un rada auglīgu zemi komūnistu kūdīšanas propagandai. Rietumu diplomātija Rodēzijās problēmas atrisināšanai neguva cerētos panākumus. Tas pats bija arī Dienvidafrikā. ASV vicepreziden ta Mondēla apspriedes ar Dienvidafrikas ministru prezidentu Forsteru Vīnē, un ASV sūtņa Apvienotajās Nācijās Janga uzstāšanās Afrikas valstu konferencē Maputu tajā pašā laikā nespēja radīt bāzi tālākām apspriedēm aktuālo rases problēmu atrisināšanai.

Dienvidafrika kļūst par „pulvera mucu ar laika degli" un Pad. savienība nemitīgi pūlas saspīlējumu kāpināt.

Pad. savienības ietekme Afrikā pēc Otra pasaules kara nemitīgi augusi, un pagājušos 20 gados 12 Afrikas valstis nokļuvušas tās politiskā iespaida sfairā. Saskaņā ar rietumu ekspertu vērtējumiem 10 stratēģiski svarīgas Afrikas valstis, kuŗas rietumu industrijas valstis apgādā ar neatsveramām izejvielām, no Pad. savienības saņēmušas atbalstu 2.5 miljardu dol. vērtībā apbruņojumam, bet tikai 765 milj. dol. saimnieciskai palīdzībai. Bez tam Pad. savienība uz turieni nosūtīja 30.000 „padomdevēju" un „speciālistu". Piemēram, Somālijā darbojas 1000 padomju un Kubas „padomdevēju" karaostu

(Turpinājums 16. lp.)

Lasītāju vēstules

CETURTAIS BAUSLIS

Kārlis Kodoliņš lasītāju vēstulē LA 11. jūnija (23.) numurā raksta:

Es to neatzīstu par labu bērnu audzināšanu, ja daži vecāki Beverīnā prasa, lai skolotāji atļautu skolēniem smēķēt un lietot reibinātājus dzērienus, jo tāpat jau darot arī viņu tēvi un dažreiz mātes. Manuprāt tas runā pretī ceturtajam bauslim".

Vai teiktais ir faktu sagrozījums vai Kodoliņa fantazija? Beverīnas vasaras vidusskolā neviens no audzēkņu vecākiem nav prasījis ne skolotājiem, nedz skolas vadībai, lai viņu jauniešiem atļautu Beverīnā smēķēt, un smēķēšana audzēkņiem skolas telpās un nometnē nav atļauta. Tā tas ir bijis visos četros līdzšinējos darbības gados. „Domas pacelšana" par reibinātāju dzērienu lietošanas atļaušanu ir — absurds!

Jaunieši nebūtu jaunieši, ja daži no pārdrošākajiem necenstos izmēģināt to, kas ir aizliegts un slepus reiz „uzvilktu pa dūmam". Smēķēšana tad arī ir viens no parastākajiem disciplīnas pārkāpumiem, ko skolas vadība aizrādīja kādā audzēkņu vecāku sapulcē. Proti, prasot jautājumu — ja gadījumā būtu tādi audzēkņu vecāki, kas saviem jauniešiem atļauj smēķēt, tad nometnē viņiem varētu ierādīt kādu speciālu vietu vai aploku, kur tad vini arī varētu izsmēķēties pēc sirds patikas, „ka pelni vien put pa gaisu". To, protams, minēja ar ironiju, mēģinot piesaistīt audzēkņu vecāku palīdzību šī pārkāpuma izskaušanā.

Beverīnas saime visumā var būt lepna uz savu disciplīnu un harmonisko sadzīvi, un skolotāji, audzinātāji un skolas vadība dara iespējamo, lai audzēkni iemācītos arī labas un veselīgas dzīves paražas.

Arturs Vatvars
Beverīnas direktora vietnieks

TĀPAT UN TOMĒR CITĀDI

Nesenajā ALA valdes sēdē Ņujorkā tās goda priekšsēdis Alfreds Bērziņš norādījis, ka ALA darbā būtisku pārmaiņu nevarētu būt, jo visi apstākļi pašos pamatos taču esot tie paši agrākie.

Ir tiesa, mūsu augstākais mērķis — cīnīties par Latvijas brīvību — nav mainījies. Arī Latvijas okupanti un viņu mērķi ir tie paši— pārpludināt mūsu zemi ar „brālīgajām tautām", lai latviešu tautu ar kopēju apziņu un centieniem pēc savas brīvas valsts iznīcinātu, nav mainījušies, bet pat pastiprinājušies. Latviešu tauta tēvzemē jau padota iznīcībai, trimdā esošā daļa asimilācijai.

Trimdas latviešu sabiedrība tagad nav vairs tik viengabalaina savā politiskā nostājā, kāda tā bija piecdesmito gadu sākumā, kad dibinājās mūsu organizācijas. Toreiz visiem bija skaidrs, ka mūsu tautas lielākais ienaidnieks ir komūnisms ar savu brutālo un noziedzīgo varu Kremlī. Trimdas organizācijas dibinot deklarējām, ka tām būs katēgoriska pretkomūnistiska nostāja, un visi tam pievienojāmies. Tagad trimdā jau izaugusi jauna paaudze, kuŗai dzīvojot demokratiskā brīvībā grūti ticēt, ka Pad. savienībā eksistē valdība kas sludina brīvību un vienlīdzību visiem, bet tanī pašā laikā pati ir lielākā brīvības apspiedēja un lielāko noziegumu — masu slepkavību darītāja.

No trimdā izaugušās paaudzes jau atskanējušas balsis, ka komūnisms ir tikai politiska sistēma, kuŗai arī jālauj izpausties un darboties trimdas latviešu sabiedrībā. Ir radusies arī aktīva liberāļu grupa, kas daļēji pauž to pašu ideoloģiju un uzskatus kā komūnisti. Viņi ieskata, ka ar okupācijas varas vīriem Latvijā un ar viņu pārstāvjiem, kas ierodas pie trimdiniekiem, ir jāsadarbojas, jālauj tiem brīvi uzstāties, paust savus uzskatus, bet trimdiniekiem jārāda un jāstāsta viņiem, ko kultūras laukā esam sasnieguši arī mēs trimdā. Mūsu liberāļi ir pārliecināti, ka arī komūnistu funkcionārus varēs pārliecināt un tie sapratīs trimdinieku centienus. Okupētā Latvijā viņi tad režīma nostāju centīšoties mīkstināt.. Debatējot par šiem jautājumiem, viņi savos uzskatos ir katēgoriski, jo domā, ka tikai viņi visu pareizi redz, zina un ka tikai viņu izvēlētais ceļš ir vienīgi pareizais. Viņi uzskata, ka trimdas latviešu domāšana jāpagriež vismaz 90 gradu pa kreisi, pirmajā vietā izvirzot ne nacionālos, bet gan sociālos jautājumus.

No šīm aktīvitātēm — ideoloģiskiem un politiskiem strāvojumiem — redzams, ka trimdas latviešu vidū sākusies nogrupēšanās pēc ideoloģiskiem un politiskiem uzskatiem. Būtu aplam, ja šai demokratiskā sabiedrībā parasti normālai parādībai mēs paietu vienaldzīgi garām. Jāredz, ka šo nogrupēšanās „rūgšanas procesu" sākuši veikli izmantot komūnistu varas vīri, lai trimdas sabiedrību un organizāciju sadarbību sašķeltu.

Šai situācijai DV ASV delegātu sapulcē pieskārās arī DV centrālās valdes ideoloģiskās nozares vadītājs Vilis Hāzners. Viņš konstatēja, ka arī DV stiprie bataljoni nav bijuši pietiekami modri, jo savlaicīgi nav pamanīts pat tas, ka ienaidnieka diezgan labie komandieri, čekisti Lešinskis, Zakenfelds, Anerauds un citi jau stāv pie mūsu kazarmu vārtiem. Lai sevi maskētu, viņi bija paņēmuši līdz okupētās Latvijas pazīstamos kultūras darbiniekus — Peteru, Paulu un citus. Mēs šo viņu rīcību pietiekami neizpratām un novērtējām nepareizi. Tagad gan redzam, cik daudz jauna šie ienaidnieka komandieŗi šādā veidā jau ienesuši mūsu sabiedrībā.

Sakarā ar delegātu izteiktiem viedokļiem, sapulce vienprātīgi pieņēma rezolūciju: „Daugavas Vanagu ASV valdei stāties sakaros ar ALA un PBLA, lai izveidotu zināmu norobežošanās kontroli par notikumiem, kas nav latviešu tautas un Latvijas brīvības atgūšanas interesēs. Daugavas Vanagi novēršas no tiem tautiešiem, kuŗi, Latvijas okupantu varasvīru aicināti, sadarbojas ikkuŗā laukā ar okupantu varas nesējiem."

(Turpinājums 16. lp.)

Brūveri Minsterē

Minsteres latviešu ģimnazijas iepazīšanās kursa ietvaros 1., 2. un 3. jūlijā notiks referātu un pārrunu cikls —Latvija šodien. Paredzams, ka Minsterē varēs ierasties mācītājs M. Grīvāns, māc. J. Šmits, Olafs, Rita un Pāvils Brūveri, kā arī citi nesenie Latvijas atbraucēji. Par Gaismas akciju un peredzi ASV ceļojumā stāstīs mācītājs P. Kļaviņš.

Iepazīšanās kurss ilgs no 28. jūnija līdz 5. jūlijam un domāts jauniešiem no 15 līdz 19 gadiem. Programā paredzēta iepazīšanās ar Minsteres latv. ģimnazijas darbu un tās saimi, sports un kopīgi izbraukumi, kā arī informācija par latviešu centriem trimdā. Līdzdalību apsolījuši. Ā. Šilde (PBLA), A. Cipulis (LCK), A. Bērziņš (DV), māc. F. Kristbergs, MLĢ skolotāji no ASV u.c.

Ģimnazijas saime gaida ciemos jauniešus no Anglijas un Zviedrijas! Iepazīsimies un novērsīsim Mārtiņa Dāles (EL JA) neseno norādi: „Kāda meitene pat nebija dzirdējusi par MLĢ pirms es viņu satiku — kaut arī prot tekoši latviski runāt un ir aktīva latviešu sabiedrībā — vai varētu ko stāstīt par MLĢ?"

Aicinām vecākus, jo sevišķi bijušos eļļotājus, atjaunot „tiltu" pāri Lamanšam un Baltijas jūrai. Droši vien kādam no jums būs iespējams ar savu automašīnu atvest uz Minsteri iepazīties kārus jauniešus. Minsterē jūs visus sagaidīs kādreizējie Etlingenas draugi. Saprotams, ka atbildību uzņemas Minsteres latv. ģimnazijas vadība. Atbrauciet pretim, tad jau arī mēs dosimies līdz uz dziesmu svētkiem Londonā!

Tuvāku izziņu par ciemošanās iespējām sniedz MLĢ internāta vadītājs: Imants Balodis, Wienburgstr. 56, 4400 Muenster, BRD.

No okupētās Latvijas izkļuvušais Olafs Brūvers nolasīja Milvokos plašu referātu par „Latviju šodien". Viņš apskatīja Latvijas stāvokli pašreizējā okupācijā un latviešu tautas galvenās grūtības komūnistu birokratijā, ietverot savā apskatā arī pārkrievināšanu, okupantu dezinformācijas izplatīšanu un saimniecisko dzīvi padomju birokratiskajā sistēmā, kā arī latviešu tautas centienus pēc brīvas un neatkarīgas Latvijas. Attēlā: O. Brūvers referē; pa kreisi Ruta Priedkalne, kas viņu pavadīja. Referāts notika Milvoku Latviešu namā.

Grāmata par Jāni Albertu Jansonu

Rakstu krājums, 240 lp. J. A. Jansona piemiņas fonda izdevums, 1977. g. Austrālijā.

Izlasot šo interesanto grāmatu par prof. Dr. phil. Jāņa Alberta Jansona dzīvi, personību un darbiem, rodas trīs atziņas — pirmkārt, ka viņš ir bijis cilvēks, skolotājs, zinātnieks un latvietis; otrkārt, ka viņa ietekme un audzināšana devusi daudz latviešu, kas strādā un kalpo cilvēcei un savai tautai gan Latvijā, gan svešumā; *treškārt, Jānis Alberts Jansons* ar savu darbu atstājis tādu mantojumu latviešu kultūrā un literātūrā, kas spēj vienot dzimtenē un svešumā dzīvojošos Jāņa Alberta Jansona audzēkņus, studentus un viņa darba kollēgas. Pateicības pilnus atmiņu rakstus un vērtējumus par savu skolotāju rakstījuši gan tie, kas tagad dzīvo un strādā Latvijā, gan tie, kas izkaisīti ap visu globu.

Grāmatas saturu devuši viņa skolēni gan no Limbažu un Rīgas 4. vidusskolas, gan no Rīgas skolotāju institūta. Savas atmiņas pievienojuši arī tie, kas bijuši viņa studenti Latvijas universitātē, vai arī darba kollēgas rakstu un grāmatu laukos. Grāmatas sakārtotājs un rediģētājs A. Plaudis saturā iekomponējis paša Jāņa Jansona piezīmes un īsu dzīves stāstu. Par sevi Jansons kautrējies stāstīt un rakstīt. Lai šīs piezīmes papildinātu, sakārtotājs ievietojis dažus izvilkumus no Ellas Jansones, skolotāja mūža līdzgājējas, atmiņām un vēstulēm.

Jau 1920. gada 24. jūnijā J. A. Jansons savās dienas grāmatas piezīmēs parāda, ka jau samērā agri viņa dzīvē un darbu sākumā tam bijusi nojauta par savu ejamo ceļu.. Varbūt viņš jau ļoti apzinīgi ir redzējis, kas viņa tautai tās brīvības rītā visvairāk vajadzīgs: sevis devēji, gaismas devēji, apziņas devēji, gara devēji, daiļuma devēji jaunatnei. Tā pilnveidošanās, pie kuŗas viņš nonāca vēlākos gados, nav vis radusies tikai no vēlmes, nojautas, iedvesmas, vai ilgām vien. Tā radusies no asiem, pārdzīvotiem konfliktiem sevī pašā. Arī tad, kad viņš jau bija skolotājs, viņš bieži bija teicis par sevi: „Es neesmu nekas." Gan J. A. Jansona piezīmes un atziņas par sevi, gan viņa audzēkņu aminas un vērtējumi rāda, ka viņš gan jūtu dzīvē, gan gara tvērumā ir bijis lielu šķautņu cilvēks. No tā visa viņš veidojis sevī radītāju, domātāju, devēju un personību, kas aizrāva jaunu meklējumu, eksperimentu un atziņu gājienā citus, sevišķi jauno paaudzi.

Bijušo audzēkņu vērtējumos atkārtojas doma, ka J. A. Jansons spējis ieinteresēt, aizraut, mācījis patstāvīgi domāt, nav nonicinājis, ja kāds teicis, vai darījis ko aplamu. Ja kāds ieradies klasē aizgulējies, tad sagaidīts ar tautasdziesmu par miegu. Šinī grāmatā ir daudz nozīmīga materiāla par mācīšanas metodi skolā. To vajadzētu izmantot visiem, kas māca vai gatavojas mācīt latviešu skolās svešumā.

Interesantu atziņu izsaka Jānis Zanders (77) — kāpēc Jansons ir organizējis latviešu literātūras vielu ap Zemnieka dēlu: „Zemnieka dēlam atvērās sava universitāte, kuŗas koridoros viņš nu varēja staigāt paceltu galvu, neraugotie uz pašaustajiem vadmalas svārkiem."

Jānis Andrups runā par Jansonu kā par „latviešu literātūras zinātnes līdumnieku" (124), kas „zinātniski asi formulēja latviešu literātūras teorijas, kritikas un literātūras vēstures uzdevumus un metodoloģiju..." Grāmatas sakārtotājs un rediģētājs pievienojis interesantu, psiholoģisku analizi par Jansona tapšanas konfliktiem, par personības šķautnēm, to nogludināšanu, jaunības un bērnības ietekmēm un par Jansona personības iveidošanos. Ellas Jansones vēstules dod intimu, siltu ieskatu Jansona dienišķās dzīves daudzveidībā. Stāstījumā daudz ainu par viņu kopdzīvi, kopējiem darbiem, bērniem, laiku maiņām.

Grāmatu bagātina 47 vēsturiski foto attēli. Pēdējais attēls — Jāņa Alberta Jansona kapakmens Meža kapos Rīgā.

Jānis Klīdzējs

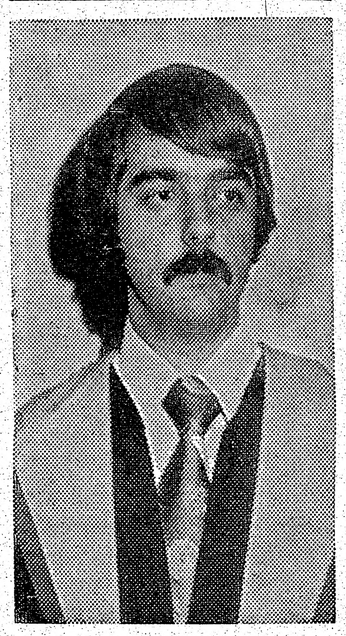

Andrejs Pakrastiņš
beidzis Thunder Bay Lakehead universitātes mežkopības fakultāti ar B.S. gradu mežkopībā ar uzslavu (Honour distinction). Viņš strādā pie Ontario valdības mežu atjaunošanas projekta.

IZNĀKUSI

MAG. PHIL. AL. KALNIŅA

rakstu izlase (1.25 dol) un papildinājumi pārskatam „Par latviešu valodas pareizrakstību" (kopā ar pārskatu 1 dol.). Grāmatiņas pasūtināmas grāmatu galdiem vai tieši autoram (Al. Kalniņš: 1711 N. Rose St., Kalamazoo, Mi. 49007, U.S.A.). Grāmatu galdiem, ņemot grāmatiņas komisijā, 30 — 50% atlaide. Tā pati atlaide, pērkot reizē vismaz 5 eksemplārus.

Aicinājums koŗiem un ansambļiem

Latviskām problēmām veltītais rakstu krājums ARCHĪVS savu XVIII sējumu veltīs koŗiem un ansambļiem. Redakcija avīzēs jau ir publicējusi aicinājumu sniegt ziņas un, kur bija zināmas adreses, piesūtīti arī personiski aicinājumi.

No Kanadas uz šiem aicinājumiem līdz šim saņemtas atbildes no šādiem koŗiem u.c. vienībām: Dainas koŗa, DV vīru koŗa Kanadā, Dziesmuvaras Toronto kopas, Sv. Katrīnu vanadžu ansambļa Senatne, Montrealas dainotāju kopas, Montrealas vīru koŗa Junda, Toronto vanadžu koŗa Zīle, Toronto latv. katoļu vienības, Toronto latviešu tauŗu orķestŗa, Toronto vīru ansambļa Kalvis, Toronto Sv. Andreja un Toronto Sv. Jāņa draudzes koŗa.

Rodas jautājums, vai Kanadā vairāk koŗu un ansambļu — piemēram, kokļētāju ansambļi — nedarbojas?

Ja darbotos vēl kādi koŗi un mūzikas ansambļi, lūgums bez kavēšanās sniegt šādas ziņas: 1. nosaukums, adrese. 2. dibināšanas gads, 3. diriģenta dzimšanas datums un vieta, mūzikālā izglītība, adrese, 4. valdes pr-dis, 5. pianists, 6. dziedātāju skaits atsevišķās balsīs vai mūzikas instrumentu sadalījums orķestrī vai ansamblī, 7. kad pēdējos trīs gados rīkoti koncerti — ja iespējams, lūgums sūtī koncertu programmas vai to kopijas, 8. repertuārs — komponista vārds, dziesmas vai kompozicijas nosaukums, 9. cik liels pēdējos trīs gados bijis koŗa vai ansambļa budžets, vai — ienākumu un izdevumu pārskats, 10. vai pastāv nošu krātuve — ar cik dziesmām vai kompozicijām? 1. recenzijas — kad un kur ievietotas pēdējos trīs gados?

Atbildes lūdz sūtīt, adresējot: Prof. Dr. E. Dunsdorfs, 3 Dickens Street, Elwood, Vic. 3184, Australia.

Archīva nolūks ir dokumentēt lielos tagadējos latviešu sasniegumus. Būtu svarīgi, lai Archīva XVIII sējumā būtu pilnīgs pārskats lar latviešu lielo rosību mūzikas nozarē un lai šo ievērojamo kultūrālo darbību saglabātu nākotnei kopējā pārskatā. Tādēļ šis aicinājums sūtīt ziņas — ja paši koŗi un ansambļi par to nerūpēsies, tad tagadējās rosības pēdas aizputinās aizmirstības smiltis. **E. D.**

Alberts Eglītis

GAIDOT DRAUGU

Gaidīšu
Tevi — gaismas apsēstais,
Pie trimdinieka
Ciemā.

Tu vējā ielecis,
Pēkšņi ieradīsies
Bez pavadoņiem
No elles —
Viens pats.

Vispirms, atcerēsimies
Veco skolu;
Tad dienu ilgi runāsim:
Kā kopā turēdamies
Skaidrosim saulei ceļu,
Un — ko mēs varam,
Un — nevaram
Vēl apliecināt
Savai tautai.

Atziņa Latvijai Amerikā

Šogad ir Anglijas karalienes Elizabetes II valdīšanas Sidraba jubileja. Tai par godu Ontario provinces valdība likusi izkalt sidraba jubilejas medaļu ar ierakstiem angļu un franču valodā. Ontario daudzkultūru padomes priekšsēdis Džordžs Karejs šādu medaļu piesūtījis arī laikraksta Latvija Amerikā redaktoram. Medaļa ievietota zilas krāsas samta kastītē un tai pievienota kartīte ar Ontario premjēra Dēvisa parakstu. Medaļas vienā pusē ir ieraksts: „Queen Eilizabeth II Silver Jubilee 1952—1977", un otrā pusē redzams Ontario provinces ģerbonis. Karaliene Elizabete II uzkāpa tronī pēc sava tēva karaļa Džordža VI nāves 1952.g. 6. februārī un kronēta 1953.g. 2. jūnijā Vestminsteras abejā Londonā.

Ingrīda Anita Matckare
Toronto universitātē ieguvusi M.A. gradu fanču valodā, bet iepriekšējā gadā B.A. gradu spāņu un franču valodā. Viņa rudenī sāks tieslietu studijas (Osgoode Hall). Pieder pie studenšu korporācijas Spīdola.

Uzskatu atšķirības

INTERVIJA AR VISVALDI KLĪVI

Latviešu centrālo organizāciju vadītājiem ar presi vienmēr bijušas labas un sirsnīgas attieksmes, tomēr atsevišķas intervijas preses pārstāvjiem ar organizāciju vadītājiem nav bijušas pārāk bieži. Nesen ALA valdes priekšsēža vietnieks Visvaldis Klīve presei izteicis savus ieskatus par ALA darbību un dažādām problēmām.

Pēc ALA pēdējā kongresa vairākkārt dzirdēts, ka latviešu sabiedrība ASV esot sašķelta. V. Klīve ir ieskatos, ka ne jau katru domu atšķirību vajadzētu apzīmēt par šķelšanos. Atšķirības nav novēršamas, jo latviešu sabiedrībā notiek zināmas pārmaiņas. Ir radusies paaudžu maiņa. Mūžībā vai pensijā aizgājusi daļa vecākās paaudzes, kas bija augusi un darbojusies brīvajā Latvijā. Vidējā un jaunā paaudze savs uzskatos un domāšanā nav vairs tik viengabalaina..

Tas tomēr nenozīmē, ka mūsu mērķi būtu mainījušies. Mērķis bija un vēl vienmēr paliek — Latvijas brīvības atgūšana, tikai uzskati atšķiras darbības metožu ziņā, kur un kam vajadzētu pievērst lielāko uzmanību.

Pārmaiņas atspoguļojas ALA darbā un vadībā. Lielākā daļa no tagadējām ALA amatpersonām atceras Latviju tikai kā bērni, šo zemi nemaz nav redzējuši vai arī redzējuši neilgā apciemojumā. ALA priekšsēža vietnieks norādīja, ka viņš nešauboties ne par viena nacionālo stāju un vēlēšanos darīt labāko mūsu tautas un sabiedrības labā. ALA valdes locekļu starpā sadarbība bijusi ļoti laba.

ALA darbībā ir vairākas ļoti nozīmīgas lietas, tikai nav viegli pateikt, kas ir pati svarīgākā. Vispirms tā ir mūsu politiskā rīcība, gatavojoties Belgradas konferencei, un Pad. savienības noziegumu dokumentācija. Arī plāni pēc Belgradas sanāksmes ir svarīgi. Svarīga ir mūsu kultūras darba nostiprināšana un Latviešu institūta izveidošana, tāpat skolu grāmatu izdošana un skolu darba veicināšana. Daudzi bērni nemācās latviešu skolās. Viņu vecāki jāpārliecina par skolu vajadzību. ALA mēģinās darīt visu iespēju robežās, bet ir ļoti svarīga sabiedrības atsaucība. Nepieciešama ir Pad. savienības noziegumu dokumentācija, kā arī apzināt pārkāpumus pret cilvēka tiesībām. Šādas ziņas ir gan iesūtījuši daudzi,, bet mums ir vajadzīgas visas iespējamās ziņas, kaut arī tās būtu nepilnīgas. Apvienojot visu iesūtīto informāciju, varam iegūt svarīgu ainu. Skolu grāmatas noveco, bērnu un jauniešu latviskās zināšanas maimās. Tas nozīmē, ka vajadzīgas jaunas grāmatas, bet to sagatavošana prasa laiku un līdzekļus.

Runājot par apmeklējumiem no okupētās Latvijas, V. Klīve aizrādīja, ka te izteicies ALA kongress un valde. Būtu izstrādājamas vadlīnijas, lai īpaši darbinieki pētītu apmeklētāju plānus un dotu savus novērtējumus. Šajā jautājumā bieži neesam sagatavoti un rīkojamies neorganizēti. Šie jautājumi nav tik neatrisināmi, kā dažreiz liekas. Apmeklētāju jautājumā viss atkarīgs no tā, cik mēs objektīvi šo jautājumu gribam apskatīt un apzinīgi rīkoties. Latviešu sabiedrība grib labāko mūsu tautai un sagaida tālredzīgu rīcību no mūsu organizācijām.

ALA iekšējo dzīvi skar vairāki jautājumi — mūža biedru skaita palielināšana un biedru skaita pavairošana, kas ilgāku laiku nodrošinātu ALA finansiālo bazi.

Mums jāpētī arī viedi, kā iegūt atbalstu no ASV valdības un privātiem fondiem. Labus panākumus šinī ziņā guvuši igauņi. Kanadas latviešiem bijuši lieli panākumi, tomēr jāatceras, ka latviešu situācija ASV ir citāda.

Pēc pēdējā ALA kongresa daudzi tautieši bija pesimistiski noskaņoti par ALA nākotni, bet V. Klīve domā, ka kongresā reprezentētā jaunā un vidējā paaudze liecina, ka Amerikas latviešu apvienībai ir nākotne.. Dažiem vecās paudzes darbiniekiem ir grūti pieņemt faktu, ka mūsu sabiedrība mainās, bet tas nav novēršams. Tiekoties ar jaunajiem delegātiem un darbiniekiem, iespaids esot optimistisks. ALA nākotne tomēr neesot iespējama bez mūsu visu atbalsta.

Vk

Baltiešu komitejas Detroitā rīkotajā Aizvesto piemiņas dienā galvenais runātājs, Mičigenas senātors A. Deržinskis savā runā aizrādīja, ka komūnistu invāzijas notiek gan ar militāru varu, gan arī konferencēs, kur komūnisti ierodas tērpušies diplomātu drēbēs, kā tas bija Helsinkos. Uzņēmumā pirmajā rindā no kreisās. māksl. E. Kalkuns, prāv. R. Babonas, D. Veselka, senātors A. Deržinskis, D. Patrioniene, Latviešu apvienības Detroitā priekšsēdis S. Rudzītis, māksliniece A. Kalniņa. Otrā rindā no kr.: A. Ambrose, māksl. J. Talls, slovaku pārstāvis J. Bielanskis, baltkrievu pārstāvis I. Bruckis, poļu pārstāvis G. Rejs, Baltiešu komitejas priekšsēdis Dr. A. Barauskas, latviešu delegāti Baltiešu komitejā J. Ozols, G. Strīķis, B. Brižģis un R. Tralla.

Foto: K. Sragauskas

Komūnisma režīma pretinieku saraksts

Laikraksta The Toronto Sun redakcijas līdzstrādnieks Sīns Makkans (Sean McCann) Līgo svētku priekšvakarā, 21. jūnijā, un pāris dienas vēlāk tā paša laikraksta pazīstamais ievadnieks Pīters Vorsingtons, bija nākuši ar sensācionālu atklājumu, ka Toronto serbu sabiedrības pieci locekļi ievesti Dienvidslavijas slepenās policijas (UDBA) nonāvējamo sarakstā, kuŗā atrodami pavisam ap 200 Ziemeļamerikā dzīvojošo serbu vārdu.

Šādu baigu statistiku atklājis Serbu nacionālās aizsardzības padomes priekšsēdis Dr. Urošs Seffers Čikagā. Sarakstā minētie ir izteikti pretinieki Dienvidslavijas diktātora Josifa Tito komūnistiskajam režīmam. Dr. Seffers izteicies, ka UDBA aģentu (līdzīgi padomju čekai) vairums strādājot Ziemeļamerikas lielākās pilsētās, lai apklusinātu serbus, kas ir pret komūnistisko režīmu Dienvidslavijā. Sarakstā atrodami prominenti serbu politisko un baznīcu varītāju vārdi, kā arī lielāks skaits serbu laikrakstu izdevēji.

„Mēs esam pilnīgi pārliecināti, ka UDBA aģeni 19. jūnijā noslepkavojuši pretkomūnistiskā laikraksta Svaboda izdevēju, 44 g. veco Dragisu Kasikoviču un 9 g.v. Ivanku Miloseviču, kas ir serbu bīskapa mazmeita. Abi nogalinātie bijuši ļoti smagi sasisti un vairākkārt sadurti. Tie atrasti Serbu nacionālās aizsardzības padomes birojā."

Toronto aikraksts kontaktējies ar trim no pieciem „nāvinieku sarakstā" ievestajiem serbiem, kas nav vēlējušies atklāt savus vārdus. Viens no viņiem paskaidrojis: „Esmu vienmēr bijis aktīvs serbu sabiedrībā. Man zvanīja pa tālruni dažādos laikos, lai klusēju par Dienvidslaviju. Pēc slepkavības Čikagā mēs tagad esam kļuvuši piesardzīgāki." Otrs paskaidrojis: „Es zinu, ka esmu pirmais sarakstā, jo man ir informācija, kas to apstiprina. Mēs zinām, ka UDBA strādā ASV un Kanadā." Trešais serbs apstiprinājis to pašu un piebildis, ka pirms trim gadiem saņēmis Kanadas karaliskās jātnieku policijas (RCMP) brīdinājumu, ka atrodoties sarakstā.

Toronto dzīvo ap 10.000 serbu. The Toronto Sun kontaktējies arī ar RCMP un apjautājies, vai UDBA aģenti strādā Kanadā un vai plicija brīdinājusi dažus serbu sabiedrības darbiniekus, bet RCMP nav ne apsiprinājusi, ne arī noliegusi šādu informāciju.

Čikagas policija slepkavību izmeklējusi un konstatējusi, ka tai bijuši politiski motīvi. Serbu nacionālās padomes Čikagā priekšsēdis Dr. Urošs Seffers izteicies, ka šī slepkavība izdarīta, lai atriebtos par neseno iesniegumu ASV ārlietu ministrijai par politiskām represijām Dienvidslavijā un kas vēlāk publicēts laikrakstā Svaboda. Iesniegumā uzrādīti simtiem politiski ieslodzīto vārdi un komentēta brīvības apspiešana komūnistu pārvaldītās valstīs.

Toronto dzīvojošie serbi tagad sākuši meklēt veidus un ceļus, lai izsargātos no UDBA aģentiem. Kādā sanāksmē serbi nolēmuši, ka vienīgā aizsāvība ir — doties pretuzbrukumā, vēršoties pret Dienvidslavijas diplomātiem. „Mēs nedomājam sēdēt un gaidīt, kamēr kļūstam par UDBA upuŗiem," kanadiešu laikrakstam izteicies kāds serbu nacionālists, kuŗa vārds arī figurējo nāvinieku sarakstā. Serbu nacionālā organizācija sūdzējusies RCMP, bet liekoties, ka tā neesot neko pārliecināta, jo daudziem šejieniešiem vēl esot svešas serbu rūpes, kas izbēguši no komūnistu diktatūras, tāpat kā par daudziem citiem no komūnistu bloka valstīm.

Pērnruden ASV kongresa loceklis Filips Krēns (Crane) no Ilinojas nolasījis kongresā Serbu nocionālās komitejas sarakstu par serbu imigrantiem, kurus nonāvējuši slepenie aģenti. Šai sarakstā ir arī pretkomūnistu publikāciju izdevēji: Ratko Bradovics, kas nošauts Vācijā, Jakovs Jasa Ljotics, kas nožņaugts (arī Vācijā), un Petars Valičs, nošauts Briselē. Kāds cits pretkomūnistu aktīvists, Andrs Loncarics, nogalināts ar cirvi. Slepkava tagad dzīvojot Dienvidslavijā, kur to atradis kāds zviedru žurnālists. Miroļubu Lavicu dienvidslavu aģenti nolaupījuši Austrijā un aizveduši uz Dienvidslaviju, kur tas notiesāts. Serbu aktīvisti nolaupīti arī dažās Eiropas valstīs.

Kanadiešu žurnālists Vorsingtons vēl minējis, ka Toronto dzīvojošie serbi norādījuši uz serbu ortodoksālo baznīcu, kur iefiltrējušies UDBA aģenti. Laikraksta The Washington Post ievadnieks Džeks Andersons dokumentējis, ka dienvidslavu slepenā poicija ielikusi savu cilvēku par Belgradas baznīcas galvu, kas vērsis kampaņu pret bīskapu Dionisiju, serbu ortodoksālās baznīcas galvu ASV, kuŗa mazmeitu nonāvēja š.g. 19. jūnijā Čikagā.

Ceturtā padomju konstitūcija

PLORETARIĀTA VIETĀ VISAS TAUTAS VALSTS

Pad. savienības augstākās padomes prezidijs maija beigās laikrakstos publicēja un līdz ar to nodeva visas tautas ieskatam komūnistu partijas izstrādāto jaunās konstitūcijas projektu. Šo konstitūciju pieņems gan tikai rudenī augstākās padomes sesijā, kad tā arī stāsies spēkā tā saucamās „Staļina konstitūcijas" vietā, kā sauca 1936. g. izstrādāto un pieņemto konstitūciju jeb valsts satversmi.

Visā 60 gadu ilgajā pastāvēšanas laikā Pad. savienības komūnistu partija valsts konstitūciju izstrādā jau ceturto reizi. Pirmo konstitūciju pieņēma revolūcijas laikā 1918. g., otro — 1924. g., trešo 1936. g., kuŗu nosauca par Staļina konstitūciju. Arī jaunās konstitūcijas projektā paturētas visu triju konstitūciju idejas un principi, kā arī pamatnoteikumi, tos tikai nedaudz grozot un piemērojot kaut cik mūsdienām.

Konstitūcijas projekts publicēts Rīgas laikrakstu Cīņā un Padomju jaunatne 4. jūnija numurā. Konstitūcija ietverta pavisam 173 punktos, kuŗos noteikta pilsoņu dzīve no šūpuļa līdz kapam.

(Turpinājums 17. lp.)

NELAIKA H. GOLDMAŅA TIESA ATLIKTA

Pēc 7 apsūdzēto aizstāvja lūguma lietas iztiesāšana no 1977. gada 14. — 15. jūnijā atlikta uz 1977. gada 19. — 20. okt.

Ilga Goldmane,
nel. H. Goldmaņa meita

Pie mums Anglijā

VĒSTULE NO KARALIENES ZEMES

Anglijā nupat gāja ļoti priecīgi: svinējām karalienes Elizabetes II valdīšanas Sidraba jubileju. Nedz nejaukais laiks, nedz lietus, nedz vējš nespēja nomākt angļu tautas sajūsmu. Jau vakarā pirms oficiālās dienas Vindsoras parkā karaliene iededzināja milzu ugunskuru, kas bija redzams jūdzēm tālu un deva zīmi citu ugunskuru iededzināšanai. Stundas laikā liesmoja visas britu salas.

Smidzināja lietus, laiks bija neparasti auksts jūnija naktij, bet tauta, kas bija pulcējusies tūkstošos, uzgavilēja karalienei un viņas ģimenei. Karalienei galvā šajā naktī nebija ne kronis, ne diadēma, bet vienkāršs, zem zoda sasiets lakatiņš! Jubilejas svinības turpināsies visu gadu. Karaliskais pāris apmeklēs visas valsts daļas — Velsu, Īriju, Skotiju, lai neviens nejustos aizmirsts.

Kā Londonā, tā citās pilsētās notiek daudzi sarīkojumi jubilejas zīmē. Arī trimdā esošo tautu organizācijas bija rīkojušas lielu un skaistu sarīkojumu karaliskajā Alberta aulā 10. jūnijā. To ierosināja angļu un poļu biedrība, bet programmā piedalījās ukraiņu, ungāru, igauņu, latviešu, lietuviešu un poļu mūzikas un deju vienības. Sarīkojumu pārpildītajā Alberta aulā ievadīja fanfaras un pēdējā brīvās Polijas vēstnieka Anglijā grāfa Račinska uzruna.

Tad sekoja raibā virknē gan straujie ungāru un čechu, gan nosvērto igauņu, gan akrobatisko ukraiņu, gan arī darba gaitas attēlotāju lietuviešu dejotāji. Latvieši šoreiz piedalījās ar Londonas latviešu kori, kas dziedāja trīs tautasdziesmas. Diemžēl, koŗa ļoti neizdevīgā novietošanās kavēja mūsu dziesmu bagātīgo plūdumu un pat neļāva acīm apriecāties par skaistajiem tautas tērpiem. Šoreiz šāda „kautrība" bija nevietā. Varēja arī mierīgi laist savus tautas deju dejotājus plānā — tie noteikti nebūtu pazuduši nedz poļu polonēzes, nedz igauņu Roņu salas deju starpā. Mūzikas programmā piedalījās divas čechu dziedātājas un uzkaiņu vīru koris. Nobeigumā aktrise Rula Lenska - Lubienska, poliete, aicināja „mūsu nākotni — mūsu bērnus" pulcēties uz skatuves. No katras tautības viens bērns savā valodā novēlēja karalienei ilgu mūžu.

Braši noskanēja arī mazā latviešu zēna balss. Nobeiguma vārdus teica Sidraba jubilejas fonda vicepriekšsēdis lords Vindlašams. Viņš pateicās trimdinieku saimei par lielo kultūras bagātību, ko tā pienesusi klāt britu dzīvei. Ja tautas, svešumā dzīvojot, vēl spēj savu trešo paaudzi audzināt savas tautas nacionālā apziņā un kultūrā, tad šīm tautām nekad nezudīs tiesības uz brīvību un neatkarību.

Latviešus rīcības komitejā pārstāvēja Z. Daškevica un J. Grīnbergs, bet Latvijas lietvedis T. V. Ozoliņš bija aicināts goda komitejā. Domājams, ka nākamā lielā reize mums, latviešiem, būs dziesmu svētku koŗu kopkoncerts tanī pašā karaliskajā Alberta aulē 30. jūnijā, arī karalienes jubilejas zīmē.

Latviešu saimes laba vēlējumus karalienei jubilejā nodeva LNPL prezidija locekle M. A. Zariņa, iesniedzot apsveikumu Bekinghemas pilī.

Londoniete

Eiropas latviešu 4. Dziesmu svētkiem gatavojoties. Augšējā attēlā Anglijas latviešu jaunieši pulcējās Straumēnos, Vidusanglijā, kopējam Jaunatnes rīta mēģinājumam, ko vadīja komponists Andris Vītoliņš no Zviedrijas. Aizmugurē Straumēnu galvenā ēka. Apakšā — koŗu mēģinājums 4. Dziesmu svētkiem. Foto: H. Blezūrs

Brežņevs atgriezīsies ar divām automašīnām

Francija ar 101 šāvienu un 3000 drošības sargiem sveicināja tagadējo jauno Pad. savienības prezidentu Leonīdu Brežņevu, kas ieradās triju dienu oficiālā valsts apmeklējumā Parīzē. Pēc goda sardzes ceremonijām Orli lidlaukā, Brežņevs ar saviem oficiāliem padomju pavadoņiem un miesas sargiem Francijas prezidenta Valerija Ziskara vadībā aizbrauca uz Rambolē pili ārpus Parīzes.

Frančus tik daudz neinteresē, kas notiks pilī, bet gan, kādu jucekli Brežņeva apmeklējums radis franču politikā. Liekas, ka Brežņeva vizītes laikā nebūs nekāda sevišķa kontakta ar franču komūnistu partijas vadītāju Džordžu Maršais, ja vien viņa vārds vispār parādītos padomju vēstniecības rīkotās lielā pieņemšanā būs arī Franču komūnisti ar jauno eirokomūnisma ideju tagad novirzījušies tālu no Maskavas līnijas. Tie nesen atklāti ieņēma savu nostāju arī cilvēka tiesību jautājumā, kas bija atšķirīga no Maskavas iztulkojuma. Otra problēma ir ar gollistu partijas vadītāju un agrāko ministru prezidentu Žaku Ziraku, tagadējo Parīzes pilsētas galvu, kas ierosinājis, ka Francijas apmeklējuma programmā Brežņevam būtu jāapmeklē arī Parīzes pilsētas nams, bet ierosinājums laipni ignorēts un viņa vārds nav arī viesu sarakstā oficiālā banketā Elizejas pilī.

Brežņevs atgriezīsies Pad. savienībā ar diviem jauniem automobiļiem, ko varēs pievienot savai vislielākai moderno automašīnu kollekcijai pasaulē. Viņš izvēlējies vienu zaļu Matra — Bagherea sporta vāģi un otru — apvidus automašīnu. Abas tās ir vienas un tās pašas franču firmas ražojums.

INDIANAPOLE

14. jūnija atceres sēru dievkalpojums abām lut. draudzēm notika mācītāju P. Nesaules un T. Gulbja izkārtojumā. Pēcpusdienā Latviešu sabiedriskajā centrā bija rīkots aizvesto piemiņas akts. Runāja prof. Dr. Valda Nesaule-Kņezinska. Dziedāja Indianas Latviešu biedrības jauktais koris.

Karavīrs - jubilārs

Uz 60 aizvadītiem mūža gadiem atskatījās Toronto plaši pazīstamais saimnieciskais darbinieks ltn. Leopolds Vēveris. Jubilārs dzimis 1917. gada 24. jūnijā Tallinā, kur viņa vecāki 1. Pasaules kaŗa laikā atradās bēgļu gaitās, bet bērnību un jaunekļa gadus pavadījis Slokā. Beidzis Dubultu ģimnaziju un Rīgas Valsts technikuma dzelzceļa darbinieku nodaļu, pēc tam uzsācis stacijas dežūranta gaitas. 1939. gada maijā iesaukts kaŗa dienestā, iedalīts Bruņoto vilcienu pulkā, bet jau tā paša gada rudenī uzņemts Latvijas kaŗa skolā. No 1941. līdz 1944. gadam jubilārs studēja architektūru Latvijas universitātē. Piedalījies cīņās 15. divīzijas artilerijas pulka sastāvā. 1951. gadā ieceļoja Kanadā, sākumā projektējot būzuzņēmējam Kārlim Lekserim ģimeņu mājas Toronto. Tagad viņš ir nekustamu īpašumu pārdošanas uzņēmuma CTTV Real Estate Limited līdzīpašnieks.

Gavilnieks sastāv Latvijas architektu biedrībā, TLB inženieŗu un techniķu kopā, kur ir revīzijas komisijas loceklis, Latviešu saimniecisko darbinieku apvienībā Kanadā, Daugavas Vanagos (bijis šīs organizācijas dibinātāju vidū Cēdelgēmā), kopš 1964. gada ir Latviešu kreditsabiedrības aizdevumu komisijas loceklis. Jau vairākus gadus viņš ir valdes loceklis Latviešu virsnieku apvienībā Kanadā.

Būdams allaž nosvērts, saticīgs, sirsnības un klusa humora apveltīts, korrekts darījumos, jubilārs iemantojis cieņu un uzticību Toronto latviešu sabiedrībā. Dzīvesbiedres Ingeborgas sarīkotajā atceres vakarā 18. jūnijā DV namā Toronto bija pulcējušies ap 70 Leopolda Vēvera draugi un cienītāji. No Latviešu virsnieku apvienības Kanadā gaviļnieku sveica valdes priekšsēdis vltn. Ervins Ziplāns, pasniegdams apvienības, valdes un revīzijas komisijas locekļu un ģimeņu kopējo velti, kā arī ziedus viņa dzīvesbiedrei. No kaŗa skolas līdzgaitniekiem sveica Sv. Jāņa draudzes priekšnieks ltn. Jānis Koncis, no agrākajiem dienesta biedriem Bruņoto vilcienu pulkā — uzņēmējs Ēriks Rosts. Kuplas draugu grupas vārdā sveica un dāvanu nodeva apdrošināšanas un nekustamu īpašumu pārdošanas biroja īpašnieks Voldemārs Bebris. Ltn. Viktors Dreifelds pakavējās atmiņās pie kopējām zēnu gaitām Rīgas Jūrmalā. Leopold, nepagurt un turpināt!

Ervins Ziplāns

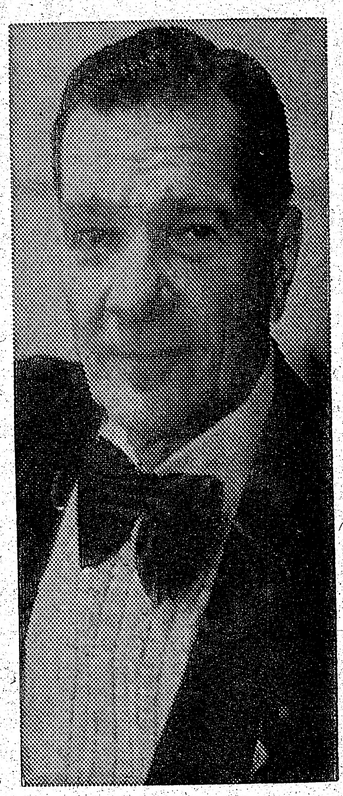

Leopolds Vēveris

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville
Prasīt pēc E. J. Hopp
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

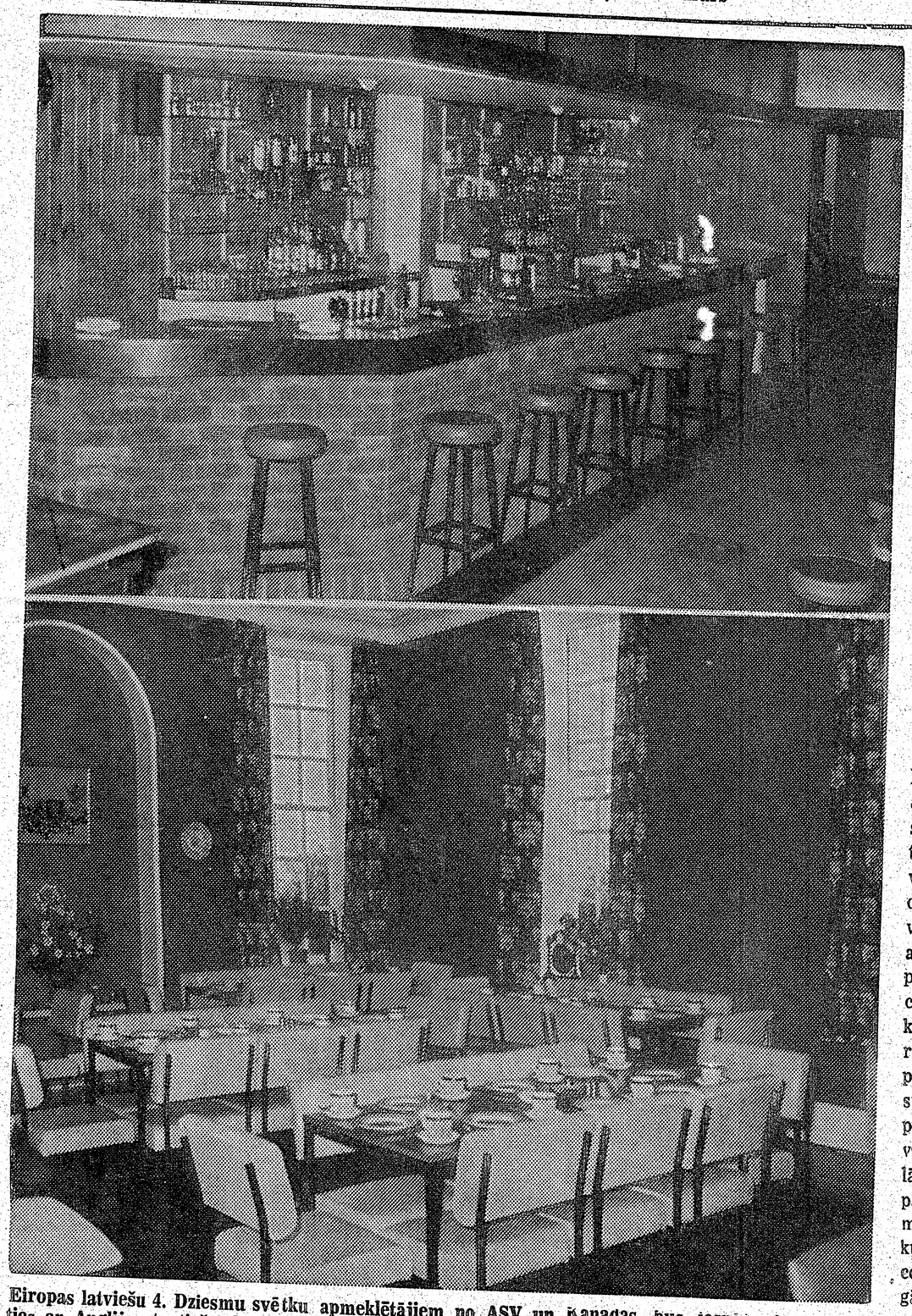

Eiropas latviešu 4. Dziesmu svētku apmeklētājiem no ASV un Kanadas būs iespēja iepazīties ar Anglijas tautiešu dzīvi un viņu sabiedriskajiem sasniegumiem. To skaitā ir arī vairāki plaši lauku īpašumi. Augšējā attēlā redzams pats jaunākais no tiem — Straumēni Vidusanglijā. 28. maijā pagāja pirmais darbības gads kopš tā iegūšanas. Tur jau notikuši daudzi plašāki latviešu sarīkojumi, kā arī mazākas sanāksmes un balles, kāzu svinības, saieti un vakarēšanas. Augšā redzams bārs, kas piedāvās svētku apmeklētājiem no saviem lielajiem atspirdzinājumu krājumiem. Uz Uzkavēšanās tajā nebūs nemaz tik „sālīta" tiem, kas ieradīsies no dolaru zemēm. Apakšā redzama ēdamistaba, kas vilina ar smaržīgu kafiju.

H. Blezūra uzņēmumi

Pārrunas par Patiesības fondu Anglijā

DVF Londonas nodaļa, rīkojot 11. jūnijā pārrunu vakaru, skāra jautājumus par latviešu un Latvijas pagātni, tagadni un nākotni.

Vakaru ievadīja mācītāja J. Sapieša svētbrīdis 14. jūnijā aizvesto piemiņai, aizlūgšanās ietverot visus, kas gājuši un vēl tagad iet sāpju un moku ceļu kā dzimtenē, tā izsūtījumā, cietumos un spaidu darbu nometnēs.

Pārrunas atklāja un vadīja DVF Londonas nodaļas kultūras daļas vadītāja Rūta Vitkauskiene, norādot, ka sarīkojums iecerēts morāla un materiāla atbalsta sniegšanai mūsu tautiešiem, ko mums naidīgā vara novedusi tiesas priekšā.

Pirmā runātāja DV CV Ārējās informācijas nozares vadītāja A. Liepiņa, izsekojot rakstiem cittautu presē par tiem latviešiem, pret kuriem celtas apsūdzības. Preses kampaņa, sevišķi ASV, uzrāda ļoti mērķtiecīgas un saskaņotas sagatavošanas pazīmes, kas nenoliedzami ierosinātas un vadītas no viena kopēja centra Maskavā ar apzinīgāku un neapzinīgāku personu atbalstu. Teikto apliecināja daudzie raksti, ar kuŗu kopijām vakara dalībnieki varēja iepazīties. Arī padomju prese ir reaģējusi uz šiem rakstiem, protams, savā veidā, piem. „Padomju jaunatnē" ievietotie raksti. Apsūdzības lielā mērā dibinātas uz dažām padomju varas izdotajām grāmatām un brošūrām 60. gados, kuŗu atspēkošanai mēs varam celt gaismā neapšaubāmo „Baigā gada" dokumentāciju. Tālāk referente iepazīstināja ar Britu ārlietu ministrijas archīvos atrastajiem materiāliem, kas izlietojami par pierādījumu apsūdzēto latviešu labā.

Redaktors Jānis Andrups apskatīja žīdu tautas jautājumu no vissenākajiem laikiem līdz mūsu dienām. Runādams par žīdu stāvokli neatkarīgajā Latvijā, viņš uzsvēra, ka žīdu minoritāte baudījusi pilnīgas tiesības kā kultūras, tā politiskā laukā. Žīdu grautiņu Latvijā nenotika. Neesot pamata naidam starp latviešiem un žīdiem, jo kā vieni, tā otri smagi cietuši zem svešo okupāciju varām, un vēl tagad nesot līdzīgu jūgu padomju izsūtījumu nometnēs.

Mācītājs J. Sapietis, kas ne? sen darba vietas BBC uzdevumā apceļoja Pad. savienību un iepazinies ar baznīcu un kristīgo stāvokli, stāstīja par savu pieredzi Latvijā. Latviešiem ticība neesot salauzta, tie jūtot kopību ar visā pasaulē izkaisīto tautu; smagi nospiežot garīgie un arī fiziskie ierobežojumi tiesībās, kādus uzlikusi okupācijas vara. Liekas, ka šī vakara skaistāko un visdziļāko pārdzīvojumu izraisīja brīdis, kad lentē ieskaņotu dzirdējām māc. Sapieša uzrunu draudzei Rīgas Sv. Markus baznīcā ar sekojošo draudzes dziesmu „Dievs, sargi mūsu tēvu zemi."

Jaunās paaudzes pārstāvis LNPL prezidija loceklis Andris Abakuks vēlējās vairāk dzirdēt par vācu okupācijas laiku un Patiesības fonda darbību. Sekojošās pārrunās uz šiem jautājumiem atbildēja, pēc tam notika domu un pieredzes apmaiņa līdz vēlai vakara stundai. Patiesības fondam ziedojumos ienāca 50 mārc.

L.

Spānijai paveŗas ceļš uz Eiropu

KARALIS HUANS KARLOSS PAR MINISTRU PREZIDENTU IZRAUDZĪJIS LĪDZŠINĒJO SUAREŠU

Parlamenta vēlēšanas Spānijā nekādus pārsteigumus nesagādāja. Spānijas pilsoņi, pēc 41 gada brīvi dodoties pie urnām, izšķīrās par politisko viduscelju, norobežojoties no galējībām tiklab pa kreisi, kā pa labi. 15. jūnijā 23 miljoni balstiesīgo Spānijas pilsoņu ievēlēja 350 deputātu lielo parlamentu un 207 senātorus. Vēlēšanu tiesības izmantoja ap 90 proc. pilsoņu.

Par spēcīgāko partiju vēlēšanās izvirzījās demokratiskā centra apvienība, ko vada līdzšinējais ministru prezidents Suarešs, iegūstot 165 vietas parlamentā un 106 vietas senātā. Šī partija ietur vidsceļa politiku un guva panākumus, pateicoties līdzšinējam ministru prezidentam Suarešam, kuŗa valdība neilgā laikā Spānijā atjaunoja pilnīgu demokratiju, atļaujot darboties partijām, arodbiedrībām, biedroties un demonstrēt.

Par otru spēcīgāko partiju kļuva sociālistiskā strādnieku partija, kas parlamentā ieguva 119, bet senātā 44 vietas.

Lielākus panākumus cerēja gūt komūnistu partija, kuŗa arī Franko režīma laikā darbojās pagrīdē un kuŗas elks Dolores Ibaruri dzīvoja Maskavā, tā spēcinādams partijas aizmuguri. Kaut komūnistu partija kļuva trešajā vietā, parlamentā tai būs tikai 20 deputātu.

Pretējā partija, konservātīvā tautas savienība, kuŗā apvienojušies Franko piekritēji, parlamentā ieguva 17. vietas. Pārējās vietas parlamentā ieguva sīkākās partijas: kreisie katoļi un citas provinces partijas.

Senātā otrā kamerā 207 senātorus ievēlēja tieši, bet 41 izraudzīja karalis, kā jaunajā valsts satversmē paredzēts.

Karalis Huans Karlo par ministru prezidentu izraudzīja Suarešu, kuŗam satversmē paredzētajā laikā jāsastāda valdība un parlamentā jāiegūst vairākums. Tā kā demokratiskā centra apvienība neieguva apsolīto vairākumu, Suarešam jāmeklē atbalsts citās partijās. Strādnieku partijas vadītājs Gonzāles idejisku iemeslu dēļ sadarbošanos ar demokratiskā centra apvienību noraidīja, toties konservātīvā tautas savienība sola Suarežam parlamentā nedalītu atbalstu.

Rietumeiropas valstis vēlēšanas Spānijā vērtē labvēlīgi. Demokratija tur nostiprinājusies īsā laikā. Līdz ar to Spānijai pavēries ceļš uz Eiropu un tās saimniecisko un arī politisko apvienību. Komūnistu valstu prese vienīgi uzsvēra, ka Spānijas tauta pagriezusi muguru Franko ērai.

Jaunajai Spānijas valdībai un parlamentam būs jāatrisina daudz problēmu, piem., jaunās, demokratiskās satversmes pilnīga iedzīvināšana, saimnieciskās krizes pārvarēšana, bezdarba un arī inflācijas mazināšana, kā arī basku un kataloņu autonomiju nokārtošanu. Basku terrors arvien vēl nav beidzies. Tie pieprasīja pilnīgu autonomiju.

Pēteris Bauzis

Ciles komūnists pret 11 vāciešiem

AUSTRUMVĀCIJA APMAINĪJUSI 11 POLITISKOS CIETUMNIEKUS PRET ČĪLES KOMŪNISTU MONTESU

Rietumvācijas radio un televīzijas raidītāji 19. jūnijā ziņoja par 12 politisko cietumnieku apmaiņu. 18. jūnija vakarā Frankfurtes lidlaukā ar kādu satiksmes lidmašīnu ieradies bij. Čīles senātors, komūnists Horge Montess. Lidlaukā viņu sagaidījis Rietumvācijas iekšējo sakaru ministrijas pārstāvis un nogādājis uz Austrumvācijas jeb DDR robežas pārejas vietu Herlezhauzenu, kur to nodevis DDR ierēdņiem un saņēmis pretī divus tikko no cietuma atbrīvotos vāciešus. Austrumvācija atbrīvojusi vēl 9 citus par pretvalstisku darbību notiesātos, un tie lidmašīnā nogādāti Frankfurtē.

Čīles bij. senātoru Montesu Austrumberlīnē sagaidīja valsts prezidents un SED ģenerālsekretārs Honekers. DDR ziņu aģentūra ADN īsi paziņoja par Montesa ierašanos, kuŗu Čīles hunta atbrīvojusi uz apmaiņas pamata. Ka čīlietis apmainīts pret 11 vāciešiem, to ADN nepieminēja. 19. jūnija vakarā DDR televīzijā Montess pateicās SED un tautai par palīdzību. Pirms divām dienām viņš vēl atradās koncentrācijas nometnē Santjago. Viņa atbrīvošana esot liela uzvara pār diktātorisko Čīli. Arī Montess nepieminēja, ka viņš atbrīvots pret DDR cietumniekiem.

Par atbrīvošanas un apmaiņas norisi Rietumvācija valdība neko tuvāk nepaskaidroja. Ne raidītājos, ne presē nepieminēja arī atbrīvoto vārdus. Atbrīvoto vidū ir vairāki rietumvācieši, kas bija apcietināti, starp tiem divi uz mūžu notiesātie: viens 75 g. v., nosēdējis jau 21 gadu, otrs 50 g. v. Daži bijuši tik slimi, ka tūlīt ievietoti slimnīcā.

Par apcietināto apmaiņu žurnālistiem vairāk pastāstīja Čīles vēstniece Bonnā Geberte. Čīles valdība Montesu vispirms piedāvājusi Kubai apmaiņai pret kādu kubieti, bet tā nemaz neesot atbildējusi. Tad par apmaiņas iespējām interesējusies Vācija. Pēc ilgākām sarunām DDR valdība apmaiņai piekritusi.

Bonnas attiecīgās personas, kas šo apmaiņu veicināja, par Čīles vēstnieces atklātību bija pārsteigtas. „No humānā aspekta raugoties, par apmaiņu vajadzējis klusēt."

Kā zināms, pirms 7. mēnešiem Čīles valdība apmainīja komūnistu partijas vadītāju Korvalanu pret krievu režīma kritiki Vladimiru Bukovski, kuŗam atļāva izbraukt uz Šveici.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5
T. L. Kred. sab.

HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont. L8R 2T8
T. L. Kred. sab.

LONDONAS NODAĻA
R. Bērziņa mājā

MAKSĀ

A) 8% pensionāriem par ne mazāk kā $2000.00 noguldījumu bez dzīvības apdrošinājuma, aprēķinot procentus katru mēnesi.

B) 8% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00.

8% par 3 gadu termiņa noguldījumiem ne mazāk par $1000.00.

Procentus aprēķina par ceturkšņiem, dzīvības apdrošinājums līdz $2000.- procentuāli atkarīgs no biedra vecuma iemaksāšanas brīdī. Naudu var izņemt pirms termiņa, maksājot 1% sodu par izņemto naudas daļu.

9% par 3 gadu termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00 (% saņemot termiņa beigās). Dzīvības apdrošinājums ar tiem pašiem noteikumiem kā iepriekšējiem noguldījumiem.

C) 8,5% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk kā $2000.00.

8,5% par 3 gadu termiņa noguld. ne mazāk kā $1000.00.

9,25% par 5 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00. Procentus pieskaita vienreiz gadā bez dzīvības apdrošinājuma. Noguldījumus var izņemt tikai pēc termiņa izbeigšanās.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000,00, māju obligācijas līdz $75.000.

Toronto birojs atvērts no pirmdienas — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vak., piektd. no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551

Hamiltonas birojs atvērts otrd. un ceturtd. no 6.30 vak.—9 vak.
TĀLRUNIS 529-7939
Londonas birojs atvērts trešd. no pl. 7 vak. — 9 vak.

Laikraksta
LATVIJA AMERIKA
atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī spiestuvē

(4. turpinājums)

Uz tā pamata risinājās ass konflikts intelligences augstākajā sfairā, bet kas tad vairs precīzi atceras, kur un kā tas notika? Divi dalībnieki jau miruši. „Tas bija kafejnīcā, laikam Grunvalda," vēl nesen man teica ilggadējais numizmatiskās preses darbinieks Ijabs Plēka, tagad sirmgalvis Bostonā. „Es gan domāju, ka uz ielas," atbildēju. „Toreiz pilsētā cirkulēja ļoti drāmatiska versija: Plensners ar savu draugu rakstnieku Aleksandru Grīnu kaut kur panācis Tillbergu un iecirtis tam pliķi. Gleznotājs nekavējoties ielēcis ormaņa ratos, aizbraucis uz savu dzīvokli, atgriezies ar revolveri un apdraudējis Plensneru. Abi bijuši vēl turpat! Grīns, kā jau piedzīvojis virsnieks, viegli atbruņojis civīlistu Tillbergu un sadevis tam pa pirkstiem ar „suņa pātagu" (mīkstu savītu pletni). Latviešu virsnieki parasti nekādus „stekus" pēc citu armiju paraugiem nenēsāja līdz. A. Grīns bija kājnieku daļā. Pēc tam „Svaros" pirmajā lappusē parādījās karikatūra par Plensneru, citur tekstā atzīmējot, ka pie šā numura sastādīšanas Tillbergs nav darbojies. Vairāk par šo konfliktu nekas netika dzirdēts, bet latents partu stāvoklis abu redaktoru starpā laikam palika neizlīdzināts.

Tagad, kad nesen pats Plensners piedalījās kā sekundants debatēs presē par brāļu Grīnu „divkauju", man nāk prātā apstāklis, ko agrāk nebiju ievērojis. Apciemoju Jāni Grīnu, savu draugu un protektoru, slimnīcā kādā trešā dienā pēc ievainošanas. Viņš bija pilnīgi spirgts un vesels un rādīja: „Lūk, še lode iegāja (mutē) un še iznāca ārā" (kaklā no pakauša puses). Tā kā par gadījumu runāja, tā sakot, visa intellektuālā Rīga, neienāca prātā viņa stāstu apšaubīt. Tikai tagad sāku domāt, ka „pašnāvniekam" neredzēja nekādu vainu vai apsēju. Šāviens mutē, kaut arī no mazā brauniņa, parasti ir nāvīgs. A. Plensners savā atbildē Ž. Unamam tagad piesardzīgi saka: „J. Grīns iešāva sev galvā . . ." Vai tikai viņš arī nebūs mistificējis paziņas, tāpat kā brālis Aleksandrs, kas bija stāstījis, ka viņš iešāvis brālim mutē? Tāda šāviena varbūt nemaz nav bijis!

Lai nu kā, pieņemot vēl klāt „kauju pie Tillbergas" un „kasparsionādi", kur arī prāti tika ļoti sakarsēti, var tikai teikt, ka mūsu tālaika intelligence bijusi daudz karstākām asinīm nekā tagad. Šīm pašām maigo gadu atmiņām jāpievieno tās, kas saglabājušās par manas jaunākās māsas Zelmas kāzām pavasarī, kad beidzu vidusskolu. Vecākā māsa Austra bija kaŗa gados mirusi Krievijā. Zelma studēja medicīnu un noraidīja precinieku Mazbrenguļu baronu Nikolaju Tranzeju, kas bija docents, pazīstams ornitologs. Ja šī savienošanās būtu notikusi, tad tēvs, kas bija „uz lielām lietām", simboliski runājot, varētu apzeltīt vapeni uz savas karietes durvīm, kuŗu bija pircis no kāda poļu pana Latgalē. Tas nu mazākais, bet mana mīļā māsa varbūt vēl būtu dzīva, repatriējusies kopā ar Nikolaju uz Vāciju. Tagad Zelmu un viņas vīru tautsaimnieku, agrāko skolotāju un virsnieku Juri Kalsnavu-Šmitu aizveda lielinieki, abi aizgāja bojā Krievijā. Juris bija gaŗa, stalta auguma, bet Nikolajs mazliet mazāks par savu iecerēto. Kalsnavs avansēja diezgan strauji no nodokļu inspektora par vicedirektoru un departamenta direktoru, valdības uzdevumā viņš braukāja uz ārzemēm, iepērkot modernās mašinas spirta monopolam.

Kāzas notika mātesbrāļa senāta apvienotās sapulces priekšsēža Kristapa Valtera dzīvoklī, Krišjāņa Barona ielā nr. 3. Laulāja vēlākais prof. Ludis Bērziņš. K. Valters bija viens no pirmajiem latviešu sociālistiem, „Dienas Lapas" redaktors, 1897. gadā jaunstrāvnieku lietā apcietināts kopā ar Raini un Miķeli Valteru. Par to turpmāk.

RADOS AR „RENEGĀTU" UN „RENEGĀTA DĒLU".

Kāzas bija jautras, priecīgas, kā vispār Latvijas pirmie gadi. Cerības plauka visskaistākās, priekšā rādījās tikai labi gadi vien! Kaut senātora dzīvoklis nebija šaurais, viesu sanāca tik daudz, ka pie galdiem nevarēja sasēdināt, vajadzēja cienāt bufetes veidā — a la fourchette. Pa lielākai daļai tie bija namatēva paziņas, Rīgas intelligence — no augšstāva bija nokāpis Kr. Barona dēls Dr. Kārlis Barons, dzelzceļu galvenais ārsts, ar simpatisko dēlu Pauli un meitu Rutu. Tuvu savam draugam Kristapam sēdēja omulīgais senātors Sīmanis, kas mācēja kustināt ausis.

No laukiem pavasaŗa darbu nevaļas dēļ bija iebraucis tikai tēvs viens pats, mātei bija jāpaliek mājās. No jaunā vīra puses bija aicināti daži studiju biedri. Tuvu viņš sagājās ar tēva māsas Bekeres atvasēm Tursu un Jansonu ģimeni. Namā bija krietnas literāras tradicijas — te bija apgrozījies Blaumanis, Rozentāls, bet sevišķi tika dievināts Rainis, kas taču bija progresīvistu vadonis un arī tuvs radniecības dēļ. Raiņa māsa Dora bija sieva Valteru Emmas, dzimušas Galviņas, brālēnam Pēterim Stučkam. Intelligento latviešu tajos agrajos laikos bija vēl maz, tādēļ daudzie redzamie darbinieki savā starpā bija pazīstami un pat radi!

Polītisko uzskatu dēļ man bija domstarpības ar mātes brāļa ģimeni, jo aizstāvēju Zemnieku savienību, manus pirmos rakstus uzņēma konservātīvais Latvis. „Bergs Olģertu samaitās," teica senātors mātei, kad jau biju iestājies redakcijā. „Un Nīče vairs nav modē," viņi cilāja mātes tikko lasīto grāmatu, ciemodamies Dūškupos.

Šim vācu dzejniekam un filozofam bija dīvains liktenis: kreisie viņa sludināto Pārcilvēku uzskatīja par „prūšu militārisma glorifikāciju", kā teica Mērings. Bet nedaudz vēlāk tie paši cilvēki to pašu Nīči sāka celt godā par Zaratustras frazi: „Dievs ir miris", kas atskan vēl mūsu dienās. Dr. V. Mežezers savā nupat publicētajā grāmatā stāsta, ka arī L.U. teoloģijas fakultātē Nīčem kvieši ziedējuši . . .

Domāju, ka man sakristu tīri labi ar brālēna Nikolaja garīgajām interesēm, viņš ļoti mīlēja teātri. Reizē studējot un strādājot avīzēs, laika tikties atlika gauži maz, tādēļ arī neiestājos korporācijā, kā tēvs vēlējās. Krustmāte Emma man uzdāvāja „vispārīgo" balto studentu cepuri un elegantu spieķi ar taisnu rokturi, baltu podziņu galā — tādu gan nevarēju iekarināt elkonī vai uzvadža. Tēvs iedeva sudraba pulksteni, lai nenokavētu lekcijas.

Boļševiki Rīgā izdotajā „Latviešu literātūras kritikas" 4. sējumā personu rādītājā Nikolaju Valteru atzīmējuši par „jaunstrāvnieku renegāta dēlu". Tik niknas lamas nav veltītas pat Bruno Kalniņam, ar ko brālēns Nikolajs sadarbojās trimdā, nedz Marģeram Skujeniekam, kas nodibināja Latvijas menševiku partiju. Par renegātu sauc cilvēku, kas mainījis un apkaŗo savus iepriekšējos uzskatus. Bet tēvocis Kristaps to nav darījis. „Iekritis" jaunstrāvnieku apcietināšanas laikā 1897. gadā kopā ar Miķeli Valteru un Jāni Jansonu, K. Valters deva solījumu caram turpmāk ar polītiku vairs nenodarboties. To viņš turēja visu mūžu. Viņu gan joprojām uzskatīja par kreisu. Ulmaņa autoritārais režīms to piespieda aiziet pensijā, un arī vācu laikā tas varēja strādāt tikai kā advokāts savas šaurākās dzimtenes „galvaspilsētā" Kuldīgā".

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Aizvadītajos Jaunatnes un sporta svētkos Sidrabenē 11. un 12. jūnijā notika arī šacha spēļu sacensības, kuŗas vadīja V. Brasliņš, piedaloties 8 spēlētājiem. Pirmajā grupā līdz 13 g. v. uzvarēja Arnis Ondrichs, no 13. līdz 18 g. un vecāku grupā uzvarēja Jānis Grāvītis, iegūstot 5 punktus (iespē. 5). Otrā vietā palika Edvards Miska 3 p.), kas ieguva vienādu punktu skaitu ar Ivaru Blūmu, bet uzvarēja pārspēlē.

● DV Torono nodaļas gadskārtējās saušanas meistarsacīkstes notiks 16. jūlijā pl. 9 no rīta Mednieku un makšķernieku kluba īpašumā Bērzaine, sacenšoties ar mazkalibra šautenēm, pistolēm un māla baložu šaušanā. Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, notiks arī sporta spēlees, piem., makšķeres mešanā, futbola bumbas sišanā. Vakarā paredzēts ugunskurs un deja pie skaņu plašu mūzikas.. Ieeja brīva.

● DV ilggadējais dzērienu pasniedzējs Viktors Jostiņš ar šg. 1. jūliju atstāj darbu klubā, viņa vietā darbosies L. Ancāns. Nodaļas valde pēdējā laikā piešķīrusi naudas pabalstu kādai jaunietei latviešu valodas kursu apmeklēšanai Rietummičigenas universitātē.

● Austrumu draudzes priekšnieks un LNAK padomes loceklis Arvīds Bērziņš 25. jūnijā atskatījās uz 65 dzīves gadiem. Viņa vasaras mājā Dīrbejleikā apsveikt bija ieradies draudzes mācītājs A. Briedis ar draudzes priekšnieka palīgu G. Sosti un sekr. R. Pētersonu, pasniedzot velti. Selonijas konventa un Toronto kopas vārdā sveica Elmārs Bērziņš.. No Selonijas klātesošiem draugiem sveica Augusts Iltners, no dāmu komitejas Helga Hartmane, bet no vasarnīcas kaimiņiem Oskars Lepše.

● Mednieku un makšķernieku klubs, līdzīgi iepriekšējam gadam, nebija īpaši organizējis Līgo svinības savā īpašumā Bērzainē, tomēr 25. jūnija vakarā bija ieradušies ap 30 kluba giedru ar piederīgajiem un draugiem, pavadot jauku vakaru Jāņu noskaņā.

● Austrumu draudzes īpašumā Tālava šogad nebija plašākas Jāņu izdarības, tomēr ap 50 saradušos līgotājus sagaidīja Tālavas pārvaldes Jāņa tēvs Elmārs Grotāns ar Jāņu māti Olgu Grotāni, pacienājot līgotājus ar sieru un alu. Dega ugunskurs un notika aplīgošanās, kas ieilga līdz agrai rīta stundai. Tālavas sabiedriskajā mājā Jāņu bērni nodevās dejas priekiem, atskanot skaņu plašu mūzikai.

● Toronto latviešu katoļu vienības īpašumā Mežciems šogad bija pulcējušies apm. 80 līgotāju, jo citus bija atbaidījuši virs Toronto klejojošie lietus mākoņi. J. Sviļāns ar palīgiem bija rūpējies par spēcīgu ugunskuru, pie kuŗa no Mežciema sētām sanākušos līgotājus sagaidīja Jāņu tēvs Mežciema pārvaldes priekšn. V. Bērziņš ar Jāņumāti Mežciema dāmu komitejas priekšnieci Jadvigu Pērkoni, pacienājot līgotājus ar Jāņu padzērienu un sieru. Skanēja daudz Līgo dziesmu. Deju mīļotāji sabiedriskajās telpās līksmoja deju priekos, kur par skaņu plašu mūziku rūpējās Mežciema saimnieks. Pēc pusnakts, kad dejas beidza, līgotāji vēl raisīja dziesmas pa atsevišķām sētām līdz rītam. Tradicionālā Rudzupuķu balle Mežciemā notiks 6. augustā.

● Mednieku un makšķernieku kluba organiz. Draudzības sacīkstes ar Toronto kanadiešu mednieku un makšķernieku klubu 18. jūnijā Bērzainē saistīja no abiem klubiem 20 šāvēju. Sacīkstes norisinājās nelabvēlīgos laika apstākļos, jo reizēm spēcīgi lija. Sacīkstes vadīja O. Zvirgzdgrauds ar tiesnesi A. Rūdolfu. Par reģistrētāju darbojās Laura Rūdolfa, punktu skaitītāju P. Zvirgzdgrauds, bet par pacienāšanu rūpējās Mirdza Zvirgzdgrauda ar Hermīni Rūdolfu.. Ar mazkalibra šauteni A grupā uzvarēja kanadietis J. Villenburgs ar 574 p. (iesp. 600), P. Zvirgzdgrauds (573) un G. Paeglis (572). B grupā labākos panākumus guva viešņa N. Veikcharda (548 p.). Tālākās vietās A. De Silva (546) un W. Hencels (536). C grupā pirmo vietu ieguva Aloizs Vjakse (513), H. Veikchards (501) un E. Vaipāns (495). Kamandu sacensībā ar 2285 p. uzvarēja latviešu komanda (P. Zvirgzdgrauds, G. Paeglis, S. Dambergs, A. Rūdolfs). Kanadiešu kluba šāvēji ieguva 2204 punktus. Tā šinīs pirmajās Draudzības sacīksēs latvieši izcīnīja ceļojošo balvu.Sacīkšu programmā bija arī māla baložu šaušanas demonstrējumi, kuŗus izdarīja K. Šverns. Nākamās Draudzības sacensības organizēs kanadieši ziemas mēnešos savā šautuvē.

● Latviešu izlases šāvēji cītīgi gatavojas Kanadas šaušanas meistarsacīkstēm no 24. — 31. jūlijam Vinipegā.

● Toronto mednieku un makšķernieku kluba internās šaušanas sacīkstes māla baložu šaušanā 9. jūlijā pl. 9 no rīta, kluba īpašumā Bērzainē. Vakarā balle. Kluba eksternās sacīkstes notiks 13. augustā pl. 9 no rīta, Bērzainē. Vakarā zaļumballe.

TLTA ģimnazijas labākie rakstītāji skolas žurnālā Sīkumi. No kreisās: Dace Veiberga, Ilze Kraujiņa un Sandra Bādere, kas saņēma LPB Kanadas kopas veltes — grāmatas. Tās pasniedza skolotāja Izolde Krūmiņa (attēla labajā pusē).

Foto: J. Liģers

Sacīkšu rezultāti Jaunatnes un sporta svētkos Sidrabenē

VIEGLATLĒTIKA

Vieglatlētikas sacīkstēs piedalījās 46 vieglatlēti dažādās vecuma grupās. Dalībnieku skaits būtu bijis kuplāks, ja tanī laikā vairākās skolās nebūtu bijis gala pārbaudījumu laiks. Sacīkstes ar parasto veiksmi vadīja Gunārs Gubiņš ar saviem palīgiem. Sacīkšu laukumā bija arī gandrīz visi LSAK valdes locekļi ar valdes priekšsēdi Arnoldu Tīcmani priekšgalā. A. Tīcmaņa dāvāto balvu sekmīgākam vieglatlētam saņēma Ivars Blūms.

Vecuma gr. zēniem no 8 līdz 10 g. v. 60 m — A. Lukss 11,2 sek.; Tāllēkšanā — A. Lukss 2,174 m, K. Avots 2,11, J. Ozols 2,07.

Zēniem no 11 līdz 13. g. v. 60 m — A. Briedītis dalīja pirmo vietu ar A. Litavnieku 8,4 sek., A. Lukss 9,7, P. Olte 10,1; Tāllēkšanā — A. Litavnieks 4,54 m, A. Briedītis 4,08 m, A. Lukss 3,59 m; Augstlēkšanā — A. Litavnieks 1,35 m, A. Briedītis 1,15 m, A. Lukss 1,15 m; Lodes grūšanā — A. Litavnieks 8,47 m, A. Briedītis 7,72 m, P. Siksna 6,02 m. A. Litavnieks, kas uzvarēja savā grupā visās disciplīnās, ir savā laikā pazīstamā vieglatlēta, basketbolista Anatola Litavnieka dēls.

Meitenēm no 14 līdz 16 g. v. 100 m — G. Ozoliņa 15,6 sek., R. Miķelsone 15,7; Lodes grūšanā — A. Kalna 6,83 m, R. Miķelsone 6,34, K. Ruņģe 6,30; Tāllēkšanā — A. Kalna 4,30 m, D. Litavniece 1,35 m, A. Kalna 1,35, K. Ruņģe 1,25; Šķēps — G. Ozoliņa 18,06 m, K. Ruņģe 17,90, A. Kalna 16,98; Disks — A. Kalna 19,28 m, D. Litavniece 17,14, G. Ozoliņa 16,96.

Zēniem no 14 līdz 16 g. v. 100 m — E. Lejiņš 13,1 sek., A. Miķelsons 13,5, Z. Pērkons 13,9; Augstlēkšana — A. Miķelsons 1,55 m, Z. Pērkons 1,30 m, K. Ozols 1,20; 200 m — E. Lejiņš 27,8 sek., A. Miķelsons 28,7, Z. Pērkons 29,4. Tāllēkšanā — V. Ozols 5.41 m, E. Lejiņš 4.94, A. Miķelsons 4,88; Lode — P. Dāle 11,72 m, E. Lejiņš 11,42, A. Dzelme 10,29. Šķēps — V. Ozols 38,99 m, A. Dzelme 28,92, Z. Pērkons 24,50. Diska mešanā — Z. Pērkons 14,14 m.

Meitenēm no 17 līdz 18. g. v. 100 m — S. Bādere 14,0 sek., D. Tauriņa 10.6. Lodes grūšanā — S. Bādere 8,27 sek., D. Tauriņa 5,98. Tāllēkšanā — S. Bādere 4,84 m; 200 m — S. Bādere 29,8 sek. Augstlēkšanā — D. Bādere 1,20 m. Šķēpa mešanā — S. Bādere 16,50 m. D. Tauriņa 12,58. Diska mešanā — D. Tauriņa 17,48 m, S. Bādere 17,42 m.

Zēniem no 17 līdz 18 g. v. 100 m — I. Blūms 12,2 sek., E. Treimanis 12,5, E. Skujiņš 13,0. Augstlēkšana — I. Mikelšteins 1,70 m., E. Treimanis 1,60, I. Blūms 1,55; 200 m — I. Blūms 25,4, E. Treimanis 26,6. Tāllēkšana — G. Ruņģis 5,24 m, E. Treimanis 5,13, I. Blūms 5,07. Lode — A. Lapiņš 8,74 m, E. Mikelšteins 8,41. 400 m — I. Blūms 56,5, E. Treimanis 58,9. Šķēps — G. Ruņģis 32,06 m, I. Blūms — 25,66. Disks — E. Mikelšteins 20,20 m.

Vīriešu grupa: 100 m — D. Lapiņš 12,1 sek., otro un trešo vietu dala I. Ingolevičs un J. Dzelme 12,4. Augstlēkšanā — E. Kļaviņš 1,65 m, A. Dzintars 1,60. Tāllēkšanā — E. Kļaviņš 6,20 m, J. Dzelme 5,97. 200 m — D. Lapiņš 25,4 sek., J. Dzelme 25,4; Lode — J. Dzelme 10,52 m, V. Matisons 10,38, A. Paukšēns 10.00. 400 m. — J. Dzelme 56,6 sek. Šķēps — J. Dzelme 44,30 m, E. Kļaviņš 39,20. Disks — V. Matisons 31,40 m, A. Paukšēns 26,63. Trīssolis — E. Kļaviņš 11,63.

SACHS

Šacha sacensībās bija 8 dalībnieki un tās vadīja N. Brasliņš. Pirmā klasē bija divi dalībnieki — A. Ondrichs un P. Olte. A. Ondrichs uzvarēja abas partijas. Pārējie spēlētāji vienā grupā reprezentēja 2. un 3. klasi. Pirmo vietu ar 5 p. ieguva 2. klases spēlētājs J. Grāvītis, otrā vietā bija 3. kl. spēlētājs E. Miska ar 3 p., atstājot aiz sevis 2. kl. spēlētāju J. Blūmu ar 3 punktiem, kuŗam sekoja J. Melnbārdis 2, B. Miska 2 un A. Siksna.

Ž. Z.

SV. KATRĪNAS (St. Catharines)

● Mednieku un makšķernieku klubs 18. jūnijā bija rīkojis Niagaras upē tradicionālās zušu makšķerēšanas sacensības, pulcinat 19 makšķernieku; pa to laiku citi izbraukuma dalībnieki nodarbojās ar dažādām sporta spēlēm. Reizēm uzlija gan lietus, toties žuši ķērās samērā labi. Deviņu stundu makšķerēšanas laikā lielāko lomu izvilka V. Rozentāls (5 zuši — 11 mārāciņas), atstājot aiz sevis R. Masīti (2 zuši — 4 märc. 12 unces), Z. Šteinbergu (5 zuši — 2 märc. 3 unces). Sacensības piedalījās ar 3 jaunieši. No tiem veiksmīgākais zvejnieks izrādījās G. Šteinbergs (1 zutis — 5 märc. 10 unces). Pārsteiguma balvu ieguva jaunietis R. Šteinbergs par mazāko zutīti (3 unces). Sacensības vadīja kluba makšķernieku sekcijas vad. P. Odiņš ar palīgu K. Klintu, apbalvojot veiksmīgākos makšķerniekus. Sacensībās piedalījās arī makšķernieki no citiem latviešu centriem, bet labākos lomus izvilka vietējā kluba zvejnieki. Pēc sacensībām dega ugunskurs un atskanēja arī padziesmai. Klubs rīko 2. jūlijā internās makšķerēšanas sacensības Sanalulū salā, K. Suntaža īpašumā.

O. K.

Miris LKOK kapt. Oskars Caunītis

Londonā 10. jūnijā pēkšņi miris LKOK kapt. Oskars Caunītis, kas tikai iepriekšējā dienā kopā ar DV Rietumvācijas valdes sekretāru un kasieri Antonu Mežalu bija te pirmo reizi ieradies no Rietumvācijas, lai redzētu DVF lauku īpašumu Straumēnus. Nāve viņu pārsteidza Jūstonas dzelzceļa stacijā uz perona, lai brauktu uz Straumēniem tuvo Ragbiju. Medicīniskā palīdzība vairs nav varējusi neko līdzēt. O. Caunītim augustā būtu piepildījušies 78 gadi.

Oskars Caunītis dzimis 1899. g. 6. augustā. Beidzis Ausēja reālskolu Cēsīs. Iestājies Cēsu rotā un 1919. g. augustā paaugstināts par leitnantu. Apbalvots ar Lāčplēša kaŗa ordeni. 1922. g. beidzis virsnieku kursus un paaugstināts par virsleitnantu. Sarakstījis 2. Ventspils kājnieku pulka vēsturi. 1935. g. paaugstināts par kapteini un pārkomandēts uz 7. Siguldas k. p. Otrā pasaules kaŗa laikā dienējis Latviešu leģiona 32. grenadieŗu pulkā par rotas, vēlāk par bataljona komandieri. Kaujās pie Opočkas 1944. g. jūlijā smagi ievainots. Cēdelgemā piedalījies DV organizācijas dibināšanā.

1947. g. sācis strādāt invalidu pārskološanās centra pārvaldē. Ar 1952. g. 1. febr. Caunītis uzņēmās Latviešu leģiona archīva pārziņa pienākumus, vācot materiālus DV Centrālās valdes publicētajai grāmatu serijai Latviešu kaŗavīrs 2. pasaules kaŗa laikā. Bija militārais redaktors šīs serijas pirmajām trim grāmatām. Lai sekmīgāk veiktu kaŗā cietušo pensiju kārtošanu, no jauna sastādījis Latviešu leģionā iesaukto (aptverot ap 80.000 vārdus), kā arī kritušo, mirušo un bez vēsts pazudušo (ap 35.000 vārdi) kartotēku. Sastādīti saraksti par tiem kaŗavīriem, kas pēc kapitulācijas palika rietumos. Nākamajām paaudzēm par visu šo būs stāstīts DV organizācijas vēsturiskās apcerēs „Laiks, Telpa, Ļaudis" 2. grāmatā.

Ar šo darbu Oskars Caunītis ir sev uzcēlis piemineklī. Centrālā valde viņu apbalvojusi ar DV nozīmi zeltā. Nelaikis piederēja pie DV Minsteres nodaļas.

15. jūnijā Londonā O. Caunīša pēdējais ceļš sākās no DV nama uz Kensalgrīna kapsētu, kur to pārpelnoja. Kapellā goda sardzē stāvēja: Aug. Abakuks, A. Mežals, J. Frišvalds un E. Antēns. Atvadu dievvārdus teica prāv. Ring. Mužiks, cildinādams lāčplēša nopelnus dzīvē. DV Centrālās valdes vārdā un no 32. grenadieru p. kaŗavīriem atvadījās DV priekšnieks J. Frišvalds, LKOK plkv. O. Meija atvadījās no lāčplēšiem, no kalpakiešiem un DV Rietumvācijas saimes — A. Mežals; bet DVF valdes vārdā — pr-ža vietnieks G. Rītiņš, pateicoties aizgājējam par to morālo un materiālo atbalstu, ko viņš veltījis Straumēniem. Starp apm. divdesmit pavadītājiem bija arī DV Minsteres nod. darbiniece M. Valtere. DV namā vanadzes bija sarūpējušas bēru azaidu.

Jānis Frišvalds

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī spiestuvē

Nerimst dziesma svešajā zemē!

Kā latviešu zemnieks vasarā nepiegurst iet no gaitas gaitā, lai rudenī tīksmināțos ap bagātību savas klēts apcirkņos, tā jaunā audze svešumā jau pa otram lāgam noskaņojas dziesmu priekam, apzinoties, ka tai uzticēts maiņas moments: veco dziedātāju saime, palēnām sarukdama, sauc pēc jaunās maiņas.

No abiem Ontario ezera krastiem, kas ar ietvertiem ūdeņu apmēriem pārsniedz Rīgas jūras līci, sasauksies jauno dziedātāju un dejotāju saime līdz ar plašo klausītāju pulku. Priekšdarbi 2. Latviešu jaunatnes dziesmu svētkiem Ročesterā labi pavirzījušies uz priekšu, taču izkārtojamu lietu vēl pietiekami.

Galveno sarīkojumu norise: piektdien, 7. oktobrī, pl. 8 vak. Cutler Union telpās Toronto latviešu ģimnazijas drāmas pulciņa teātŗa izrāde — V. Richtera luga Pīlēns, bet pl. 10 vak. Holiday Inn viesnīcā iepazīšanās vakars. Sestdien, 8. oktobrī, pl. 5 pēcp. Eastman teātrī tautas deju uzvedums, bet pl. 9 vak. Hotel Americana viesnīcā svētku balle. Svētdien, 9. oktobrī, pl. 11 Cutler Union telpās svētku dievkalpojums, piedalās archibīskaps A. Lūsis, prāv. A. Voitkus un mācītāji J. Cālītis un T. Zīraks, pl. 2 pēcp. Eastmana teātrī jaundarbu koncerts; pl. 5 pēcp. kopkoņu koncerts, bet pl. 8,30 vak. Holiday Inn viesnīcā balle ar vakariņām. Pirmdien, 10. oktobrī, pl. 8 Holiday Inn viesnīcā, ALJA un LNJAK brokastis; pl. 9 jauno rakstnieku rīts; pl. 10 politiskais panelis, bet pl. 12 atvadas.

Ieejas kartes teātŗa izrādei, tautas deju uzvedumam, jaundarbu un kopkoŗa koncertam 6, 4 un 3 dol., bet bērniem, jaunākiem par 16 gadiem, visās vietās 3 dol. Ieejas kartes svētku ballei 6 dol., ballei ar vakariņām 8 dol., bet ALJA un LNJAK brokastīm 5 dol.

Ieejas kartes pasūtināmas, rakstot: Mrs. Rita Cubīns, 3731 Clover Street, Henriette, N.Y., 14467. Pasūtinājumam pievienojama sev adresēta un apmaksāta aploksne, izņemot tautiešus Kanadā, jo vēstules ar Kanadas pastmarku nevar pārsūtīt no ASV uz Kanadu.

Čeki vai naudas pārvedumi Kanadas pastmarku nevar rakstāmi: LATVIAN YOUTH SONG AND DANCE FESTIVAL OF ROCHESTER, N.Y. Sūtot atpakaļ pieprasītās ieejas kartes, rīcības komiteja tām pievienos telpu rezervācijas kartīti Hotel Americana un Holiday Inn viesnīcās. Pirmajā šādas likmes: telpa vienai personai 24 dol., divām personām 29 dol. Otrā: telpa vienai personai 25 dol., divām personām 30 dol., trim personām 33 dol. un četrām personām 36 dol.

Lai ieejas kartes saņemtu laikus, ņemot vērā biežos streikus un pasta sūtījumu gauso kustību Kanadā, tās pasūtināmas vēlākais līdz 15. septembrim. Pārdotās ieejas kartes rīcības komiteja neapmainīs, un arī neņems atpakaļ.

Kaut visām galvenajām svētku norisēm telpas nodrošinātas, pagaidām tās vēl kārtojamas jauno mākslinieku telotājas un lietiskās mākslas izstādei, kas saistīta ar prāviem transporta un apdrošināšanas izdevumiem. Politiskā paneļa jautājumu kārto Ročesteras jaunatnes pulciņš.

Dziesmu svētku laikā Ročestrā notiks ALA's valdes sēde, Latviešu fonda sanāksme, Divreiz divi nometnes bij. dalībnieku saiets, piedaloties 150 personām, un Dievtuŗu draudzes svētbrīdis ar ar Dr. A. Pērkona risinātu tematu „Tēvzemes daudzinājums".

Dziesmu svētku dalībniekiem, jau laikus iebraucot Ročestrā, atļautā laika robežās būs iespēja iepazīt šīs ceriņu pilsētas raksturīgo pievilcību, par ko būs tuvāka informācija.

Rīcības komitejas nākošā sēde 13. jūlijā pl. 7 vak. Miera baznīcas sabiedriskās telpās.

A. Sed.

Vai vecie sumērieši bija latviešu radi?

Vai latviešu valoda ir vecāka par grieķu un latīņu valodu? Vai dainas runā par tūkstoš gadu senu astronomisku gadījumu?

THE BALTIC:

ORIGIN OF THE INDO-EUROPEAN PEOPLES AND LANGUAGES

By ANDIS KAULINS

(J. D. Stanford University)

$5.00 (brošēta, 100 lpp.), pasts pēc tarifa.

Pasūtināma:

Mr. Andis Kaulins
c/o Arvids Kaulins
1565 So. 26th Str.
Lincoln, Nebraska 68502

2. Latviešu jaunatnes dziesmu svētku Ročestrā rīcības komiteja.

Likteņa divainie ceļi

EDUARDA ŠMUGAJA ATMIŅAS PAR BAIGO GADU

14. jūnijā vienmēr atceramies vienu no lielākajām mūtu tautas traģēdijām. Līdz ar to saistās mūsu atmiņas un pārdzīvojumi.

1939. gada pavasaris. Nākot mājās no universitātes, uz ielas „saskrējos krūtīs" ar savu bijušo skolas biedru no skolotāju institūta laika. Mēs pāris gadu bijām nosēdējuši uz viena sola, kad 1928. gadā viņu apcietināja par komūnistisku darbību un noturēja divus mēnešus cietumā. Kad viņu izlaida, skolotāju institūtā viņš vairs netika. Sašutumā un neziņā, ko darīt, viņš aizbēga uz Padomju savienību.

Kā vēlāk dabūju zināt, viņam tur nav klājies labi. Pēc ilgākas pratināšanas un izklaušināšanas varenie čekā pateikuši, ka Krievijā viņam komūnistu pietiekot, bet Latvijā trūkstot. Viņam esot divas izvēles — vai nu iet atpakaļ uz Latviju, vai doties ceļā uz Sibiriju. Mans skolas biedrs izvēlējies atgriezties Latvijā. Viņš atvests līdz Latvijas robežai pie Zilupes, kur palaists, bet ejot pa norādīto taku, nonācis tieši Latvijas robežsargu rokās. Apcietināts, pēc tam tiesāts un dabūjis 5 gadus. Pēc trīs ar pus gadu nosēdēšanas Rīgas centrālcietumā par labu uzvešanos atbrīvots.

Kad savu skolas biedru satiku uz ielas, viņš atradās brīvībā tikai dažus mēnešus. Norunājām satikties manā dzīvoklī nākošās svētdienas rītā. Kad ieradās skolas biedrs, es viņu sagaidīju tērpies aizsargu uniformā. Viņš palika stāvot ar atvērtu muti. Tikai tad, kad viņu gandrīz ar varu ievilku dzīvoklī, tas noteica: „Ak tad lamatas gan!" Es paskaidroju, ka nekādu lamatu nav, mēs tikai katrs kalpojam dažādiem kungiem — viņš Stalinam, es Ulmanim. Liku „dzidrā" pudeli galdā un sākām sarunas. Viņš man izstāstīja par savu bēgšanu uz Pad. savienību, pārsūtīšanu atpakaļ uz Latviju, apcietināšanu, sodīšanu un valsirdīgi atklāja, ka atkal darbojoties pagrīdē.

Teicu, ka man nav nekādas vajadzības viņu nodot, jo viņa izrīcības un arī „galvenā mītne" Meža kapos politiskai pārvaldei jau zināmas. Pēc šī negaidītā atklājuma un pudeles iztukšošanas, mēs katrs aizgājām savu ceļu. Mums nebija lemts satikties līdz pat 1941. gada februārim, kad man Latvijas universitātes tautsaimniecības fakultātes dekāns paziņoja, ka esmu aicināts nekavējoši ierasties bijušās prefektūras ēkas 42. istabā. Kāpēc? To viņš nevarēja pateikt, bet domāja, ka nekas labs tur neesot sagaidāms. Viņam piezvanījis universitātes „partorgs" un licis man to pateikt. Lūdzu vecajam profesoram padomu, ko lai daru — iet vai neiet. „Par to, dēls, tev jāizšķiras pašam, nekādu padomu es tev nevaru dot," teica profesors un lūdza mani atstāt telpas, jo uz viņa „padomu" gaidot vēl daži tādi paši kā es.

Izšķīros par pieteikšanos 42. izstabā, jo nebiju nekā tāda nodarījis, par ko man varētu draudēt nepatikšanas, ņemot, ka „sarāvos" ar universitātes „proforgu" par to, ka viņš atņēma man piešķirtās brīvās pusdienas Studentu virtuvē. Es pēc tam jautāju, kā viņam garšojusi mana skābo kāpostu bļodiņa? „Proforgs" solījās mano „pieminēt" . . . Bet par tādēm lietām taču neliek cietumā. Ak, svētā naivitāte!

Tā savā naivitātē devos uz agrākās prefektūras ēku un sāku meklēt 42. istabu.. Atkal „saskrējos krūtīs" ar savu agrāko skolas biedru, kas tagad bija augstā amatā. Pastāstīju, ka meklēju 42. istabu. Viņš aicināja vispirms iedzert glāzi alus. Kad bijām krogū, mans skolas biedrs nopirka pudeli alus, lika man to lēnām sūkt un gaidīt viņu atgriežamies. Pēc vairāk nekā stundas viņš tiešām bija atpakaļ un, izdzēris glāzi degvīna, noprasīja: „Vai tu Dievam tici?" Es teicu, ka ticu. „Tad vari pateikties viņam, ka tu mani satiki. Dzīvs no 42. istabas tu nebūtu iznācis. Tagad tava lieta izbeigta. Tikai turpmāk sargies no proforga un partorga un nerunā vairs par skābo kāpostu bļodiņu. Saprati?" Es šoreiz, patdies Dievam, sapratu . . .

Tā paša gada 7. martā beidzu universitāti un dabūju grāmatveža darbu Rīgas pilsētas veselības pārvaldē. 1941. gada jūnija sākumā manā darba vietā ieradās kāds krievs kapteiņa dienesta pakāpē un sāka mani izjautāt. Es jautāju, ar kādām tiesībām viņš mani izjautā? Viņš ilgi skatījās man acīs un smīnēja: vai es tiešām nezinot, kas viņš esot? Tikai tad es ievēroju, ka tā nav armijas, bet čekas uniforma. Izlikos naīvs un atbildēju: „Cik es no dienesta pakāpēm zinu, tad jūs esat sarkanarmijas kapteinis, bet tas vēl jums nedod tiesības mani izjautāt." Čekists krievu valodā noņurdēja: „Muļķis gan", un atstāja telpas. Pa logu redzēju, ka pie izejas viņu sagaidīja vēl divi čekisti un visi reizē aizgāja.

Bija 13. jūnija agra pēcpusdiena. Zvanīja telefons. Kad atsaucos un pateicu savu vārdu, balss tālrunī teica, ka man šovakar katrā ziņā jāiet uz kāršu partiju, kas iepriekš norunāta. Es tur varēšot palikt arī pa nakti. Sākumā neko nesapratu un prasīju, kas runā. Atbilde bija: „Neprasi muļķīgus jautājumus, bet dari, kā tev saku, un tas ir viss." Runātājs tūliņ arī nolika klausuli. Sāku minēt, kas zvanītājs varētu būt un kas tā par zolītes partiju, par kuŗu es neko nezināju. Kādēļ man tur būtu jāpaliek pa nakti? Viena lieta man tomēr itin drīz kļuva skaidra: mājās šodien nevaru pārnakšņot. Pēc darba tādēļ negāju mājās, bet

(Turpinājums 17. lp.)

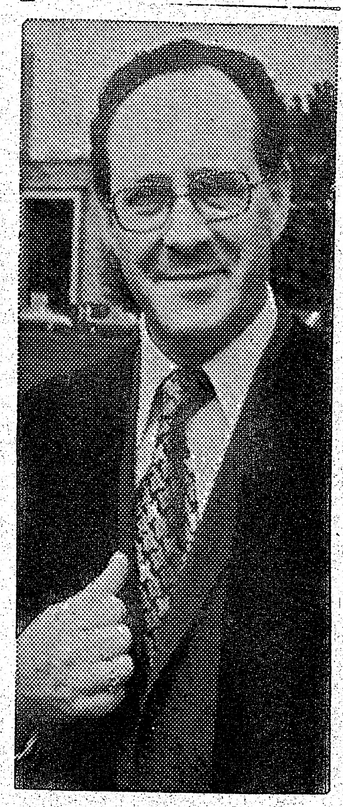

Visvaldis Roze

ieguvis B.A. gradu Toronto universitātē. Viņš ir uzņēmuma Vizro Industrial Sales Co. Ltd. īpašnieks.

Līgo svētki Sidrabenē

Šogad atkal piepildījās senais latviešu teiciens „līst kā pa Jāņiem", bet tikai uz īsu brīdi, kad agrā sestdienas pēcpusdienā Sidrabenes laukums bija pārklāts ar lietus paltīm. Tanī pašā laikā lietus vētras plosījās arī Toronto, Niagaras un Hamiltonas apkārtnē. Varbūt tieši šī iemesla dēļ daudzi Jāņu bērni atlika braucienu uz Sidrabeni, tā radot mazāku apmeklētāju skaitu. Neņemot vērā šos nelabvēlīgos laika apstākļus, Sidrabenes Līgosvētki tomēr pulcināja pāri par 2000 apmeklētāju, ieskaitot pat krietnu skaitu Jāņu bērnu no ASV.

Plašā programma sākās jau sestdienas pēcpusdienā ar mākslinieka J. Zuntaka gleznu izstādes atklāšanu bērnu nometnes ēdamzālē. Gleznotājs bija izstādījis 24 darbus. Skatē iegriezās arī kanadiešu apmeklētāji.

Pirmās mūzikas skaņas Sidrabenē atskanēja ap četriem pēcpusdienā, kad V. Vimbas sakārtoto Līgo svētku ieskaņas mūziku atskaņoja Chinguacousy ragu orķestris. Šis kanadiešu mūzikas ansamblis jo veiksmīgi bija iemācījies arī latviešu darbus, piemēram, 5 tautasdziesmas, Burvīgā nakts (valsis) un, protams, tradicionālo — Pavadāmi Jāņu dienu. No internacionālā mūzikas repertuāra orķestrim vislabāk padevās temas no Vāgnera operas „Rienzi", Barkarola no Hofmaņa stāstiem un Šūberta „Andante con moto".

Īsi pēc vakariņām sākās Almas Skudras-Kārkliņas Jāņu uzvedums ar nosaukumu „Kad Sidrabenē paparde zied", Maijas Ķuzes vadībā. Uzvedumam bija izmantotas komp. J. Norviļa, A. Ūdŗa un A. Skudras-Kārkliņas līgo dziesmu mūzikālās apdares, kā arī R. Blaumaņa un J. Janševska darbu literārie tēli.

Pirms uzveduma Sidrabenes pārvaldes priekšnieks Mārtiņš Blūms lielo skatītāju saimi informēja, ka māksliniece Alma Skudra-Kārkliņa nav varējusi ierasties šai uzvedumā, jo pēc negadījuma ievietota Hamiltonas slimnīcā.

Šāgada Jāņu uzvedums ar dziedātājiem, dejotājiem un profesionāliem aktieriem šogad bija labākais no Sidrabenes Jāņu uzvedumiem. Tam bija jautrāka noskaņa, ar daudziem tautas deju uzvedumiem, arī aktieriem atkal pavērās iespēja „izspēlēties" īsti latviskā Jāņu garā. Seviķi iepriecināja atjautīgie dialogi, kas spēja smīdināt pat jaunāko paaudzi, kuŗai dažkārt Jāņu tradicijas ir svešas.

Arī šogad iestudējuma vokālā daļa balstījās uz Alberta un Ženijas Vītolu pleciem. Alberts bija iespaidīgs Jāņu tēvs un Ženija — tipiski latviska Jāņu māte, kaut gan drusku pajauna izskatā. Lielu omulību, protams, ienesa vidzemnieki, sevišķi Lizete Kalvāne Tomuļu mātes, Vijolīte Alksne Pindacīšas un Maija Ķuze Trīnes lomā. Skatītāji var labi iedomāties, kāds humors izraisās, kad Tomuļu māte un Pindacīša sāk domāt par papardes zieda meklēšanu — savu gadu pēdējā posmā.

Arī kurzemnieki teicami sevi parādīja Jāņu lieluzvedumā, bet sevišķu mokrāsu tam piešķīra lielais līgotāju pulks ar bagātīgām Jāņu zālēm un Diždanča dejotāji tautas tērpos Zigurda Miezīša vadībā. Atsaucīgie skatītāji ar lielu sajūsmu uzņēma Diždanča jauniestudējumu — Jāņu deju, kas choreografēta Vankuverā un savu pirmuzvedumu piedzīvojusi Rīgas paviljonā Karavānā. Nav šaubu, ka mums radusies ļoti jauna, svaiga un interesanta tautas deja ar Jāņu tematiku.

„Kad Sidrabenē paparde zied" bija uzvedums ar lielu un atjautīgu izdomu. Labo izdošanos lielā mērā sekmēja arī veiklais akordeonists Vilis Kairišs, pateicība pienākas dekorātoram Otto Grebžem un skatuves apgaismotājam Valdim Turķim. Viņš, tā teikts programmā, bijis atbildīgs arī par Papardes zieda „apgaismošanu", bet neredzamā papardes zieda meklēšana turpinājās līdz rīta ausmai.

Izskanot Līgo dziesmām uz skatuves, turpmākā Jāņu norise turpinājās uz Sidrabenes dejas grīdas, pie iededzinātajiem ugunskuriem un, protams, vēl daudzās citās Sidrabenes vietās, kur papardes zieds bija paslēpies. Īsti latvisku deju mūziku, tāpat pa reizei arī modernos „grāvējus", spēlēja Runči A. Grīnberga vadībā. Dejas laukumā bija vienmēr liela rosība un pat izdevība satikt jaunus līgotājus „no maliņu maliņām" — Detroitas, Bafalo, Ņujorkas, Montrealas un pat visai attālās Vankuveras. Par svētku uguņošanu šogad rūpējās divi piedzīvojuši „raķešu meistari" — Pauls Plīsis un Jānis Blūms.

Līgo svētku dalībniekiem bija izdevība Sidrabenes atpūtas nama zālē apskatīt draudzes Kultūras mantu loterijas laimestus, ko ziedojuši Toronto un apkārtnes mākslinieki un daiļamatnieki. Plašajā laimestu klāstā bija izstādītas 21 no ziedotām 24 gleznām, ieskaitot akvareļus un grafikas. Ienākumi no loterijas tiks nodoti jau šinī vasarā Sidrabenē ceļamās sabiedriskā ēkas finacēšanai.

A. K.

Ar saldo Jāņu miestiņu Jānis Rudzītis pacienā Sandru Kleperi (pa kreisi) un Larisu Stikutu (pa labi). Foto: A. Kalniņš

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

20. — 28. augustam Saulainē Latviešu draudžu dienas 77.

22. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa divas viesizrādes, R. Blaumaņa Trīnes grēki, Bickford Park vidusskolā.

5. nov. pl. 7.30 vak. Latviešu namā Preses balle, rakstu un mākslu jampamps. Informācija, ieejas un galda kartes tel. 766-0806.

27. novembrī Dainas koŗa tautasdziesmu koncerta atkārtojums.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS 1977./1978. G. SEZONAS KONCERTI

25. oktobrī pl. 8 vak. Town Hall bass-baritons Kārlis Bauers-Zemgalis, no Šveices.

13. novembrī pl. 2 Sv. Andreja baznīcā Bruno Skultes Daugava. 120 izpildītāju. Apvienots Ņujorkas latviešu un Rotas koris Konektikatā, solisti, teicēji, ērģeles. Diriģents — Andrejs Jansons.

26. janvārī, 1978. g., pl. 8 vak. Town Hall, čelliste Linda Alļe no Filadelfijas, ASV

20. aprīlī pl. 8 vak. Town Hall vijolnieks Georgs Lapensons no ASV.

1978. GADĀ

14. janvārī komp. Imanta Saksa JUBILEJAS KONCERTS.

4. februārī — Kabarē — Dzenis un kompānija, Runči Toronto.

SV. KATRĪNAS (St. Catharines)

16. jūlijā pl. 9 no rīta Bērzainē DV Toronto nodaļas internās meistarsacīkstes šaušanā. Vakarā zaļumballe. Deja.

NIAGARA

23. un 24. jūlijā Jaunatnes un draudzības dienas.

ŠELBURNA

13. augustā DV Druvas un Bramptonas nodaļas rīko šaušanas sacensības un zaļumu balli M. Kalniņa saimniecībā.

5. novembrī Šelburnā Leģionā zālē DV Druvas nod. rīko Varoņu piemiņu un nodaļas 15 gadu darbības atceri.

Latviešu valodas kursiem Mičigenā iespējams deficīts

Latviešu studiju koordinātors Mičigenas universitātē Dr. Valdis Muižnieks piesūtījis Latvijai Amerikā rakstu, kuŗā informē par kursu norisi:

Latviešu studiju programma Rietummičigenas universitātē šogad darbosies kā paredzēts. Priekšreģistrācijas pagarinājumam beidzoties, bija pieteikušies 57 studenti (varākiem mācoties vairāk nekā vienā kursā, 68 klašu dalībnieki) no ASV, Kanadas, Brazilijas un Zviedrijas. Skaitļi rādīja, ja gandrīz visi prospektīvie studiju dalībnieki ieradīsies budžets gandrīz īstenosies. Balstoties uz šo studiju kvalitātīvi augstvērtīgo programmu un iepriekšējo gadu lielo studentu skaitu, šogad Rietummičigenas universitāte ir gatava piemaksāt eventuālu deficītu līdz 15 proc. no budžeta summas. Ja deficīts būtu lielāks, tad būtu nepieciešami papildus līdzekļi.

Vislielākā atsaucība šogad ir folkloras kursam. To mācīs prof. Dr. Velta Rūķe-Draviņa, un tajā pieteikušies 13. Paidagoģijas seminārā, kas darbosies Dr. Solveigas Miezītes vadībā, pieteikušies 12. Kursam, kas veltīts latviešu kultūrai, vēsturei, politikai un šodienas situācijai kā okupētajā Latvijā, tā brīvajā pasaulē, kuŗu mācīs prof. Dr. Jānis Peniķis, 11. Valodas vidējā līmeņa augstākajā kursā, ko mācīs Rietummičigenas universitātes lingvistikas fakultātes lektore Lalita Muižniece, 10.

Salīdzinot ar citiem gadiem, šogad ir rekorda skaits latviešu valodas pamatkursā (Basic Latvian) — 9. To mācīs Dzidra Rodiņa, asistējot Dzintrai Lejiņai. Lielākā daļa šī kursa dalībnieku ir t.s. precētie „latvieši", vai kas iecerējuši par tādiem kļūt.

Augstākā līmeņa valodas kursā pašreiz ir 7 un vidējā līmeņa zemākajā kursā 6.

Lektori, atskaitot Lalitu Muižnieci, nav no Kalamazū; viņi brauc speciāli, lai mācītu

(Turpinājums 11. lp.)

Diždancis ar raito soli iepriecināja skatītājus uzvedumā Kad paparde zied. Foto: A. Kalniņš

Līgo svē

Līgo svētku svi
nē šogad ar pieda
nāja tāli ciemiņi —
Čikagas. Viņi savo
grammas sniegum
zdiņa vadībā tie
klausītājus, piesai
līgotāju. Dzirdējā
„skandējumus" pa
jau tas parasts
grammās.

Izrāžu starplai
pārvaldes pr-kš G
cās Saulaines da
ideju īstenotājie
keramikas kaus
pam A. Lūsim,
Sebrim, M. Trei
rušam, A. Jeku
gailim, P. Zaret
manim, Vilmai
tai Šleserei (aba
amatnieka A.
Kausus bija da
Jurševska).

Indulis K

Jaunatnes da
lim Kažociņam
dzīves gads. D
saimei, jo sev
Anglijā, Induļa
ir labi pazīstar
majiem gadien
rosīgi darbojies
nizācijās, tā tu
tenē pasāktā da

Latvies

(Turpinājum

šīs studiju pr
dajos kursos.
ķe-Draviņa ir
Dr. Solveiga
Libere no To
Jānis Peniķis
(South Bend,
maģistre Dzid
neapoles un
Dzintra Lejiņa
si lektori, a
Veltu Rūķi-D
studiju dažā
pavadījuši K
nu skaitu va
nās telefona
jies, ka tomē
potenciālajie
žēl šovasar
savi plāni.
viešu sabied
mu: Ja vēl z
kas ir domā
darījis piete
diniet viņu
Dr. Valdim
345-4211 (m
2667 (darbā)
Eck, Divisi
Education,
University

Ja neizdo
studentus,
cits, kas pr
1500 dol. A
individus,
teikt ziedoj
sas vajadzī
Dr. V. Mu
Rd., Kalam
ki rakstām
ge & Heri
da. Ja no
jumiem ra
to izmant
zīmīgo stu
šogad, tā

Līgo svētki Saulainē

Līgo svētku svinības Saulainē šogad ar piedalīšanos kuplināja tāli ciemiņi — „Piecīši" no Čikagas. Viņi savos divos programmas sniegumos A. Lagzdiņa vadībā tie iejūsmināja klausītājus, piesaistot apm. 800 līgotāju. Dzirdējām arī dažus „skandējumus" par Saulaini, kā jau tas parasts „Piecīšu" programmās.

Izrāžu starplaikā Saulaines pārvaldes pr-ks G. Tannis pateicās Saulaines darba rūķiem un ideju īstenotājiem, pasniedzot keramikas kausus archibīskapam A. Lūsim, architektam N. Sebrim, M. Treigutam, J. Barušam, A. Jekumam, J. Ezergailim, P. Zaretokam, V. Grasmanim, Vilmai Laugei un Bertai Šleserei (abas saņēma daiļamatniecka A. Gugāna saktas. Kausus bija darinājusi Ņina Jurševska).

Saulainē šogad līgotāju skaitu vērā ap 1500. Lielo ugunskuru aizdedzināja bij. Saulaines pārvaldes priekšieks A. Lucs. Līgotāji skandēja Jāņu dziesmas, un pēc vecas tradicijas Jāņu tēvs — draudzes priekšnieks Jānis Koncis ar palīgiem līgotājus pacienāja ar pašbrūvētu miestiņu, bet dāmu komitejas priekšniece Jāņu māte Līvija Jansone līdz ar draudzes dāmām ar sieru. Vietu vietām dega ugunskuri un skanēja līgo — līdz pat vēlai rīta stundai. Arī Saulaines dāmas varēja būt apmierinātas, jo bufetē iegriezušies tik daudz apmeklētāju, ka tā iztukšota, īpaši lielā cieņā bijuši Saulaines „liepājnieki"., Saulaines šķūmī līgotāji līksmoja deju priekos, mūziku spēlējot igauņu deju kapellai, ko pret rīta stundu aizstāja Jāņa Girgensona skaņu lenšu mūzika.

O. K.

Arī šolaiku jauniešiem netrūkst vectēvu drosmes. Jāņu vakarā Sidrabenē Atis Freimanis augstā lēcienā pāri ugunskuram. Foto: A. Kalniņš

Indulis Kažociņš sesdesmitgadnieks

Jaunatnes darbiniekam Indulim Kažociņam piepildās 60. dzīves gads. Daugavas vanagu saimei, jo sevišķi latviešiem Anglijā, Induļa Kažociņa vārds ir labi pazīstams: jau no pirmajiem gadiem trimdā viņš rosīgi darbojies jaunatnes organizācijās, tā turpinādams dzimtenē pasāktā darba gaitas.

Indulis Kažociņš dzimis 1917. gada 8. jūnijā Nižņij - Novgorodā, kur viņa tēvs tajā laikā bija cara armijas virsnieks. Kad tēvs pārgāja latviešu strēlniekos, ģimene atgriezās Latvijā. Induļa skolas gaitas noritēja Rīgā, bet vasarās vectēva mājās Plāteres Lielūžos. 1937. gadā beidzis Malnavas lauksaimniecības vidusskolu. Skolas gados pasāktās skautu gaitas nav pārtrūkušas arī tagad, un Kažociņš ir Latvijas skautu prezid. ģen. K. Goppera fonda pārstāvis Anglijā. 1973. gadā par šo darbu apbalvots ar Latviešu skautu Baltās lilijas ordeni.

1944. gadā Kažociņš iesaukts Latviešu leģionā, un kopā ar kpt. E. Rempi pārskaitīts uz vācu 1. gaisa floti par LJO sakaru virsnieku pie latviešu gaisa spēku palīgiem — skolēniem. Drīz vien Kažociņu piedala t.s. „Fābiga bataljonam", kur īsu laiku viņš ir 4. rotas komandieris. Pēc kara beigām seko gūsta laiks.

Vācijā darbojies par YMCA's jaunatnes vadītāju, bet Anglijā latviešu saimē.

Kažociņš, liekas, ir vienīgais latvietis, kas beidzis Britu valsts Jaunatnes vadītāju sagatavošanas koledžu ar diplomu jaunatnes darbā. Pēc tā iegūšanas no 1963. — 1973. gadam viņš strādā par jaunatnes klubu vadītāju Hinklejā un Djūsberijā. 1970. g. K. uzsācis studijas Anglijas neklātienes universitātē vēsturē un socioloģijā.

Iestājoties DV organizācijā, viņa pirmās rūpes bijušas par jauniešiem. Viņš 1950. gadā Vansfordas nodaļā noorganizējis pašdarbības pulciņu Liesma. Darba apstākļu dēl mainot dzīves vietas, Kažociņš darbojies Korbijas, Lesteres un Koventrijas DV nodalā. Pārceļoties uz Ziemeļangliju, Kažociņš pievienojās Līdsas DVF nodaļai un kopā ar nelaiķi Vēru Rulliņu sagatavoja un novadīja visu Anglijas latviešu tautas deju kopu uzvedumu. 1960. gadā DVF valde viņu aicināja par jaunatnes daļas referentu; 1976. gada martā Kažociņu aicināja uzņemties DV CV jaunatnes nozares vadību. Šo pienākumu K. pilda arī tagad, savas jaunatnes vadītāja spējas pierādīdams lieliski noorganizētajā jaunatnes sanāksmē 3. Globālo DV dienu laikā Londonā. Apbalvots ar DV nozīmi zeltā 1969. gadā. K. Kažociņa raksti publicēti presē un DV Mēnešrakstā. Viņa dzīvesbiedre Šarlote ir rosīga sabiedriska darbiniece un vanadze; dēls Jānis turpina ģimenes tradicijas un ir virsnieks britu armijā. Lai Dievs dod vēl daudz baltu dieniņu visu iecerēto darbu veikšanai!

A. Liepiņa

Latviešu . . .

(Turpinājums no 10. lp.)

šīs studiju programmas dažādajos kursos. Prof. Dr. V. Rūķe-Draviņa ir no Stokholmas, Dr. Solveiga Miezīte un Anda Libere no Toronto, prof. Dr. Jānis Peniķis no Sausbendas (South Bend, Indiana), ling. magistre Dzidra Rodiņa no Mineapoles un viņas asistente Dzintra Lejiņa no Ņujorkas. Visi lektori, atskaitot prof. Dr. Veltu Rūķi-Draviņu, mācot šo studiju dažādajos kursos, būs pavadījuši Kalamazū jau krietnu skaitu vasaru. Pēdējās dienās telefona sarunā noskaidrojies, ka tomēr dažam labam no potenciālajiem studentiem diemžēl šovasar ir bijuši jāmaina savi plāni. Tā griežos pie latviešu sabiedrības ar aicinājumu: Ja vēl zināt kādu studentu, kas ir domājis, bet vēl nav izdarījis pieteikšanos, lūdzu mudiniet viņu to izdarīt, zvanot Dr. Valdim Muižniekam (616) 345-4211 (mājā), vai (616) 343-2667 (darbā), vai Ms. Clara Van Eck, Division of Continuing Education, Western Michigan University (616) 383-1860.

Ja neizdosies iegūt papildus studentus, varētu rasties deficits, kas prasītu piemaksu līdz 1500 dol. Aicinu kā atsevišķus individus, tā organizācijas pieteikt ziedojumus šādas piemaksas vajadzībām un tos nosūtīt Dr. V. Muižniekam 2318 Gull Rd., Kalamazoo, MI 49001. Čeki rakstāmi uz Latvian Language & Heritage Foundation vārda. Ja no saņemtajiem ziedojumiem rastos kāds atlikums, to izmantosim tikai šo nozīmīgo studiju sekmēšanai kā šogad, tā nākotnē.

Ikvienam no ziedotājiem sirsnīgi pateicoties,

Dr. Valdis Muižnieks
Latviešu studiju koordinātors Rietummičigenas universitātē.

Emila Zelmeņa izcilā gadskārta

Agronoms Emils Zelmenis š. g. 15. jūnijā pārkāpa 85 mūža gada slieksni. Kopš 1926. gada viņš bijis Latvijas lauksaimniecības atašejs Anglijā, Francijā, Beļģijā un Holandē, un viņa pienākums bija izveidot tirdzneciskos sakarus rietumos Latvijas lauksaimniecības ražojumu pārdošanai. Saimnieciskā rosība izdevīgo eksporta apstākļu dēļ pieauga, sevišķi valsts neatkarības beidzamajos gados.

Emils Zelmenis dzimis Raunas pagastā 1892. gada 15. jūnijā; beidzis Rīgas politechnisko institūtu. Pirmā pasaules kara laikā strādājis Krievijas zemkopības ministrijā, bet Latvijas valstij nodibinoties Apgādes ministrijā, bijis nodaļas vadītājs Latvijas lauksaimniecības centrālbiedrībā. Tad nāca rosīgais darba posms rietumos. 1939. gadā Zelmeni aicināja uzņemties saimnieciskās sabiedrības Turība direktora pienākumus. 1940. gadā Zelmenis bija Bekona eksporta vicedirektors. Trimdas gaitas viņš sāka Zviedrijā, bet kopš 1946. gada apmetās Londonā, kur darbojās Latvijas sūtniecībā līdz aiziešanai pensijā 1968. gadā.

Anglijā Zelmenis pulcināja agronomus, nodibinot Agronomu biedrību, kā arī vadīja Latviešu zemnieku savienības Anglijas rajonu, piedalīdamies par tās delegātu LAK EC un būdams prezidija loceklis. Latviešu zemnieku savienības Anglijas nod. rīkotie referātu vakari, zemnieku dienas un jo sevišķi tradicionālie „Tuvināšanās vakari" maija vidū ir devuši vērtīgu pienesumu Anglijas latviešu kultūras un sabiedriskai dzīvei. Daudz baltu dieniņu zemnieku darba ideālistam!

L.

MEKLĒ

JĀNI ARTURU VĪTOLU,

Jāņa un Augustines dēlu, dzim. 1925. g. 19. janvārī. Iebraucis Kanadā 1952. g. no Anglijas. Meklē māsa Latvijā. Personas, kas par viņu kaut ko zinātu, lūgtas rakstīt I. Vītolam, 812 Upp. Wellington, Hamilton, Ont. L9A 3R6.

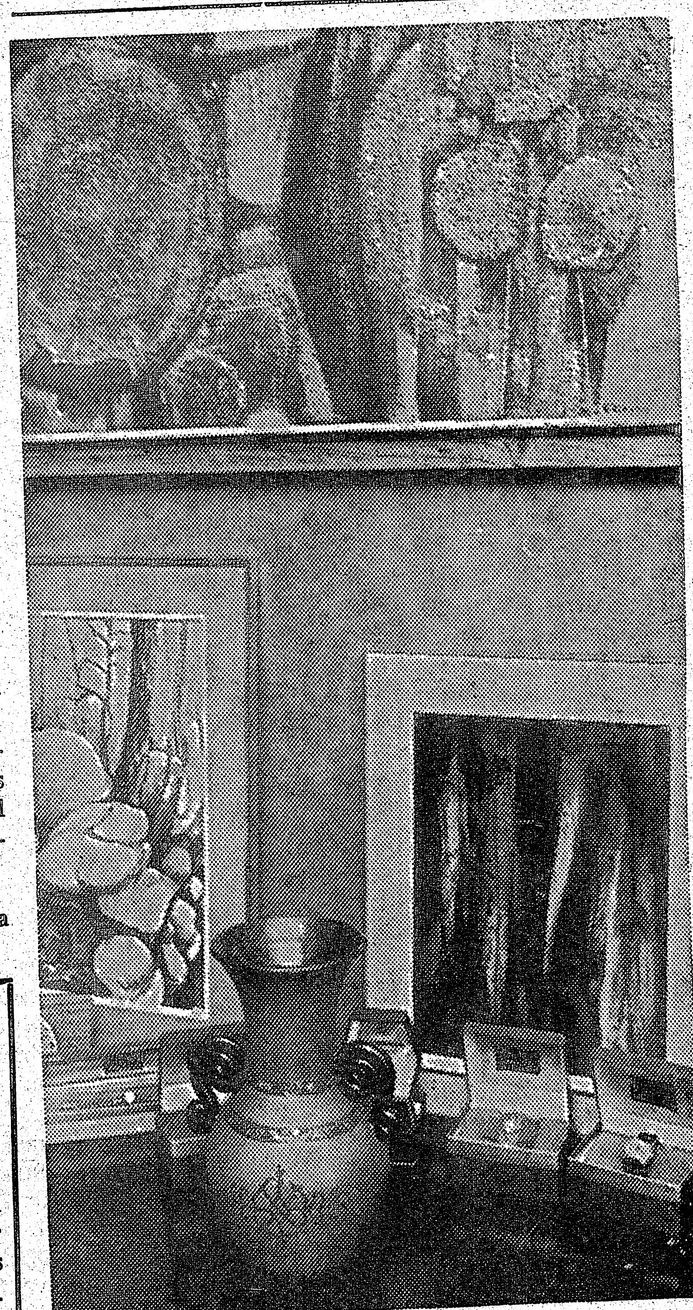

Atpūtas nama zālē Jāņos izstādītie ziedotie daiļamatniecības un mākslas darbi Sidrabenes kultūras mantu loterijai. Foto: A. Kalniņš

Sacīkšu rezultāti

Jaunatnes un sporta svētkos Sidrabenē

FUTBOLS

Eiropas futbols aizvien vairāk sāk iekarot vietu Kanadā, tāpēc arī latviešu jaunās audzes spēlētāju skaits aug, jo daudzi latviešu zēni spēlē savu skolu vienībās. Šoreiz komandu sastādīšanā grūtības radīja daudzās skolās sāktie pārbaudījumi. Jaunie tomēr bija salasījuši 11 spēlētājus, kas ar savu izturību, ātrumu un centību bija pavisam labā sniegumā, bet pietrūka atjautības izmantot to apstākli, ka „vecie" bija tikai 9 spēlētāju sastāvā. Jaunie gan ieguva pirmie vārtus ar Jāņa Ozoliņa raidījumu, bet puslaiks beidzās 3 - 1 „veco" labā. Arī otrā puslaikā jaunie ieguva vienus vārtus ar A. Dzintara sitienu. „Vecie" bija labi aizsardzībā un uzbrukumā prata izmantot pretinieka kļūdas un uzvarēja ar 5 - 2. Vārtus ieguva — J. Vilmanis un A. Liepa pa diviem vārtiem un J. Skuja 1. vārtus. Spēli tiesāja A. Grīnbergs un A. Richters. Skatītāju vērtējumā labākam spēlētājam Atim Ozoliņam tika pasniegta īpaša balva.

Jauno vienībā spēlēja — A. Dzintars, E. Goba, J. Ozoliņš, L. Tobi, A. Ozoliņš, J. Cērps, E. Kārkliņš, V. Ozols, A. Vītols, A. Dzelme un D. Lapiņš. „Veco" vienībā — J. Vilmanis, A. Liepa, A. Ozoliņš, J. Tērauds, J. Skuja, A. Litavnieks, J. Pavārs, R. Millers un A. Rāva.

Otrā puslaikā jaunie spēlēja 10 spēlētāju sastāvā.

NOVUSS

Novusa stendu apmeklēja 15 novusisti. Nodarbību vadīja Modris Baumeisters ar Arnoldu Grīnbergu. Pirmo vietu ieguva Pēteris Olte.

GOLFS

Golfa stendu vadīja A. Dzilnu pāris. Šajā stendā visveiksmīgākais bija Aris Gvildis, atstājot otrā vietā Arni Dzelmi un trešā — Juri Ozolu.

Z. Z.

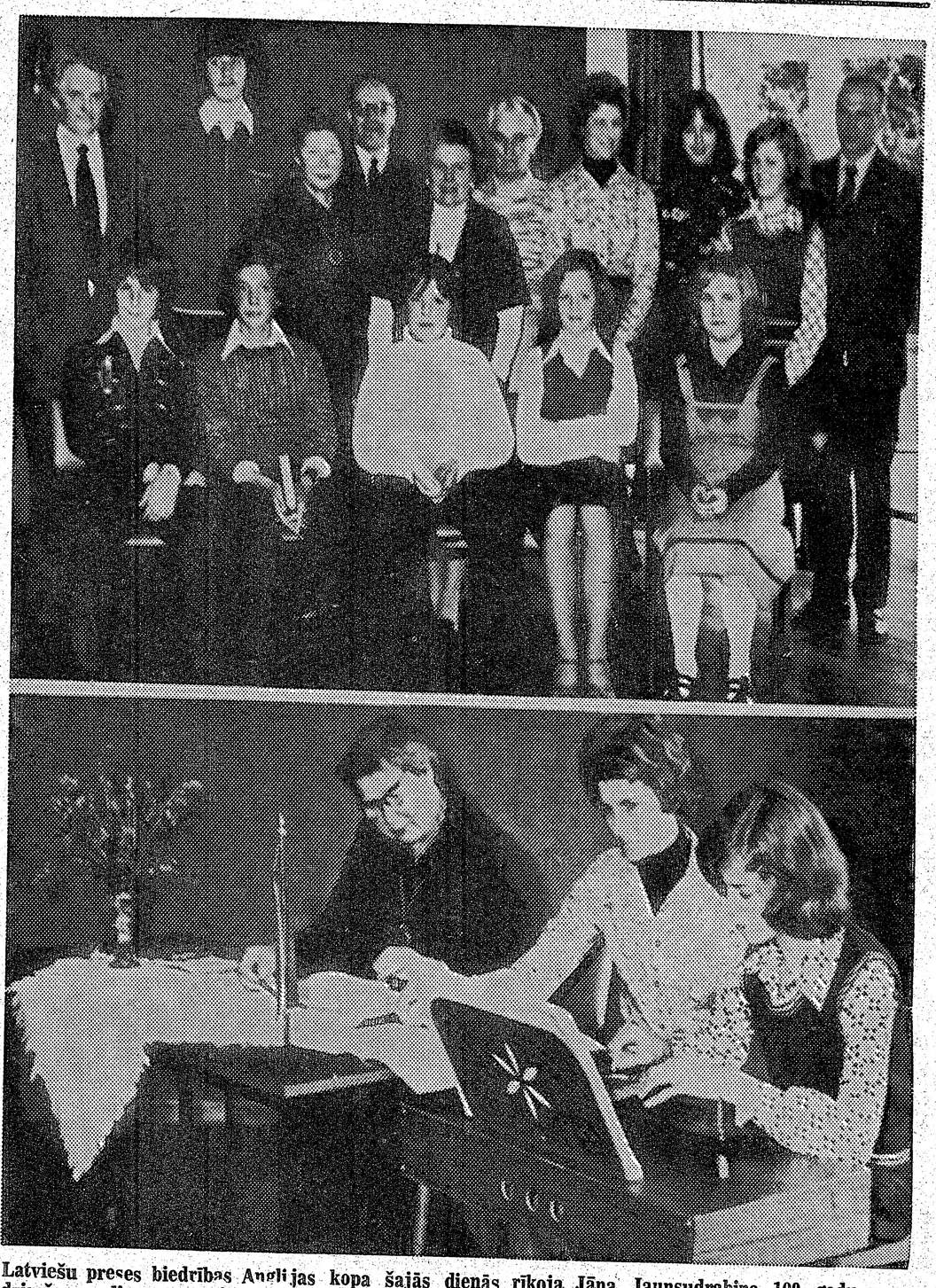

Latviešu preses biedrības Anglijas kopa šajās dienās rīkoja Jāņa Jaunsudrabiņa 100 gadu dzimšanas dienas atceri. Augšējā attēlā pirmajā rindā no kreisās (krēslos). Valdis Filks, Edgars Jansons, Kalvis Krūmiņš, Zinta Ozoliņa un J. Tetere; aizmugurē redzami: Karīna Eglīte, Austra Liepiņa, Dolsija Ozoliņa, Māra Ozoliņa, V. Nikovskis (rādīja filmu), Jānis Filks, Laimonis Ceriņš, Terēza Lazdiņa, Ieva Purmale un Austris Veichelis. Apakšējā attēlā Karīna Eglīte skandē J. Jaunsudrabiņa prozas dzeju Piemini Latviju (pa kreisi) Māras Ozoliņas kokles pavadījumā.
Foto: H. Blezūrs

SAVIENOTĀS VALSTIS

OMAHA

● Šī gada vispasaules tautību festivālā Omahā piedalījās arī latviešu grupa: Latviešu biedrība, ev. lut. draudzes dāmu komiteja, korp. Dzintra kopa un Omahas korporāciju kopa. Latviešu stendu bija iekārtojis kultūras daļas vadītājs Nikolajs Zariņš ar palīgu Tomu Nielsenu ar gleznām, rokdarbiem, keramiku un rotas lietām. Rūdolfs Ziediņš no Linkolnas bija izstrādājis pārdošanai savus eksponātus. Uz izstādes apmeklētāju jautājumiem atbildēja Mečislavs Šmits, Inta Nielsena, Valija Zariņa un Valtrauta Balode. Festivālu atklāja Omahas pilsētas galva Als Vejs, pie Latvijas karoga stāvēja Laima un Valdis Vinovskis. Apmeklētāju skaits abās dienās kopā pāri 20.000.

● Mācītājs J. Dzirnis kristīja Andru Māru Druvu, Kārļa un Ligitas meitu; Angelu Kristini Popsilu, Roberta un Silvas, dzim. Ritums, meitu un Dženiferi Džeju Keruzi, Aivara meitu.

● Radu un draugu vidū savu 70. dzimšanas dienu nosvinēja Pēteris Cīrulis. DV vārdā sveica priekšnieks Pauls Gavars un vanadžu priekšniece Velta Matule pasniedza ziedus; arī no Omahas Latviešu biedrības sveicināja priekšnieka palīgs Mečislavs Šmits, dāmu komitejas priekšn. palīdzei Aškevicai pasniedzot ziedus. Draudzes priekšnieks Aleksandrs Briedis apsveikumam pasniedza grāmatu.

M.S.

ANDOVĒRA

● Uz Konektikatas latviešu biedrības rīkoto 18. jūnija Jāņu vakaru Andovērā, Igauņu parkā, apmeklētāji pulcējās pat no tālām vietām — Bufalo, Ņujorkas, Longailendas, Bostonas u. c., apm. pāri par 300 jāņubērnu. Jūsmīgi līgodama, Jāņu zālēm pušķojusies, nāca Rotas koŗa saime, rīkotājas biedrības vadības laipni sagaidīta ar Jāņu alu un sieru. Pie lielā ugunskura koristi vakara dalībniekus priecināja ar kuplu pūru līgo dziesmu diriģenta V. Aldiņa vadībā.

● Alberta Kleinhofa vadībā, Skaidrītei Princei informējot, jaunieši rādīja savu veiklību jautrās sporta spēlēs. Godalgas izpelnījās Ludis Bērziņš, Guntis Strazds un divkārtīgi Jānis Kūlītis. Ieradās Prince of Polka deju kapella, bet, diemžēl, sākot lietum līņāt, ar saviem instrumentiem uzstāties nevarēja, un deju un rotaļu prieki izputēja.. Kopēja sabiedriskā dzīve, kaut daļēji traucēta, turpinājās; lielām liesmām dega ugunskurs, pie kuŗa sildījās un līgoja apmirkušie jāņubērni. Bija ļoti daudz jauniešu un bērnu. Arī ap jauniešu Juŗa un Ilzes Kupru savā gaumē izkārtoto bufeti, bija liela rosība. „Aizlija" šis Jāņu vakars, gaidīsim sausāku un reizē jaukāku nākamgad.

P.S.

KLĪVLANDE

● Vīru ansamblis Tēvzeme savu desmit gadu pastāvēšanu atzīmēja ar koncertu Apvienotās draudzes namā. Ansambli vada Edvīns Štelmanis, kas mūziku izglītību ieguvis Latvijas konservatorijā. Kā mūzikāli vokāla vienība tas iekļāvies latviešu koŗu saimē, koncertējot ASV latviešu centros un dziesmu svētkos. Jubilejas koncertā atskaņoja J. Vītola, J. Norviļa, E. Melngaiļa, V. Ozoliņa, A. Jēruma un citu latviešu skaņražu darbus. Alfrēda Kalniņa solo dziesmas dziedāja vispusīgi mūzikāli erudītais tenors A. Ūdris, atzīstams solo dziesmu atskaņotājs.

● Apvienotās draudzes dāmu komiteja 12. jūnijā sezonu beidza ar pankūku brokastīm un māc. H. Jurjāna referātu par Jaunās derības izcelšanos. Mācītāja akadēmiski zinīgajam, vairāk nekā stundu garajam referātam klausītāji sekoja ar lielāko uzmanību. Draudzes dāmu komiteja sarīkojumu sezonu atkal atklās š. g. septembrī.

● Dziļi aizkustinošs un svētsvinīgs bija aizvesto piemiņas sēru dievkalpojums Apvienotās draudzes dievnamā. Tas sākās ar kopējo draudzes dziesmu Dievs, sargā mūsu tēvu zemi; tajā piedalījās mācītāji K. Briedis, L. Grendze, H. Jurjāns un U. Ukstiņš. Vīru ansamblis Tēvzeme E. Štelmaņa vadībā dievkalpojumu kuplināja ar J. Vītola Mana tauta sērdienīte un V. Baštika dziesmām Mana tauta. Māc. L. Grendze svētrunā pieminēja mūsu skaisto dzimteni, pār kuŗu priekš 30 gadiem 14. jūnijā pārklājās tumšs sēru plīvurs un mūsu labākie cilvēki tika padoti vēl cilvēces vēsturē nepiedzīvotām ciešanām un iznīcībai. Māc. K. Briedis un H. Jurjāns vadīja sākuma un beigu liturģiju. Lūgšanu teica māc. U. Ukstiņš. Ērģeļu priekšspēli un pavadījumus spēlēja ērģelnieces E. Kalniņa, Z. Vīķe un L. Zemesarāja. Sēru dievkalpojums beidzās ar mūsu valsts himnu Dievs, svētī Latviju.

J. E.

MANČESTRA

● Latviešu ev. lut. draudzes skola 12. jūnijā beidza mācības, visai skolas saimei piedaloties dievkalpojumā baznīcā un turpmākajā izlaiduma aktā baznīcas lejas zālē. Dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs K. Freimanis un aktā runāja skolas vadītāja G. Skudra. Pag. mācību gadā skolā mācījies 21 audzēknis un absolvēja trīs: Ingrīda Krūmiņa, Silva Strazda un Arnolds Gustiņš. Pēc priekšnesumiem draudzes priekšnieks A. Ozols pasniedza absolventiem archibīskapa A. Lūša grāmatu Cilvēks bez mājas, bet skolas vadītāja no mājas, bet skolas — grāmatas. Absolvente Ingrīda Krūmiņa teica atvadvārdus absolventu vārdā un absolventi apbalvoja ziediem mācītāju un skolotājus. Turpmāk abas absolventes mācīsies vasaras vidusskolā: Ingrīda Gaŗezerā un Silva Beverīnā. Skolas vadītājas aicināti, visi akta dalībnieki pakavējās pie vecāku sarūpētiem kafijas galdiem.

● No draudzes jauniešiem Karīna Urtāne un Pēteris Kviesis beiguši vidusskolu un turpinās izglītības gaitas.

● Draudzes locekle Karīna Mūrniece-Courtmanche no Toringtonas, beigusi Dienvidkonektikatas valsts kolledžu Ņuhēvenā ar magnus cum laude, iegūstot B.S. gradu „In Liberal Education". Pagaidām viņa saistījusies darbā, bet vēlāk studijas turpinās.

VESTGRANBIJA

Ruta Dace Sproģe, no Vestgranbijas beigusi Amerikas universitāti Vašingtonā, D.C., iegūstot B.S. gradu tieslietu administrācijā un psiholoģijā. Pašreiz viņa strādā universitātes darbā, bet rudenī turpinās studijas maģistres grada iegūšanai kriminālllietu administrācijā.

P. S.

Vasaras kursi Rīgā un Tallinā

Pēc Rīgas radio ziņām šogad Rīgā notikšot vasaras kursi. Pieteikumi iesūtīti no Zviedrijas, Anglijas, Kanadas, Austrālijas, Vācijas, Holandes un Francijas. Izvērtējot lūgumus, ievērots jaunieša vecums un vēstuļu saturs, latviešu valodas zināšanas un tieksmes pēc okupētās Latvijas jaunāko kultūras sasnieguma apgūšanas. Kandidātiem, kas uzņemti, bija jāatbild līdz 15. jūnijam, Tie, kas šogad netika pieņemti, var cerēt uz nākamo gadu.

Igaunijā līdzīgi kursi notiek šogad pirmo reizi. Neparasti liels pieteikumu skaits kursos esot uztraucis igauņu trimdas sabiedrību, bet patiesību jau redzēs vēlāk. Valodas kursi sākušies 25. jūnijā Tallinā.

Vk

Pārcelšanās dēļ uz ASV

WILLOWDALĒ

PĀRDODAMS

skaists 3 guļamistabu dzīvoklis (condominium), ar 2 vannas istabām, garāžu 2 mašīnām u. c. ērtībām. Cena $45,000. Zvanīt (416) 222-7887

Ziles dzied Dziesmu lejā

Gaŗezerā pāri par 1000 līgotāju bija ieradušies no malu maliņām, lai pēc jūsmīgā Toronto vanadžu koŗa Zīle koncerta svinētu „Mazajā Latvijā" vislatviskākos svētkus — Jāņus.

Gaŗezera viceprezidents V. Miķelsons atklāja sarīkojumu 18. jūnija vakarā Dziesmu lejā ar uzrunu, kuŗā viņš cildināja zīles un diriģentu A. Purvu, kas no liela attāluma ieradušās Gaŗezerā, lai sniegtu plašu koncertu.

No 16 dziesmām daudzas bija jāatkārto un beidzot vēl jādod piedevas. Sajūsmas kulminācija izpaudās nobeigumā, kad diriģentu apveltīja vairākiem ozollapu vainagiem un koristes „apbēra" ar jūņuzālēm. Rožu pušķi saņēma solo partijas dziedātāja Dzidra Egle. Gaŗezera pārvaldes vārdā pateicās prezidents A. Tīdemanis, atcerei nododot diriģentam A. Purvam un koŗa priekšniecei M. Jonānei grāmatas. Pēc koncerta estrādes priekšā koristes aplīgoja vadību, vēlāk viņām pievienojās arī klausītāju pulks.. Jāņutēvs A. Tīdemanis visus cienāja ar alu un Jāņumāte Anna Tīdemane ar sieru, kuŗu bija šim gadījumam sējušas A. Vasare, L. Bērziņa un I. Rituma.

Lielo svētku ugunskuru aizdedzināja Gaŗezera padomes priekšsēdis Jānis Meija. Pateicoties saimniecības pārzinim V. Arumam un viņa palīgiem, šogad bija uzcelta arī darvas muca, kas savu spožumu augstajā staba galā paturēja vairākas stundas. Jāņu vakars nebūtu pilnīgs bez deju priekiem. Šoreiz par tiem gādāja Indianapoles latviešu kapella „Atmiņas" E. Bērziņa vadībā. Pēc zinātāju aprēķina Jāņu sarīkojumā piedalījušies pāri par 1000 jāņubērnu, bez tam vēl vairāki simti pa Dzintariem un citām vietām ārpus laukuma. Iepriekšējā dienā Valdemāra zālē padomes priekšsēdis J. Meija atklāja gleznotājas Almas Trules (no Mineapoles) darbu izstādi, ko noskatījās apm. 300 skatītāju. No izstādītiem darbiem 7 pārdeva. Māksliniece vienu darbu atstāja arī Gaŗezeram.

V. Boķis

Pēc Gaŗezera šīs sezonas pirmās gleznu izstādes atklāšanas. No kreisās viceprezidents V. Miķelsons, A. Deksne un māksliniece Alma Trule.

Vladimira cietums

Bēdīgi slavenais Vladimira cietums atrodas apm. 175 km. no Maskavas, austrumu virzienā, un novietots sešās ēkās, no kuŗām vecākā ir celta Katrinas Lielās laikā 18.g. s. Cietumnieki novietoti pa 2 līdz 6 kamerās, kuŗu vienīgo logu sedz dzelzs režģi un kur cementa grīda ir vienmēr auksta un mitra. Pēc noteikumiem uz katru cilvēku paredzētī 2.5 kv.m., bet praksē ļoti bieži paredzēto 2 līdz 6 cietumnieku vietā novietoti līdz 20. Kameras durvīs ir lodziņš, pa kuŗu sargi novēro cietumniekus, un kaut kas līdzīgs silītei, pa kuŗu iebīda viņu maltītes devas. Dažās kamerās esot iekārtots ūdensvads un tualete, bet vairumam esot jāiztiek ar „spaini ar vāku" t.s. „parašu."

Cietumnieki sūdzas par aizvien saspiesto un slikto gaisu kamerās, jo tur nav nekādas ventilācijas. Ne šī, ne arī sūdzība par nepiemērotu grīdas seguma tiek ievērota. Apgaismošanai ir viena 60 vai 100 vatu spuldze, kas nedod pietiekami gaismas lasīšanai. Dienasgaismu kavē restes logā. Kameras ir aukstas, siltumu dodot tikai pašu cietumnieku ķermeņi. Katram cietumniekam paredzēts laiks t.s. pastaigai vai vingrinājumiem, kas svārstās no vienas stundas līdz pusstundai. Šajā laikā cietumniekus izved apm. 1.55 x 3.4 m. lielā sētā, ko iežogo augsts mūŗa valnis un sedz dzelzs režģis. Šajā laukumiņā — it kā krātiņā plēsīgam zvēram — cietumniekam ir jāsoļo apkārt visu noteikto laiku. Šajā „bedrē" neaugot ne zāles stiebriņš un neiespīdot ne saules stars.

Pārtikas devas atkarīgas no cietumnieka „stāvokļa": tās var būt parastās, stingrās ‚soda gadījumā', samazinātās un soda kamerā paredzētās. Šīs pārtikas devas nosaka Pad. savienības ministru padome, nevis Iekšlietu ministrija sazinā ar Veselības ministriju un pokurātūru, kā parasts citās zemēs. Patiesībā neviens oficiāli nezina devu lielumu. Amnesty International savu informāciju ieguvusi caur kādu bijušo cietumnieku 1973.gadā. Tad „parastā deva" bijusi: maize — 450gr., gaļa — 40gr., zivis — 70gr., kartupeļi — 550gr., saknes — 250.gr., putraimi — 90gr., makaroni 10, milti 10, augu eļļa 15gr., tauki 5g., cukurs 20gr., sāls — 10gr. Šī deva kopā dod 2200 kaloriju, kas pēc lietpratēju atzinuma ir pietiekama cilvēkam, kas guļ 8 stundas diennaktī, strādā vieglu darbu 4 stund. un pārējo laiku sēž bez darba. Pag. gada jūlijā komiteja, kas pētījusi Helsinku konferences noteikumu piemērošanu PSSR, konstatējusi, ka šī deva dod tikai 2000 kaloriju un satur tikai 51gr. proteina, tātad — par 10% zemāka nekā agrāk minētā. Tik tālu teorija un oficiālās ziņas.

Praksē šī deva izskatās pavisam citāda. Vispirms jau cietumnieki nonāk Vladimira cietumā pēc ilgāka laika pavadīšanas soda nometnēs: viņi ir novājināti, bieži vien slimi, pārstrādājušies un nobadināti. Parastā pārtikas deva tiem nav nedz piemērota, nedz pietiekama. Otrkārt, izsniegtā pārtika ir ļoti sliktas kvalitātes, bieži vien bojāta. Kāda liecība 1976. gadā saka: „Melnā maize ((rudzu maize) parasti nav pilnīgi izcepta, tā ir ūdeņaina un smaga. Zivis (cietumos — reņģes vai silķes, ļoti sasālītas; nometnēs — mencas vai citas sālītas zivis), parasti jau pa daļai vai pilnīgi sabojājušās. Gaļa — vissliktākās kvalitātes, dažādi atgriezumi. Skābie kāposti, ko lieto virām un ar ko cietumniekus baro vairākas reizes nedēļā, ir smirdīgi un bieži vien sapuvuši. Kartupeļi ir izkaltuši un pārtikai nederīgi." Pilnīgi trūkst jebkādu augļu vai svaigu sakņu, tātad — trūkst vitamīnu. Kopš 1974.gada beigām vai 1975. gada sākuma Vladimira cietumā ieslodzītie politiskie resp. apziņas cietumnieki, spiesti strādāt. Tiem liek izpildīt noteiktas darba normas smagos apstākļos, pārtikas devu palielinot tikai — teorētiski — par 100gr. dienā.

Pārtikas devas cietumnieki var „papildināt", iepērkoties par 3 rubļiem mēnesī cietuma veikalā (stingrā režīma cietumnieki drīkst izdot tikai 2 rbl.). Par šo naudu cietumniekam jāpērk arī sev zobu pasta, zobu suka, bārdas skumjamie asmeņiši, vēstuļu papīrs un aploksnes, markas un citas nepieciešāmās lietas. Iepirkties drīkst tikai par to naudu, kas nopelnīta cietumā. Pēc Vl. Bukovska liecības Vladimira cietuma veikalā pārdošanā bijušas 36 preču šķiras — atkal teorētiski, jo patiesībā daudzas no sarakstā minētām precēm veikalā nav bijušas. Pārdošanā bijusi zivju un sakņu vira par 32-34 kapeikām par 1/2 kgr., margarins — 36kp. par 200gr. ābolu ievārījums — 60-64kp. par ½kgr., siers — no 1,60 rbl, līdz 3,60 rbl. kgr.

Ja cietumnieks visu savu atļauto naudu izdotu par pārtiku, viņš varētu mēnesī nopirkt 2½ kgr. ābolu ievārījumu vai mazāk nekā 2 kgr. lētāko sieru. Pēc čekas norādījumiem cietuma veikalā nevar pārdot cukuru, medu, gaļas produktus, pienu, pienu konservus un šokolādi. Divreiz mēnesī cietumnieki varot pirkt arī rudzu maizi par 15 kp. kg un baltmaizi — par 15 kp. vai 22. kp. par ½kgr. Vienā reizē nedrīkstot pirkt vairāk par 2kgr. Šī parastā deva esot vislabākā, ko cietumā varot saņemt, bet to dabūjot tikai mazākums. Pārējiem devu samazina sodu, dažādu ierobežojumu un disciplināru noteikumu dēļ.

Stingrā režīma devu nosaka tiem cietumniekiem, ko soda par disciplīnas pārkāpumiem uz 2-6 mēnešiem. To automatiski piešķir tiem, kas pārsūtīti no soda nometnēm: pirmo reizi pārsūtītiem — uz 2 mēnešiem, otrreiz — uz 6. Pārtikas devas ir apmēram tādā pašā sastāvā kā parastās partikas devas, tikai mazākas, un kopējais kaloriju skaits ir 1750, ar 49gr. proteina dienā. Kvalitātē pārtika ir līdzīga parastai devai.

Pēc pašreizējās kārtības katrs cietumnieks Vladimira cietumā, saskaņā ar čekas nekur nepublicētiem noteikumiem, pirmajā mēnesī saņem vēl vairāk samazinātu devu (tā minēta noteikumos kā norma 9B). Šī „samazinātā deva" pēc saņemtās informācijas 1976. gadā bijusi šāda: (dienā) rudzu maize — 450 gr. kviešu milti — 10 gr., putraimi — 50gr., zivs — 60gr., tauki vai augu eļļa — 6gr., gaļa nemaz, kartupeli — 250gr., kāposti — 200gr., tomātu biezenis — 5gr. Kopsummā — apm. 1400 kalorijas un 38gr. proteina. VI. Bukovskis piemetinājis, ka esot izsniegta arī 20gr. sāls deva. Visa dienas pārtika cietumam izmaksājusi 21,3 kapeikas.

Vienas dienas maltīšu saraksts samazinātai devai bijis šāds: visai dienai 450gr, smagas, neizceptas melnās maizes deva; klāt brokastīs: 60 gr. bieži pussapuvušu un neēdamu reņģu vai siļķīšu. Pusdienās: apm. ½ litrs ūdenaiņas kāpostu viras bez gaļas vai ūdeņaina bezgalas putra (kuŗā peldot nedaudzi grūbas vai putraimu graudi un dažas kartupeļu kripatas virā esot tikai smirdīgas kāposti un katrupeļu šķēlītes.). Vakariņās: apmēram viena ūdensglāze ar ūdenī vārītiem putraimiem vai grūbēm. Tauku devu, 3-6gr. dienā, pievienojot pārtikai gatavojot. Šī samazinātā pārtikas deva ārkārtīgi nopietni ietekmējot jau tā novājinātos cietumniekus, bieži radot kuņģa brūces, satūkumus locekļos un traucējumus iekšējos organos — aknās un nierēs. Soda kamerā ievietotie cietumnieki — pēc noteikumiem ne ilgāk uz 15 dienām, bet praksē bieži vien daudz ilgāk — saņem „bada devu", vienu dienu tiem dod samazināto devu, otrā — tikai 450gr. maizes, sāli un vērošu ūdeni. (trīs krūzes dienā). Tātad šāds cietumnieks saņem siltu ēdienu — tikai ik otrā dienā, tāpat arī ūdeni un maizi. Pēc jaunākām ziņām (Samizdat 1976. g. oktobrī) cietumniekiem sākot izsniegt „bada dienā" arī bļodinu viras.

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJA

uzņem

visās klasēs

JAUNUS SKOLĒNUS

1977./78. mācību gadam,

kas sākas 22. augustā.

Lūgums pieteikties laikus, atsūtot arī pēdējās liecības kopiju skolas direktoram E. Silkalnam,

LETTISCHES GYMNASIUM,

Wienburgstr. 52-54,

4400 Münster/Westf. - Germany.

Mūsu mīļais brālēns un krusttēvs

Arvīds Zālītis

dzimis 1910. gada 18. septembrī Dignājā Latvijā,

miris 1977. gada 25. maijā Toronto.

Pav viņa pēkšņo aiziešanu mūžībā skumst

brālēns ar krustdēliem Londonā

(36. turpinājums)

Kalumu vēl nospieda atziņa, ka šeit satiktos cilvēkos viņš saskatījis daudzas līdzīgas rakstura īpašības, mantotas no mūsu senčiem, kas gaŗus gadu simteņus bija blēdījušies un mānījuši savus apspiedējus un izkalpinātājus, lai izsistos cauri grūtajai dzīvei. Tā radās grūtības izveidot atšķirīgus literārus tēlus. Grāmatu kritiķi tūliņ to pārmestu. Tas pats Mārtiņš Priedulis! Citādi goda vīrs, bet pašam pilns pagrabs visādu velnu, tāpat Jānim Pastalniekam un vēl daudziem citiem. Arī viņš pats, Alvils Kalums, kaut ko bija aizguvis no šiem pagraba velniem un kopā ar Prieduli iedāvinājuši naivajam polim Žirbinskim Pēteŗa Ceriņa gleznotās amburgas drupas par poļu pretestības cīņās vāciešu sagrauto Varšavu. Žirbinskis, savu nacionālo jūtu uzplūdumā, paskatoties gleznā, varbūt katru reizi pārmet krustu, atminoties Varšavas cīņās kritušos poļu patriotus. Pie visa tā vēl nelāgā dēka ar viņa sievu Stefāniju! Patiesībā īstā ievilinātāja un pavedēja jau bija viņa, gribādama iegūt bērnu, lai iepriecinātu savu vīru, ka viņš beidzot kļuvis laimīgs tēvs. Bet vai tad Kalums bija kāds izmēģinājuma trusītis? Tagad Stefānija varbūt apmierināta sēdēja savas mājas dārzā un turpināja lasīt pikantos romānus, it kā nekas nebūtu noticis, lai nu viņš, Kalums, visu laiku justu savā sirdī sāpīgo Amora bultu.

Arī Žirbinskis nebija taču no gluži svētajiem, tikpat kā ar varu izspiežot dzejniecei Lūcijai Vāverei vērtīgās dzintara krelles, lai apmānītu Stefāniju, ka tās pārvedis no Varšavas, kas jau bija viņa veikalniecīskajā un blēdīgajā dabā. Visu to pārdomājot, Kalums jutās vieglāk. Ja tikai no sirds varētu izraut to nelāgo skabargu.

Gar logu noplandījās tumšas ēnas. Sasodītie baloži! Kalums nenocietās un atkal pavērās logā. No pretējās mājas balkona veļas izkārēja bija nozudusi. Varbūt viņa bija novilkusi savas mitrās drānas un tagad atpūtās ēnainā istabā, kairinoši atlaidusies uz zviļņa, iepriekš atsvaidzinājusies vannā kā toreiz Stefānija savā mājā, kad Kalums tur bija ievests tikpat kā ar varu. Uz gaŗās virves vējš raustīja raibos neilonus, poliesterus un akrilikus — „Made in Taiwan" ...

Kalums nosēdās pie galda un turpināja rakstīšanu. Kāds klauvēja.

„Come in!" viņš sauca, aizmirsdams, ka dzīvo latviešu mājā.

„Atver durvis, man pilnas rokas!"

Tā bija gleznotāja Pēteŗa Ceriņa balss.

„Atnācu tevi apraudzīt. No Prieduļa kundzes uzzināju, ka esi kļuvis Pastalnieka vergs," mākslinieks joviāli sacīja un nostatīja pie sienas palielu kartonu.

„Atnesu tev Žirbinska kundzi," Ceriņš atsedza portretu, noņemdams piesprausto apklāju.

Kalums juta, ka viņam iesitas sārtums vaigos. Vai Ceriņš jau būtu ko uzdis par viņa attieksmēm ar Žirbinska kundzi? Varbūt Stefānija, pozējot mākslinieķam, pati būs nejauši izplāpājusies?

Nekas tomēr neliecināja, ka Ceriņš ko zinātu. Viņš gan stāstīja, ka Žirbinskis portretu pasūtinājis pateicībā sievai par gaidāmo ģimenes pieaugumu.

„Kāpēc portretu atnesi pie manis?" Kalums brīnījās.

„Tāpat vien, lai tu novērtē."

„Mākslas lietās esmu profāns," Kalums izvairījās.

„Tas nekas, lai glezna glabājas pie tevis, pie manis nav tik droši," mākslinieks jau skatījās, vai sienā neieraudzīs kādu naglu, kur Stefāniju uzkārt.

Kalumam atkal iesitās sarkanums sejā. Nepietika ar to vien, ka Stefānija bija iekāpusi viņa sirdī, nu tās attēls karāsies viņa acu priekšā dienu un nakti, bet viņš pats cietīs kā svētais moceklis.

„Cik ilgi man šis portrets būs jāsarga?" Kalums izmisis jautāja. Viņam likās, ka balss mazliet drebēja.

„Nebūs ilgi, līdz kristību dienai."

„Tad jau portrets varēja labāk glabāties Žirbinska mājā."

„To polis nevēlējās, lai paliekot pie manis, bet pats zini, kādi man apstākļi," mākslinieks it kā atvainodamies teica. „Bez tam, Stefānija varētu jau iepriekš izlielīties savām draudzenēm un mazināt svarīgo pārsteiguma efektu, jo Žirbinskis grib gleznu Stefānijai pasniegt mājas viesībās, tieši kristību dienā, kad mācītājs to reizē varētu arī iesvētīt." Ceriņš paskaidroja un priecājās, ka par darbu labi nopelnījis.

„Cik tad tev skopais polis samaksāja?" Kalums interesējās.

„Graudā, graudā, mīļais draugs!" Tas daudz svarīgāk, jo nauda ilgi neturas. To jau piedzīvoju ar Žirbinska krāsu naudu. Pati notērējās... Labi, ka pašam vēl bija saglabājušās dažs tūbiņas. Šis tas kundzes gleznai vēl jāpiepindzelē klāt, ja kabatā gadīsies kāds cents."

„Tu saki — graudā?" Kalums nesaprata.

„Nu, vienkārši: es katru dienu līdz gleznas pasniegšanai par brīvu varu paēst pusdienas Žirbinska restorānā, izņemot svētdienas, kad gatavo speciālus ēdienus. Tādēļ reizi nedēļā varu ņemt līdz arī savu viesi — trešdienās, kad pasniedz boršča zupu. Aiziesim!" mākslinieks aicināja.

„Svētdienās tātad tev jāiztiek tikai ar dievvārdiem," Kalums ironizēja.

„Kad visu nedēļu labi paēdis, svētdienas bijušas, nebijušas," Ceriņš likās ar samaksu ļoti apmierināts.

„Vai ēdīsim pusdienas kopīgi?"

„Šodien pirmdiena, tātad parīt strēbsim poļu boršču!" Kalums apsolījās.

Pēteris Ceriņš Žirbinska restorānā Kalumu trešdien jau gaidīja. Viņam priekšā uz galda bija glāze auksta ūdens un sāls trauciņš. Vēlāk viesu apkalpotāja uzlika arī šķīvīti ar pāris šķēlēm rupjmaizes un tam blakus uz papīra servjetes arī karoti. Nazi un dakšiņu neredzēja, jo ar šiem rīkiem šoreiz nebija nekas darāms.

„Tas mans viesis, trešdienās varu ēst dubultu porciju vai ņemt kādu ēdēju līdz," Ceriņš paskaidroja.

Restorāna meitene palocīja galvu par zīmi, ka viņai tas jau zināms, un drīz atnesa lielu bļodu ar boršču. Smaržoja pēc etiķa un sīpoliem.

Ceriņš pāris reizes apmaisīja kūpošo bļodu. Tajā uzgriezās daži jēra gaļas kumosi, sakapātas sarkanās bietes un sārtie burkānu gabaliņi, sīki sagriezti kartupeļi un svaigi kāposti.

Mākslinieks, kas pēdējā laikā vismaz reizi nedēļā bija sēdējis pie boršča, paskaidroja, ka virai klāt ir arī sviests, skābs krējums, kviešu milti un tomātu biezenis, skubinādams savu viesi pasmelties no bļodas, pats izzvejodams veselu sīpolu un ieceldams savā šķīvī. „Tu jau to neēdīsi," viņš teica, „bet man tas dod spēku."

(Turpinājums seķos)

Kārlis Dzelzītis

UZ VIŅU KRASTU

Drīz varēsi tu bezgalībā tvirt
Un dzīvot kustībā kā nemainība,
Pār zemi aust kā
aizdebesu ziba
Un viņas liesmojošā sirdī nirt.

Drīz iespēsi tu nāvē nenomirt,
Kad pīšļiem atkal plaukt
liks tava griba.
Drīz tevi pārņems
lielā žēlastība,
Neviens no kuŗas tevi
nespēs šķirt.

Jo robežas tu pārgājis jau sem
Un pienācis pie
klusēšanas jūŗas
Pār kuŗu laiki dvēseļu
šalkas dzen:

Velc augšā neredzamās
jausmu buŗas,
Lai kuģis tavs uz viņu
krastu skrien,
Uz krastu to, kas projām
bēg arvien.

Valdis Mežezers

MAZA NAKTS DZIESMA

Vēl visos ziedos tumsa dus.
Ne putnus dzird, ne bites san.
Pilns smaržu gaiss. Un dārzs
ir kluss.

Un labi klusēt — Tev un man.

Nav tālu rīts, kad rasa krīt.
Drīz saules staros diena sils.
Vēl sapņu stundu aizvadīt
Mums pārliecies ir ceriņš zils.

Ausma Jaunzeme

KLUSUMS

Klusums ir zelts
bet es gribu, lai Tu runātu.

Man ir tūkstots mēles
tūkstots un viena auss,
bet Tu esi mēms.

Dzirdu kokus augot
elpoju vēja smaržu
redzu strazda svilpi
augstu gaisā.

Mana dvēsele kliedz
debesu taurēm līdz
pret mēnesi
gavilē ar sauli.

Mēness ir zaļš
un Tu netici.
Vai Tu neredzi viņu mājot?

Saules mākoņu gulta
skrien pāri
saucot
Vai es kāri
nesteigtu līdz?
Drīz, drīz — —
Tūlīt, ja Tevi
varētu pierunāt man nākt līdz.

Guna Ikona

GAISMA

Laimes pārklājiens,
Stundu gulbji aizpeld
Hendeļa ūdensmūzikas
dzidrumā.

Mākoņbaloži
Rožainām staru
kājām.
Atritinātie
saules dvieļi,
magoņu madaroti.

Savirmošanās,
rosības pirmvilņi —
atvērto debesu dienas.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Miris mācītājs Pēteris Laiviņš

Svētdien, 5. jūnijā, atgriezies mājās pēc dievkalpojuma, tūlīt arī miris latviešu ev. lut. Vienības draudzes mācītājs Pēteris Laiviņš Sidnejā. Viņš bija dzimis 1904. gada 30. janvārī Rīgā. 1922. gadā beidzis P. Dzeņa ģimnaziju un tā paša gada rudenī iestājies Latvijas universitātes inženierzinātņu fakultātē. 1930. gadā pārgājis uz teoloģijas fakultāti, kuru beidzis 1936. gadā. Nākošā gadā ordinēts par mācītāju. Strādājis Durbes draudzē, Vācijā bijis kā Pegnicas nometnes mācītājs. Pēc iecelošanas Austrālijā sākumā palīdzējis māc. J. Lūsim, bet pēc viņa nāves 1959. gadā pārņēma Vienības draudzi, kuras gans bija līdz savai nāves dienai.

Izvadīšana no draudzes baznīcas uz Rukvudas krematoriju notika 11. jūnijā. Draudzes baznīca bija daudz par mazu, lai uzņemtu visus pavadītājus, tādēļ daudziem bija jāpaliek dārzā. Izvadīšanā piedalījās 7 latviešu ev. lut. baznīcas mācītāji ar prāvestu A. Grosbachu priekšgalā, katoļu prāv. P. Bečs un 3 Austrālijas ev. lut. baznīcas mācītāji. Dziedāja draudzes koris M. Siliņa vadībā un Sidnejas latv. vīru koris B. Adijāna vadībā.

Māc. P. Laiviņš aktīvi darbojās vairākās organizācijās un skolās, bija vairāku dibinātājs, organizētājs un vadītājs, tādēļ krematorijā to skaits, kas atvadījās un nolika ziedus bija krietni liels. Nelaikis gan kādreiz bija izteicis vēlēšanos, ziedus nenest, bet tiem domāto naudu ziedot Minsteres latviešu ģimnazijai, bet šo vēlēšanos daudzi nezināja vai uzzināja par vēlu, tādēļ bija ziedu kaudzes. Bet arī Minsteres latviešu ģimnazijai kaut kas tika. Māc. P. Laiviņš piederēja pie korporācijas Fr. Lataviensis.

Ed. Šmugajs

† Māc. Pēteris Laiviņš

KRUSTA ZĪMES SMILTĪS

Kad uzmācas pagurums un apātija, redzot mūslaiku pasaules bezjēdzīgo apmulsumu un visu vērtību sajukumu, padomāsim par kādu šķietami sīku gadījumu Aleksandra Solžeņicina dzīvē.

Necilvēcīgais padomju vergu nometņu režīms beidzot bija tā salauzis kādreiz pašpārliecināto komūnistu Aleksandru Solžeņicinu, ka viņš gribēja izbeigt dzīvi pašnāvībā. Viss šķita tik bezjēdzīgs, ka bija vienalga, vai sargi viņu nogalina turpat uz vietas, vai arī kā citādi viņš ietu bojā.

Darba pārtraukumā viņš vienaldzīgi apsēžas. Viņam blakus nosēžas svešinieks, ko neatceras nekad agrāk redzējis un ko viņš nesastop arī nekad vēlāk.

Klusēdams svešinieks velk smiltīs krusta zīmi. Ilgi bezgala ilgi Solžeņicins skatās krusta zīmē smiltīs, līdz beidzot viņam izlaužas vārdi: „Nu es zinu, krusta zīmē atrodama cilvēka brīvība."

Tai brīdī viņā atgriezās jauna drosme un griba dzīvot un strādāt. Tai brīdī notika pagrieziens viņa dzīvē.

Pagāja gadi. Solženicins pārcieta vergu nometņu postu, un tagad viņš nerimst brīdināt pasauli no sarkano bezdievju varas.

Arī nesen no Latvijas izkļuvušais mācītājs Jānis Šmits apliecina, ka mums šeit un mūsu tautai dzimtenē vienīgais īstais spēka avots var būt tikai Kristus. — Vai tev Viņš tāds ir?

T. Zieriņš

Ticības spēks

Dzīve ir cīņa. Būt cilvēkam nozīmē būt cīnītājam. Būtībā visa cilvēces vēsture ir cīņu vēsture. Katra cilvēka mūžs ir nepārtrauktu cīņu summa. To pašu mēs varam sacīt par katras tautas dzīvi. Cīņu iznākums ir atkarīgs no pareizas uzdevumu izpratnes un pareizu cīņas līdzekļu izvēles. „Un jebšu kāds cīnās, viņš dabū vainagu tikai tad, kad viņš ir cīnījies pareizi" (2. Tim. v.2,5).

Mēs dzīvojam nepieredzēti lielu cīņu laikmetā. Kara ieroči gan vairs neskan, tomēr cīņa nav vēl beigusies. Mūsu tēvzeme un tauta kopā ar rindu citām tautām vienmēr vēl smok bezdievīgā komūnisma važās un gaida atbrīvošanu. Cerības, ko lolojām karam beidzoties, ir izrādījušās par illuzijām. Nav pasaules lielajiem gar mums daudz daļas. Ja lielā politika to prasa, tad pat karaļi un valdnieki sniedz smaidīdami rokas komūnisma dižvīriem. Tas verdzināto tautu piederīgos rada nospiestību un bezcerību.

Tomēr nedrīkstam aizmirst, ka Dievam ir „sava politika" un Viņam pieder pēdējais vārds. Mūsu nākotni izšķirs Dievs, atkarībā no mūsu tautas garīgās nostājas. Varbūt šīs cīņas beigsies tikai nākamajās paaudzēs. Mums jāmācās tālu redzēt un pareizi vērtēt. Nedrīkstam par dzīvi spriest, skatoties tikai no sava nama sliekšņa, vai caur sava auto logu, vai pēc savas nedēļas izpeļņas. Tā brīvībā izkļuvušajiem draud briesmas nonākt materiālisma kalpībā un zaudēt spēju saredzēt savas dzīves cīņas uzdevumu un jēgu.

Ir liela traģēdija zaudēt savu tēvzemi, bet vēl lielāka traģēdija ir zaudēt Dievu, jo cilvēks bez ticības ir karavīrs bez ieroča. Starp daudziem cīņas līdzekļiem varenākais ir ticība Dievam. Ticībai izšķirīga nozīme ne tikai katra personīgajā dzīvē, bet arī tautas likteņgaitās. Dieva vārds mūs brīdina un saka: „Ja neticēsit, tad nepastāvēsit."

Tāpēc pieminot ik gadus mūsu tautas lielo sēru dienu — 14. jūniju — lūgsim visi no sirds savu Pestītāju: „Kungs, vairo mums ticību. Bez Tevis mēs nenieka nespējam darīt.

A.R.

Z. Dzenīte

VIENA ROKA

Ir tikai viena
naglu rētās Roka,
ja šaubu sirdi tā
un mulso prātu skar,
no baiga dvēsles
vientulības loka
tad kā pie Tēva rokas
saulē izkļūt var.

Ir tikai viena
glezna, svēta Roka,
kas, visu ceļu balstot,
mājās vada mūs.
Mēs drīkstam noraidīt
to, kas vēl pārmet, moka —
līdz galam spēka tai
mūs stipri turēt būs.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cress., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Sv. Jāņa draudzes māc. I. Gaide vasaras mēnešos sastopams baznīcā pirms un pēc dievkalpojumiem, vai citā laikā pēc iepriekšējas sazināšanās. Mācītāja mājas tālrunis 766-5525, Saulanē — 1(705) 424-1118. No 23.jūnija līdz 16. jūlijam mācītājs būs atvaļinājumā, kad vajadzības gadījumā jāsazinās ar draudzes priekšnieku J. Konci, tālr. 741-3378 vai draudzes kanceleju, kur darbiniece A. Konce sastopama otrdienās un ceturtdienās no pl. 12. — 8 vak., izņemot laiku no 20. jūl. līdz 19. augustam, kad kanceleja būs slēgta. Māc. I. Gaidi atvaļinājuma laikā aizstās archibīskaps A. Lūsis — 26. jūlija dievkalpojumā un māc J. Cālītis 10. jūlija dievkalpojumā.

3. jūlijā pl. 3 pēcp. Saulaines nometnes atklāšana un dievkalpojums, vada māc. J. Cālītis

10. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums dievnamā. Māc. J. Cālītis. Pl. 10.30 no rīta dievkalpojums Saulainē.

Māc: J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. Toronto. Mājā 8 Rolland Road, 482-5743.

Māc. J. Cālītis vasaras mēnešos būs sastopams pēc iepriekšējas sazināšanās. Mācītāja mājas tālr. 482-5743 vai Sidrabenē, tālr. 1-335-2030.

3. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums dievamā.

10. jūlijā pl. 5 pēcp. Sidrabenes nometnes atklāšana ar dievkalpojumu.

17. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums dievnamā.

24. jūlijā pl. 11 no rīta Sidrabenes nometnes bērnu svētku dievkalpojums.

31. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums dievnamā. Māc. Ā. Čops.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

3. jūlijā pl.11 norīta dievkalpojums Tālavā.

17. jūlijā pl. 11 no rīta dievkalpojums Tālavā.

31. jūlijā pl. 11 no rīta dievkalpojums Tālavā.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

Lūgšanas trešdienas vakaros jūnijā, jūlijā un augustā nenotiks. Atsāks atkal septembrī.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmceļšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 213 East 15th Street, Hamilton, Ont. L9A 4G1; tālrunis 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 —9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

3. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums.

10. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums.

Jūlijā un augustā dievkalpojumi būs vienu stundu agrāk nekā parasts — pl. 10 no rīta. Dievkalpojumi baznīcā nebūs 17., 24. un 31. jūlijā, kā arī 7. augustā pārbūves darbu un mācītāja atvaļinājuma dēļ. Šinī laikā vajadzības gadījumā sazināties ar dr. priekšnieku V. Dāboliņu, tel. 383-8138.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G3 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

10. jūlijā pl. 11 no rīta vasaras nometnes atklāšanas dievkalpojums Tērvetē. Dz. lapiņas.

10. jūlijā pl. 7 vak. dievkalpojums.

17. jūlijā pl. 11 no rīta dievkalpojums Tērvetē.

17. jūlijā pl. 7 vak. dievkalpojums.

31. jūlijā pl. 7 vak. dievkalpojums.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3946, Otavas latv. ev.-lut Miera draudzes Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

3. jūlijā pl. 11 no rīta dievkalpojums Sprīdīšos, lietainā laikā ēkā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 22. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborogh, Ont. Tālrunis 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

107.7 un TV 29. staciju pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija, 700 CLUB, CBN FM radio tel. 889-3126.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

PAVADIET ATVAĻINĀJUMU un
NEDĒĻAS NOGALES
skaistajā Nipissing ezera 10,5 akru salā

SANALULU CAMP

PRIEŽU MEŽS, ZIVJU BAGĀTĪBA, PELDĒŠANĀS SMILŠU LĪCĪ

Tuvākai informācijai lūdz zvanīt: K. SUNTAŽS
Toronto, (416) 751-6829 — Nipissing (705) 724-5910,
vai rakstīt — 51 Wexford Blvd., Scarborough, Ont. M1R 1L2

A. Eglītis - TV RENTALS

161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3

Tel. 537-1401

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 RONCESVALLES AVE. **Īpašnieks St. ČUKULS**

Izņākusi Krišjāņa Ozoliņa atmiņu grāmata

CELIES AUGŠĀ

Grāmata rakstīta raitā, saistošā valodā, kuŗā autors, pēc profesijas skolotājs, veltījis sirsnīgas rindas saviem vecākiem, sevišķi mātei, kas aizgājusi pāragrā nāvē, priekšvārdos aicinot: „Mīlējiet, godājiet savas mātes! Un ja arī viņas būtu kapā — viņu dvēseles vēl mūžīgi nebeidz sūtīt jums savu īsto, dziļo svētību!" Autors notēlojis savu ļoti smago pusbāŗa bērnību, ganu gaitas, vēlāk jaunekļa gadus, grūto izglītības ceļu un beidzot pirmo skolotāja darbu Līvbērzē, ģimenes dzīves nodibināšanu. Latvijai jau pietuvojies Pirmais pasaules kaŗš, pie Daugavas baigi rūc lielgabali. Grāmata sevišķi varēs interesēt mūsu tā laika vecāko paaudzi, bet tikpat labi ar vēlākās audzes. Tai 294 lappušu, un tā iznākusi glītā iesējumā, ar Dainas Skujas illustrācijām, Amber Printers and Publishers Ltd. iespiedumā Toronto. Grāmata maksā tikai $7.50. Dabūjama Daugavas Vanagu grāmatnīcā Toronto.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE,, Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ **vienu gadu** **$25.—**
☐ **6 mēnešiem** **$13.50**
☐ **3 mēnešiem** **$ 6.50**

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ **pagarinājums** ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda

Padomju savienības . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

un padomju raķešu bazes būvē. Arī Mozambikā militāro objektu būvēs ir nodarbināti padomju un Kubas „padomdevēji un speciālisti". Tādi darbojas arī Gvinejā, Mali, Nigērijā, Ugandā, Alžīrā Angolā, Abesīnijā u.c.

Lai Afrikas valstis padarītu no sevis saimnieciski un politiski atkarīgas, Pad. savienība piegādā tām ieročus bez rezerves daļām. Ar to tās netiešā veidā stiprina padomju stratēģisko poziciju nostiprināšanos Afrikā.

Pad. savienība sagatavo melno „atbrīvošanu" no balto valdīšanas. Šim nolūkam uz Mozambiku jau nosūtīti Austrumvācijas kaŗaspēka kontingenti. Austrumvācijas lidotāji vingrinās ar padomju lidmašīnām Mig-21. Lai šo akciju uz ārieni pārvērstu par starptautisku, Pad. savienība tajā iesaista Kubu un Austrumvāciju, bet pati grib palikt „novērotājas lomā". Pad. savienība musulmaņu Ziemeļafrikas telpā jau esot nogādājusi lidmašīnas, tankus, artileriju, raķetes un municiju.

Fidels Kastro — partizānu kaŗa speciālists, šopavasar apbraukāja vairākas Pad. savienībai draudzīgas valstis Afrikā, īsi pirms tam arī padzītais Podgornijs, un visur solīja savu atbalstu. Šo solījumu mērķis bija stiprināt padomju iespaidu Afrikā un izspiest no turienes amerikāņus un ķīniešus. Pēc atgriešanās no Afrikas, Kastro kādu laiku uzturējās Austrumberlīnē un 4. aprīlī negaidīti devās uz Maskavu apspriesties ar Brežņevu. Zīmīgi, ka 12. aprīlī Austrumberlīni pēkšņi apciemoja Pad. savienības aizsardzības ministrs maršals Ustinovs.

Praksē pierādījies, ka Afrikas valstiņas sevišķi ātri nokļūst zem autoritātīviem režīmiem, jo tur demokratiju pastāvēšanai trūkst nepieciešamais nacionālais pamats. Lai gan Afrikas tautas ļoti ilgojas pēc brīvības un arī vēlas demokratiju, tām vēl arvien trūkst kultūrālo līdzekļu demokratisko institūciju izveidošanai. To vietā tās viegli padodas diktātūrai. Pad. savienība to veikli izmanto savas sarkanās imperijas varas paplašināšanai. Rietumu diplomāti šeit daudz nokavējuši un vēl arvien trūkst vajadzīgā aktīvitāte.

Afrikā var izšķirties brīvās pasaules liktenis, un vispirms Eiropas. „No Afrikas Pad. savienība grib izolēt Eiropu, nogriezt viņu no industrijai nepieciešamo izejvielu avotiem un nodibināt tur marksistisko diktātūru," uzsvēra Dienvidafrikas ministru prezidents Forsters Parīzē 23. maija intervijā franču presei. Afrikas problēma kļūst par pasaules problēmu, jo tur izstrādā padomju stratēģiju, kas var apdraudēt Afrikas un pasaules brīvību.

I. Blažēvics

Lasītāju vēstules

(Turpinājums no 2. lp.)

Tagad sabiedrībā ir dzirdamas balsis, ka DV ar šo rezolūciju it kā oficiāli būtu iezīmējuši trimdas sabiedrības sašķelšanos. Bet vai no šī brīža trimdinieku uzskatos kaut kas mainījies? DV atklātībai tikai skaidri pateikuši savu nelokāmo ideoloģisko un politisko nostāju pašreizējā sabiedrības „rūgšanas procesā'. Šķiet, šo procesu neapturēsim. Agru vai vēlu arī sabiedriskā dzīvē nonāksim pie nogrupēšanās pēc politiskiem uzskatiem, kā tas ir visās demokratijās.

Varam sagaidīt, ka tā būs arī politiska atdzimšana, kuŗā izveidosies mūsu politiskā domāšana un aktīvitātes sacensībā pēc vairākuma iegūšanas „trimdas parlamentā". Tad sabiedrībai kļūs skaidrs,pie kāda — labā vai kreisā — politiskā nogrupējuma katrs sabiedriskais darbinieks pieder. Šādas nogrupēšanās pazīmes bija jau vērojamas visā ALA kongresa laikā Čikagā. Domāju, ka šie strāvojumi un nogrupējumi jāpieņem kā „normāla parādība", tikai jārūpējas, lai tie izpaustos demokratiskā veidā, atbilstoši nogrupējuma lielumam. Par to it sevišķi jādomā mūsu centrālajām jumta organizācijām. Lieka, vislabāk tas būtu panākams, PBLA padomi un ALA kongresa delegātus izraugot vispārējās vēlēšanās.

Teodors Sīlis Kalifornijā

IEBILDUMI

Izlasot T. Puisāna interesanto rakstu Latvija Amerikā 23. numurā „Latgolas atmūda", rodas mazi iebildumi. T. Puisāns raksta: „Šeit atkal redzama boļševiku propagandas metodika; kas ir „partijā", tas var darīt, ko grib, viss ir labs un slavējams; kas partijā nesastāv, tā darbs ir nosodāms un peļams." Interesanti, no kādiem avotiem Puisāns ir ņēmis šīs ziņas. Vai tad partijas biedriem nav vairs jāievēro politbiroja partijai nospraustā līnija? Kas notiek ar *tiem biedriem, kas šo līniju neievēro? Šīs apgalvojums rada* šaubas arī par citiem apgalvojumiem šinī interesantajā rakstā. Rodas arī šaubas, vai šis raksta autors ir ticis tālāk par Bukšu pēc F. Beikena (Bacon) atziņu lietošanas praksē?

B. S. Kolumbus, Ohaijo

Miris izplatījuma gadsimta ievadītājs

Raķešu izgudrotājs un izplatījuma ceļojuma pionieris Dr. Verners fon Brauns miris 16. jūnijā 65 g. vecumā pēc ilgākas slimošanas ar ļaundabīgu audzēju. Vācijā dzimušais zinātnieks, kuŗa talants palīdzēja ASV izdarīt ceļojumu uz mēnesi un tur nosēdināt 3 astronautus, kļuva slavens ar 2 izgudrojumiem: vācu V-2 raķeti un ASV Saturn 5 raķeti, kas palīdzēja viņa jaunajai dzimtenei atgūt prestižu, kad Pad. savienība izšāva 1957. g. Sputņiku izplatījumā.

Fon Brauns jau agrāk bija pārliecināts, ka ASV var pārspēt krievus izplatījuma lidojumos. Viņš dzimis 1912. gada 23. martā Vācijā. (tagadējā Polijā), un jau jaunībā sāka savu raķešu karjēru. 1945. gadā viņš kopā ar 129 pārējiem vācu zinātniekiem, kas strādāja Pinemindes raķešu pētījumu centrā pie Baltijas jūras, padevās amerikāņu spēkiem. Ar to iezīmējās viņa ilgā sadarbība ar ASV. Fon Brauns nostrādāja ASV valdības dienestā 27 gadus. Hantsvillē, Alabamā, fon Brauns vadīja 3000 zinātniekus un techniķus, lai izveidotu milzīgo Saturna raķeti, kas 1969. gadā uzveda trīs amerikāņu astronautus uz mēnesi. Viņš arī vadīja ASV izplatījuma institūtu un 1972. g. kļuva par Fairchild Industries viceprezidentu, strādājot galvenokārt pie izplatījuma projektiem līdz aiziešanai atpūtā 1976. gada 1. javārī.

Fon Brauna veselība pasliktinājās. 1975. g. viņam izoperēja ļaundabīgu audzēju aknās. Pagājušā gadā slimība atjaunojās, un pēc operācijas pievienojās infekcija. Viņš ilgāku laiku pavadīja slimnīcā, ieskaitot beidzamo reizi pagājušā gada oktobrī. Pat slims būdams, viņš turpināja izstrādāt matēmatiskas problēmas, apmeklētāji viņa mājā Ziemeļvirdžīnijā apbrīnoja viņa garīgo spēku.

INDIANAPOLE

DV Indianapoles apvienības sieviešu ansamblis Idvasa 15. jūnijā Latviešu sabiedriskā centrā atzīmēja piecu gadu darbību. Kuplā apmeklētāju saime sumināja diriģenti Aiju Vinteri un dziedones par jaukajiem sniegumiem. Diemēl, šī arī bija „gulbja dziesma": nākošajā dienā nolēma ansambļa darbību līdz turpmākam pārtraukt, jo diriģente, kuŗa ir mazu bērnu māte, vēl strādā mūzikas kolledžā un nedzīvo Indianas mētropolē. Viņa vēlējās gaŗāku atvaļinājumu pēc 5 gadu ilgas ansambļa vadīšanas. ASV vidienes latviešu sabiedriskajiem sarīkojumiem, kuŗus atsaucīgi kuplināja arī Idvasa, Daugavas vanadžu dziesmotais sniegums ļoti pietrūks. DV apvienības izkārtojumā jauku koncertu 15. maijā deva jauno dziedātāju ansamblis Staburadzes.

K. V.

PĀRDODAMA VASARNĪCA

100 pēdas uz Muskoka North upes krasta, liels mežs, puķu un sakņu dārzs, ābele un ogu krūmi, pilnīgi mēbelēta, 3 guļamistabas, 30 x 20 pēdu, izolēta koka māja 8 g. veca, ar slēgtu verandu. Zemes platība 1 akrs, 0,8 jūdzes no 11. lielceļa, pie Bracebridge. Laiva, motors, elektr. ūdenspumpis un traktors. Cena $26.000. Zvanīt J. Sveķis, 762-4190, vai rakstīt 36 Ellis Ave., Toronto M6S 2X1.

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

IZĪRĒ TELPAS

sarīkojumiem - viesībām
klāj viesību galdus

Tel. 922-2931

Ceturtā padomju . . .

(Pārnesums no 4. lp.)

Ievērojami grozīts pats pirmais pants, jo tanī teikts, ka Pad. savienība ir sociālistiska visas tautas valsts, ne vairs proletāriāta diktātūra, kā vecajā konstitūcijā. Šī valsts pauž strādnieku šķiras, zemniecības un inteleģences, visu valsts nāciju un tautību gribu un intereses. Otrā pantā tas pats pateikts tikai konkrētāk — visa vara piedēr tautai, kas īsteno valsts varu ar tautas deputātu padomju starpniecību: tas ir valsts politiskais pamats. Taču 6. pants visas šīs tiesības pilsoņiem atņem un nodod vienai izredzēto šķirai — komūnistu partijai. Sestajā pantā teikts: Padomju savienības vadošais un virzošais spēks, tās politiskās sistēmas, visu valsts un sabiedrisko organizāciju kodols ir komūnistiskā partija. Tā pastāv tautas interesēs un kalpo tautai.

Ar marksisma un ļeņinisma mācību bruņota, komūnistiskā partija nosaka sabiedrības attīstības galveno perspektīvu, iekšpolitikas un ārpolitikas līniju, vada padomju tautas lielo jauncelsmes darbu, piešķir plānveidīgu, zinātniski pamatotu raksturu tās cīņai par komūnisma uzvaru.

Mēs zinām, ka Pad. savienībā tikai ap 5% iedzīvotāju ir komūnistu partijas biedri, tātad šie 5 proc. ir visas valsts vadītājs un virzītājs spēks, kas nosaka *valsts iekšpolitiku un ārpolitiku* un kas jādara 95 proc. iedzīvotāju resp. tautai.

Tālāk 7. pantā gan minētas arodbiedrības, kooperātīvās un citas masu sabiedriskās organizācijas, kuŗas, saskaņā ar statūtiem, piedalās valsts un sabiedrisko lietu pārvaldīšanā, politisko, saimniecisko, sociālo un kultūras jautājumu izlemšanā, Praksē līdz šim tās apstiprināja visu, ko apstiprināšanai nodeva komūnistu partija resp. tās prezidijs.

Valsts ekonomiskajai sistēmai veltīti 10 panti, kuŗos noteikts, ka viss pieder valstij kā visas tautas kopīgā mantā: zeme, ūdeņi, meži un visi ražošanas līdzekļi — rūpnīcas, celtniecības un lauksaimniecības uzņēmumi, transporta un sakaru līdzekļi, bankas, tirdzniecības, sociālie un sadzīves uzņēmumi, dzīvokļu pamatfondi pilsētās. 11. pantā minēti kolchozi un citas kooperātīvās organizācijas un apvienības, kuŗu rīcībā var atrasties ražošanas līdzekļi un arī cita manta, bet tos pārrauga valsts. Kolchoziem zeme nodota tikai lietošanā.

Atsevišķo pilsoņu personiskajā īpašumā var būt tikai ienākumi no darba un ietaupījumi, dzīvojamā māja, kolchozos arī piemājas zeme, mājturības un citi dzīvē nepieciešamie priekšmeti. Sabiedrības bagātības palielināšanās, tautas un katra padomju cilvēka labklājības celšanās avots ir padomju cilvēku brīvais darbs. Tanī pašā 13. pantā tūlīt tālāk teikts — saskaņā ar principu — no katra pēc viņa spējām, katram pēc viņa darba — valsts kontrolē darba un patēriņa mēru. Tā noteic ienākuma nodokļa lielumu un nosaka darba algas līmeni, kas nav apliekams ar nodokļiem.

25. pantā noteikts, ka valstī pastāv vienota izglītības sistēma, kas kalpo jaunatnes komūnistiskajai audzināšanai.

Trijos pantos noteikts valsts ārpolitikas virziens, kas reālizē ļeņinisko miera politiku, komūnisma uzcelšanu pašā Pad. savienībā. Tāpat ārpolitikas mērķis ir nostiprināt pasaules sociālisma pozicijas, atbalstīt tautu cīņu par nacionālo atbrīvošanos un sociālo progresu.

Tātad vairs nepastāv prasības pēc proletāriāta diktātūras ieviešanas, bet visur samierinās ar sociālisma pozicijām.

Veseli 36 panti veltīti pilsoņu tiesībām un pienākumiem. Kaut gan 34. pantā minētas visas pilsoņu tiesības, tomēr 35. pantā sieviešu tiesības vēl atsevišķi uzsvērtas. Pilsoņu tiesību nodrošināšanā svarīgākais ir 50., 51. un 52. pants, kur tiesības garantētas ne kā tiesības pašas par sevi, bet atbilstoši darba ļaužu interesēm un sociālās iekārtas nostiprināšanas nolūkā. Tā atbilstoši garantētas vārda, preses, sapulču, mītiņu, ielas gājienu vai demonstrāciju brīvības, 50. pantā. 51. pantā — atbilstoši komūnisma celtniecības mērķiem pilsoņiem ir tiesības apvienoties sabiedriskās organizācijās, kas veicina viņu politiskās aktīvitātes un pašdarbības attīstību. 52. pants garantē apziņas brīvību, proti, tiesības pievērsties katrai reliģijai, nodoties reliģiskiem kultiem vai nepievērsties nekādai reliģijai, propagandēt ateismu. Baznīca ir atdalīta no valsts un skola — no baznīcas. Beidzajamā, 54. pantā, visiem pilsoņiem garantēta personas neaizskaramība. Nevienu nevar apcietināt citādi kā ar tiesas lēmumu vai prokurora sankciju.

Pavisam īsi, tikai sešos pantos, izteiktas atsevišķo „republiku tiesības un pienākumi, bet vissavienības tiesību un pienākumu uzskaitījuma 71. pants nosaka, ka katrai republikai saglabājas tiesības (ne ir, ref.) brīvi izstāties no Pad. savienības.

Jaunās konstitūcijas projekts sastādīts dialektiski, ko viens pants atļauj, to otrs atšķaida, lai nekaitētu komūnismam, kas ir galvenais, un sociālistiskai sabiedrībai.

Padomju savienībā viss notiek ar lielu troksni. Tāds troksnis sacelt arī par jauno kontitūciju. To apspriež un iztirzā gan partija biedru sanāksmēs, gan darba vietās, protams, arī Latvijā. Sakarā ar to sevišķi Padomju jaunatnē publicē daudz vēstuļu, kas uzteic jauno konstitūciju dažādos veidos. Partija ar to parāda, ka jaunās konstitūcijas izstrādāšanā piedalās visa tauta un par to visu jūsmo. Saprotams, ka konstitūciju rudenī augstākās padomes sēdē pieņems ar visām balsīm, jo nemaz citādi komūnistiskajā sistēmā nevar būt.

P. B.

Bij. Latviešu leģiona archīva pārzinis un grāmatu „Latviešu karavīrs Otra pasaules kara laikā" militārais redaktors

LKOK

Oskars Caunītis

miris 1977. gada 10. jūnijā Londonā, Anglijā.

DV Centrālā valde

Likteņa divainie ceļi

(Turpinājums no 9. lp.)

aizgāju pie kāda laba drauga, kam izstāstīju par brīdinājumu. Viņš bija ar mieru, ka palieku pa nakti pie viņa.

Kad no rīta devos uz savu dzīvokli, redzēju smagās mašīnas vedot cilvēkus vaļējās kravas telpās. Nu man kļuva apmēram skaidrs, kas notiek. Dzīvoklī kopā ar mani dzīvoja mana māsa. To atradu pavisam sabrukušu, bet dzīvokli — izvandītu. Māsa teica, ka mani meklējuši čekisti un tincinājuši viņu, lai pasakot, kur es esot aizbēdzis. Tā kā māsa tiešām nezināja, kur atrodos, tad viņa arī to nevarēja pateikt. Labi, ka no darba nebiju gājis vispirms mājās, un tikai no turienes pie drauga, jo tādā gadījumā būtu māsai pateicis, kurp aizeju.

Daudzus, kuŗus mājās neatrada, meklēja arī vēl 14. jūnijā un nākamā naktī. Mani vairs nemeklēja, jo, kā vēlāk noskaidrojās, esmu bijis tādā sarakstā, kuŗā minētie aizvedamie nav jāsameklā par katru cenu. Ja nav, lai paliek līdz nākamajai reizei, kas bija paredzēta jūnija beigās.

Kas bija zvanītājs, kas mani brīdināja? Tas bija šī raksta sākumā minētais skolas biedrs, kuŗu pieņēmu savā dzīvoklī aizsargu uniformā. Viņš tagad bija kļuvis ievērojams vīrs komūnistu administrācijā. Nezinu, kas ar viņu notika vēlāk, jo tagad viņa vārds padomju funkcionāru sarakstos nekad nav pieminēts.

Man toreiz bija 33 gadi. Tie, kas tagad ir manā toreizējā vecumā, tad vēl nebija dzimuši, tādēļ nav brīnums, ka daži nespēj saprast, kādēļ mēs joprojām ik gadus pulcējamies kopā 14. jūnija atcerei. Visi tie, kas esat apmēram manā toreizējā vecumā, mēģiniet iedzīvoties situācijā, ka kādā naktī pie jūsu durvīm pieklauvē policija un jūs apcietina par to, ka jūs nekā ļauna neesat darījuši. Vienīgais jūsu noziegums ir tas, ka jūs esat inženieris, advokāts, skolotājs, vai atbildīgā amatā kādā citā profesijā. Bet arī tad, ja jūs būtu vienkāršs strādnieks jūs neesat drošs, ka jūs nea cietinās, jo kāds var būt jūs nosūdzējis un jūs esat ticis sarakstā kā „pretpadomju elements". Pat tad, ja jūs būtu komūnists, šis fakts vien jūs nespēj glābt, jo jūs varat būt izvēlējies tādu partijas „līniju", kas mazliet atšķiras no tās, kas attiecīgajā brīdī pieņemta par oficiālo.

Kāds mans studiju biedrs, kas, kā izrādījās, jau agrāk bijis komūnistu partijā un neatkarīgās Latvijas laikā darbojies pagrīdē (to, protams, es nezināju), komūnistiem ienākot, tika iecelts par bankas direktoru. Kad man neveicās ar darba dabūšanu, sadomāju griesties pie viņa pēc palīdzības. Bankas durvju sargs, kas vēl nebija nomainīts un bija no vecā personāla, man pateica, ka direktora vairs te neesot un lai es labāk par viņu vairs neinteresējoties. Neko labu nenojauzdams, tomēr nelikos mierā un gāju uz komūnistu partijas centrālkomiteju, kur strādāja agrākā studiju biedra brālis. Kad tam prasīju, kur tagad Jānis, saņēmu atbildi, ka suņam suņa liktenis. Ja es gribot dzīvot, lai aizmirstot, ka tāds Jānis vispār kādreiz eksistējis. Kad ienāca vācieši un sākām atrakt komūnistu upuru masu kapus, es Jāni atradu Baltezera masu kapos ar izgrieztu mēli un lodi pakausī. Lūk, Jānis, darbodamies partijā, nebija darījis gluži tā, kā toreiz prasīja „partijas līnija" resp. Stalins un viņa rokas puiši. Latvijas iedzīvotāju iznīcināšana ar 1941. gada jūniju nebeidzās. Krievu armijai atkāpjoties, 1941. gada jūnija beigās un jūlija sākumā, tā aizrāva līdz ap 12.000 Latvijas iedzīvotāju. Tie bija mūsu karavīri, satiksmes darbinieki, vasaras koloniju un patversmju bērni un skolotāji un citi. Kopējais no Latvijas 1940. un 1941. gadā deportēto skaits sasniedza 1,8 procentus Latvijas iedzīvotāju.

Dati par aizvestajiem un nonāvētajiem otras — tagadējās krievu okupācijas laikā nav tik precīzi un nav arī galīgi, jo deportācijas, kaut arī ne tik plašos apmēros, joprojām turpinās. Tūkstošus kara beigās pakāra vai nošāva par sadarbību ar vācu iestādēm. Jau 1944. un 1945. gadā no Latgales un Vidzemes deportēja ap 50.000 cilvēku. Pēc vācu armijas kapitulācijas 1945. gada 8. maijā t.s. filtrācijas nometnēs Kurzemē vien ieslodzīja pāri par 60.000 vīriešu, kuŗus tur vairākas nedēļas mērdēja badā. Izcēlās slimības un daļa apmira. Atbrīvoja tikai ap trešo daļu šo ieslodzīto, bet pārējos notiesāja un izsūtīja „jaunuzbūves darbos" uz Pad. sabienību.

Jaunas masu deportācijas pēc 1941. gada parauga visās trīs Baltijas valstīs notika 1949. gada martā, tikai daudz plašākā mērogā. No Latvijas deportēja ap 50.000 iedzīvotāju, visvairāk laucinieku. Statistiki aplēsuši, ka abās krievu okupācijās, pieskaitot arī deportētos uz Vācijas koncentrācijas nometnēm, Latvija ir zaudējusi ap 600.000 cilvēku, neieskaitot emigrantus un karā kritušos. Deportēto vietā ir ievesti krievi, kas Rīgā jau tagad ir vairākumā.

Eduards Šmugajs

SAVIENOTĀS VALSTĪS

KALAMAZŪ

Šogad starp izciliem vidusskolu beidzējiem ierindojušies Loy Norrix vidusskolas beidzēja Maruta Kajaka un Martin vidusskolas absolvents Martis Pone. Maruta ir Latviešu jauniešu pulciņa priekšniece, 1975. gada vasarā kā viena no labākām beidza Gaŗezera vidusskolu un ir aktīva koriste Dziesmu Vairogā. Šoruden viņa uzsāks studijas Kalamazū kolledžā. Viņai ir arī labas sekmes gleznošanā, piedaloties jau divās izstādēs. Martis Pone mācās arī Gaŗezera vidusskolā, ir aktīvs Kalamazū vienības sportists. Viņš rudenī sāks studēt architektūru Michigenas universitātē Ann Arborā.

V. B.

INDIANAPOLE

Floralkapsētas latviešu nodalījumā māc. T. Gulbis zemes klēpim atdeva divus latviešu pesionārus. Dieva priekšā aizsaukti 79 g. v. Kārlis Elberts, atstājot sievu Annu un dēlus Edvardu un Hugo un 71 g. v. Ernests Dzenis, pēc kuŗa sēro sieva Anna.

VASARNĪCA
īrējama
ar 1. jūliju, 10 jūdzes dienvidos no Perry Sound, pie 69. ceļa. Ezers.
Zvanīt vakaros no 8-11
1-705-378-2290

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kaneva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

Iznācis

ANNAS E. OZOLIŅAS

dzejoļu krājums

ATMIŅU ZIEDI

autores izdevumā. Grāmata iesieta greznos audekla vākos. Tajā sakopoti turpat 150 dzejoļu, kuŗos silti notēlota dzimtenes daba un tēvu sēta, paužot dziļu mīlestību pret mūsu tēvu zemi. Ļoti piemērota dāvana katram gadījumam.
Maksā 5 dolari.

Dabūjama DV grāmatnīcā Toronto

Lotus FLOWERS

792 Bathurst St.,
(pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
TEL. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Māra un Arvids Tīrums

realtor

Skyline Real Estate Ltd.

2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
Tel. 533-8553

CU Assurance

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
AUTO UN MĀJU
APDROŠINĀŠANA

Tel. 533-8553 Ilmārs Jankovskis

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 8. vakarā.

Māra Gugāns-Lūsis

JAUNAS GRĀMATAS

A. Voitkus — Vēja nestas lapas, rom.		$9.00
U. Ģērmanis — Tālu tālumā, lielā plašumā		$9.00
V. Mobergs — Zaldāts ar salauztu šauteni		$8.00
Alf. Dziļums — Plosti sēklī		$ 7.50
G. Janovskis — Kaijas kliedz vētru, rom.		$ 8.50
A. Michelsons — Gambija, rom.		$ 7.50
Confrontations with tyranny, sešas lugas angļu valodā sak. A. Straumanis		$15.00
Archīvs I — V un XI — XVI	katrs	$10.00
E. Dunsdorfs — Latvijas vēst. atlants		$12.00
V. Klīve — Vai jums ir filozofija?		$ 7.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALA

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 7.00,
sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

Ja esat nodomājuši iegādāties

Jaunu 1977. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-0583

EGLĒSNIEKI

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. — Arnolds Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS

228-6050
5385 Yonge St. Suite 20,
(Northtown Shopping Plaza)
Willowdale, Ont.

445-5325
72 Northdale Rd.
Willowdale, Ont.

sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

Basketbola turnīrs Minsterē

Minsteres minibasketbola turnīrā, kuŗā piedalījās 1964. gadā dzimušie un jaunāki spēlētāji, uzvarēja Latviešu ģimnazijas vienība, finālā pārspējot Minsteres Paulīnuma ģimnaziju ar 42:39. Latviešu skolu pārstāvēja Gunārs Raudseps, Klaids Ferris (no ASV), Klāvs Balodis, Niklāvs Kadeģis (ASV), Pēteris Stikāns, Veins Ferris (ASV), Gunārs Rempēters, Reds Hauzermanis, Gregors Spoģis un Rūdolfs Auens.

MLĢ pieveica Minsteres Paskāla ģimnaziju ar 64:6, Minsteres Mini ar 48:35, bet zaudēja kardināla fon Gālena ģimnazijai ar 24:32 rezultātu. Latviešu skolnieki uzvarēja arī trīs vienību turnīrā Grēvenē pret Minsteres USC un Grēvenes komandām. Arī draudzības spēle pret Telgtes ģimnaziju beidzās ar MLĢ 43:23 uzvaru.

MLĢ basketbolistu „dvēselele," internāta vadītājs Imants Balodis informē:

„MLĢ internāts Rīga aicina pieteikties sportā apdāvinātus skolēnus jaunajam skolas gadam, kas sāksies 22. augustā. Skolā uzņem uz pēdējās liecības pamata. Mēs piedāvājam Latviešu ģimnazijas abitūriju ar tiesībām iestāties universitātē, kā arī labas iespējas pārstāvēt latviešu jaunatni Vācijas un citu Eiropas zemju sporta laukumos.

Mēs lūdzam jauniešu vecākus un latviešu sporta saimi nākt mums talkā latviskās vides un internāta latviešu sporta izveidošanā. Mums ir labi sakari ar vācu sporta saimi — un palīgā nāktu arī vietējie studenti Viktors Kangeris (basketbolā), Visvaldis Liepa (volejb. un futb.), Kārlis Kangeris (šachā) un citi.

MLĢ sevišķu vērību pievērš basketbolam, futbolam, volejbolam, galda tenisam un šacham — un rūpējas arī par citu sporta nozaru izveidošanu. Dzīve Minsterē, 263.000 iedzīvotāju lielā universitātes pilsētā ar 30.000 studentiem, ir kulturāla un spraiga. Darīsim katrs savu MLĢ 77 sauksmes zīmē," saka Balodis. Tuvākas izziņas pieprasāmas: Imants Balodis, Wienburg Strasse 56, 44 Muenster/Westfalen, West Germany.

—IB—

★ Spānijas vispārējās brīvās vēlēšanās pirmo reizi pēc 41 gada uzvarēja premjēra Ādolfa Suareza demokratiskā centra partija, iegūstot 169 (jeb 30 proc.) no 350 sēdekļiem parlamentā, otrā vietā paliekot mērenajai kreisajai strādnieku partijai ar 116 sēdekļiem (28,8 proc.), kam seko komūnisti ar 19 (9,4 proc.).

Tālavā

pārdodama vasarnīca.

Zvanīt 368-8458, Toronto.

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12. dienā — 12 naktī,
piektdienās un sestdienās no pl. 12. dienā līdz 1. naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country RE Ltd., Realtor
V. PALMA - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašnieki!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) Ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

- **LIETUS NOVADA CAURULES**
- **LOGI**
- **DURVIS**
- **MARĶĪZES (Awnings)**
- **JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)**

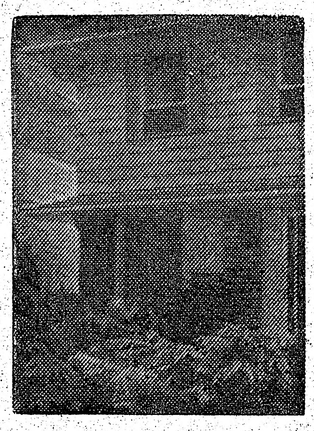

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 Īpašnieks Arturs Mīlne
2228 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

RATAS

— KGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tiosot Bulova.
Latviešiem atlaide.

Torland Real Estate Limited
264-2391
Pārstāvis: Konst. KĀRKLIŅŠ
691-3873

Ja plānojat pārdot māju, zvaniet mums.
— Palīdzam ar iemaksu un obligāciju sagādi par zemiem procentiem.

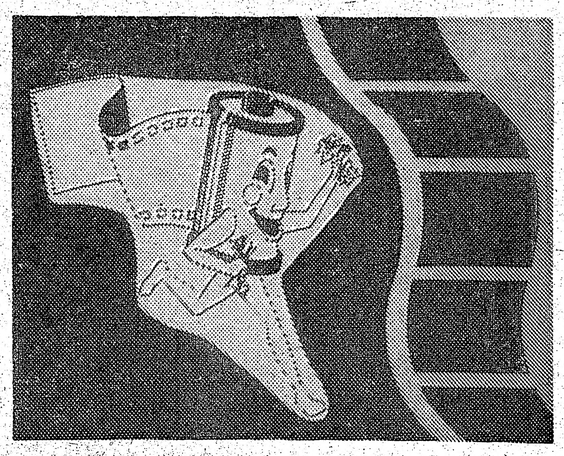

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas

Atlaide

Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St., Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDIŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

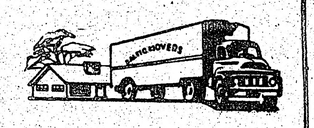

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

VALUDE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalēs
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto
Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M6G 1A5

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

EDUARDS FREIMANIS
DIVAS PASAULES
ROMĀNS

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Latviešu ari jārunā latviski

Londonas latviešu skolas mācību gada noslēgumā 12.jūnijā skolas beigšanas apliecības saņēma 6 audzēkņi: Andris Brieze, Guntis Fūrmanis, Paulīne Riemere, Juris Svilis, Māris Teteris un Lija Visvalde. Ziedu puškotajā DVF nama zālē pulcējās skolas saime, bērnu vecāki un skolas labvēļi. Aktu ievadīja ar māc. J. Sapieša svētbrīdi. Mācītājs mudināja jauniešus būt centīgiem un godīgiem darba darītājiem kā Dieva, tā savas tautas un dzimtenes labā. Skolas beigšanas apliecības absolventiem — līdz ar LNPL labākiem novēlējumiem—pasniedza LNPL Izglītības nozares vadītājs A. Grigulis. Skolas pārzine Meta Udre apsveicot absolventiem pasniedza skolas balvu — Raiņa „Uguni un nakti"; klases audzinātāja I. Rušeniece, novēlot sekmes tālākās dzīves gaitās, deva līdz „ceļa maizi" — — „Latviešu pareizrakstības vārdnīcu"; vēstures skolotāja A. Liepiņa vēlēja jauniešiem nepagurt sekot mūsu tautas vēstures gaitām un dāvināja tiem A. Šīldes „Pretestības kustība Latvijā". Londonas DVF nodaļas sveicienus nodeva vanadžu kopas vadītāja V. Bergmane līdz ar grāmatu „Gauja", kas ar saviem skaistajiem līčiem, bet arī mānīgajiem virpuļiem ir līdzīga ikviena dzīves gaitai.

Jauku uzrunu skolas beidzējiem teica 1966. gada Londonas skolas absolvente Ilga Millere. Ja skolas laikā viņai jo bieži nav paticis svētdienas rītos mērot garo ceļu uz DVF namu, tagad tā ir pateicīga saviem vecākiem, ka tie viņu neatlaidīgi mudinājuši uz skolu. Bez skolas mācībām viņa nebūtu varējusi izaugt par latvieti. „Jums jārunā latviski, jāprot latviski rakstīt — tad jūs būsit latvieši!" Dzīvais stāstījums par savām skolas un vēlākajām jauniešu gaitām, liekas, deva jaunajiem skolas beidzējiem vairāk nekā viena otra, kaut labi domāta, pamācība. Ilga Millere, kas apmeklējusi savu vecāku dzimteni Latviju, jo sevišķi uzsvēra latviešu valodas nopieciešamību, satiekoties ar latviešiem dzimtenē vai arī citās zemēs. Dziedot „Dievs svētī Latviju!" kopā saplūda jaunās un vecākās paaudzes balsis.

Ar vārdiem „Glābājiet karogu Latvijai!" absolventu klase nodeva Latvijas karogu nākošai klasei. Sekoja absolventu sagatavotie priekšnesumi, deklamacijas, lasījumi un vijoles solo, klavieru pavadījumā. Tad skolas liecības saņēma jaunākās klases audzekņi.

Absolventu vārdā audzinātājiem, vecākiem un skolas labvēļiem pateicās Juris Svilis, vecāku vārdā paldies teica A. Melderis. Skaistas bija ziedu veltes, ko saņēma skolotāji, audzinātāji un skolas labvēļi — Latvijas lietvedis T. V. Ozoliņš, LNPL prezidija priekšsēdis A. Abakuks, LNPL Izglītības nozares vad. A. Grigulis, DVF Londonas nodaļas vanadžu kopas vadītāja V. Bergmane un visu draudžu — skola atbalstītāju pārstāvji. Savu prasmi mūzikas laukā skolas audzēkņi pierādīja, atskaņojot Dziesmu svētku jauniešu rītam sagatavotās 3 tautasdziesmas 18 mūziķu un dziedātāju sastāvā, ko vadīja Lilija Zobena Birutas Meisteres atbalstā. Tad vecākās klases audzēkņi svinīgi iznesa sev uzticēto Latvijas karogu un Londonas latviešu skolas „lielais brīdis" bija beidzies.

Vecāki bija klājuši cienasta galdu. Viens otrs no beigušajiem jau interesējas par turpmākajam iespējām mācīties latviešu valodu, lai varētu nolikt pārbaudījumu savā tēvu valodā angļu skolā. Lai šī latviskā dzirkstis, ko audzinātāji ir centušies iededzināt katra bērna un jaunieši sidī, uzliesmo jo spožāk viņu turpmākajās dzīves gaitās!

A.L.

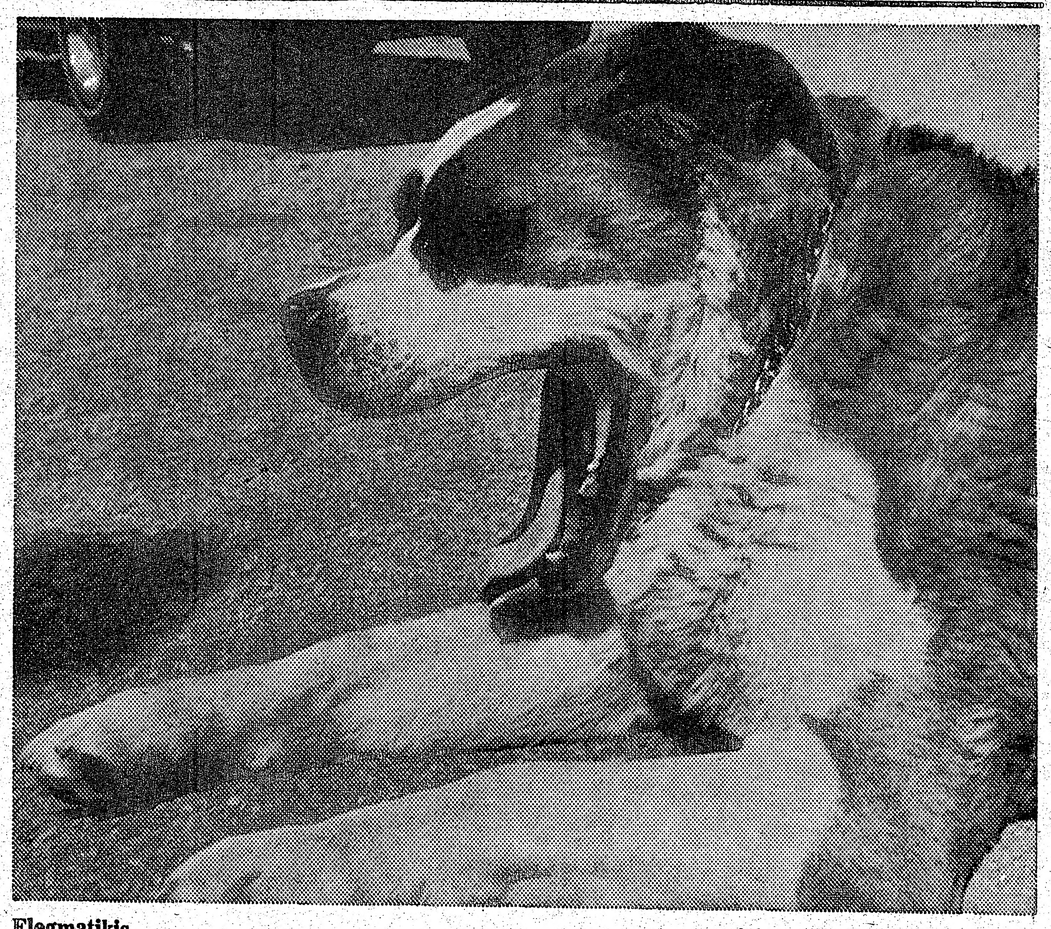

Flegmatiķis

Aleksandra Kalniņa uzņēmums

No manis ši dziesma

„No tevis man rozes
Un mazs smaidošs foto—
No manis ši dziesma
Lai mūžam tev skan!"

Kad kaktusu tuksnesī nekas vairs neiemaldās, jābrauc patāls ceļš uz Denveru, kur vēl pa retam kaut kas notiek. Bet kas gan ir 115 km — kā no Pļaviņām vai Valmieras līdz Rīgai — lai dzirdētu svešumā kādu cīruļu sapni.

Daugavas Vanagu izkārtojumā un atbalstā kvintets Staburadze no Sietlas dodas 2. turnejā pa ASV vidieni: Denveru, Linkolnu, Mineapoli, Grand Rapidiem, Indianapoli, Klīvlandi, Detroitu, Čikagu. Ar mazu irētu autobusu kvintets veic lielus attālumus, lai desmit dienās no 9. — 18. jūnijam dziedātu astoņos koncertos. Tādu „amoka" skrējienu var iespēt tik jaunība.

Kvinteta Staburadze mūzikālā varēšana apliecināta divās skaņu platēs: Es vēlētos pie tevis būt (izpārdota) un Mēs tiksimies. Bet skaņu plate ir skaņu plate. Redzēt un dzirdēt Staburadzes meitenes īstenībā ir pavisam kas cits. Turnejā kvintetu pārstāv Ausma Līdace un Māra Saukante (1. sopr.), Rita Grava (2. sopr.), Benita Jaundāldere un Valda Upeniece (alts).

Staburadzes meitenes dzimušas un uzaugušas Kaskādes kalnu pakājē pie Klusā okeana līča, dzīvības un augšanas brīnumā klausīdamās, ko stāsta vēji, tālumi, saulrieta atspulgi ūdeņu viļņojumā. Nemanot atnākusi jaunība ar nemieru, šaubām, ilgām „pie tevis būt", lai, kopā ejot, meklētu dzintarzemes krastu, kur baltākas smiltis, dzintars atrodams un kur skan latvju valoda. Ausmas Upenieces vēlēšanās „pie tevis būt" piepildījusies. Nu viņa ir jau Līdača dzīvesbiedre.

Šīs turnejas repertuārā tautasdziesmas, Raimunda Paula un citu tēvzemes komponistu dziesmas un vecas populāras melodijas P. Berkolda un K. Upenieka vokālā, Karīnas Berkholcas un B. Čisma instrumentālā aranžējumā.

Kvinteta vadītājs Kazimirs Upenieks, divu Staburadzes meiteņu tēvs, koša pirmā tenora īpašnieks, meiteņu kvintetu saliedējis labā vienībā eiropiskā stilā — tālu no amerikāniskās ļodzīšanās un kratīšanās. Iepriecina intonācijas tīrība, precizitāte, tembru saliedējums. Ar mikrofonu rokās meitenes kustas skatuviski brīvi un cēli.

Kāda pārpratuma dēļ koncerts notiek baznīcas pagraba telpās, kur nav ne skatuves, ne dekorējumu, ne apgaismojuma krāsu efektu un starmešu zibšņu. Nav arī bungu un trompešu. Tik stabule, ģitara, klavieres. Ar siltu gaismu pielīst telpa, meitenēm ienākot. Kāds Dieva skaistums! Kā pavasara svētdienā meitenes zied un dzied daiļos tērpos, zils ar baltiem ripulīšiem pirmajā daļā, rožains līdz viegli oranžam otrā, gaiši dzeltens trešajā. Un notiek tā, ka jau pirmā tautasdziesma „Vai tā mana vaina bija", ieviļņodama ritmā un melodijā sasaista septiņu desmitu klausītāju saimi intimi tuvīnā noskaņā. Kā ziedi atvērušies saulei, meitenes zied skaistumā; kā putni, pilni gaviļu, dzied dzīves rītausmai, austošai dzīvei. Meitenes zied un dzied. Un šais ziedos un dziesmās mirdz jaunības daile un šarms, priecīgs dzidrums un dzīvība, dziļa laimes un prieka sajūta, skaļš dzīves sauciens un aicinājums: „No manis ši dziesma lai mūžam tev skan!"

Vecā populārā dziesma par skaisto jaunību no astoņpadsmit gadiem, kad no šiem gadiem ir prieks, — cik tā skan patiesi, jauki un laimīgi meiteņu jaunības izjūtu krāšņumā!

Ar E. Švarca Šūpļa dziesmu koncerts sasniedz kāpinājumu. Ausmas solo tik izjusti sirsnīgs, ka dziesma jāatkārto.

Tu nevari noliegt, ka tevī nesprēgātu iekšējs saviļņojums. Sprēgā — sprēgā īsts un tīrs. Dziesmas, iebrukdamas tevī, izplūst pa asinīm un, tur palikdamas, sajauc izjūtas tādās kā skumjās, kā gavilēs tā, ka līdz ar Jonāsu Miesnieku jāsaka: „Un reizē ir skumji un priecīgi man, meitenes jaunas kad čalo".

Meitenes zied un dzied, un katra sirdij tiek „sava dziesma", ko klausītājiem gribētos paņemt līdz arī skaņu platē. Bet ar šīm dziesmām kvinteta 3. skaņu plati paredzēts ieskaņot pēc koncerta.

Edmunds Zirnītis

BILIJA GRĒMA MILJONI

Nedēļas sākumā The Charlotte Observer ziņoja, ka Bilija Grēma reliģiozā grupa ieguldījusi 23 milj. dol. īpašumos un vērtspapīros, kas esot slēpti no publikas. Tas viss liekas legāli, bet iepriekšējās intervijās par šiem līdzekļiem neesot teikts.

Pats Grēms izteicies, ka līdzekļi turēti slepenībā, lai daļēji izvairītos no daudzajiem palīdzības lūdzējiem, jo lieli līdzekļi nepieciešami Campus Cruasade for Christ, the Fellowship of Christian Athletes, the Baptist World Alliance un Young Life atbalstam.

ATENTĀTS UZ IDI AMINU

Londonas laikraksts Observer nedēļas sākumā ziņoja, ka kāds vīrs, kas piedalījies atentātā pret Ugandas prezidentu Idi Aminu un pārbēdzis uz Neirobi, ziņojis, ka Amins šašauts vēderā.

Citi ziņojumi liecina, ka pēc uzbrukuma uz Entebbe ceļa, Amins slēpies un reportierim izteicies, ka bijis pie savas sievas. Kā zināms, pirms nedēļas Amins bija nozudis un pat tuvākie līdzstrādnieki nezināja, kur viņš palicis.

INDIANAPOLE

●Profesionāla inženiera tiesības Indianas pavalstī pag. nedējā ieguva šejienes DV apvienibas priekšnieks Visvaldis Jansons—Jurāts un inž. Kārlis Augenbergs.

●Līgo svētkus 25. jūnijā Latviešu sabiedriskā centrā kuplināja Lilijas Gleškes etnografiskais uzvedums „Jāņu vakars" ar deju kopas „Jautrais pāris" un Indianas latviešu biedrības jauktā koŗa piedalīšanos.

TORONTO MEISTARSACĪKSTES NOVUSĀ

Pēc vairāku mēnešu spraigām cīņām beigušās Toronto latviešu šī gada meistarsacīkstes novusā. Sacensībās piedalījās 17 vīrieši un 6 sievietes.

Tehniskie rezultāti vīriešiem — 1. V. Teteris, 2. M. Baumeisters, 3. E. Lukovskis, 4. P. Kalniņš, 5. V. Lukovskis.

Dāmām — 1. V. Nurse, 2. E. Thalere, 3. A. Avota, 4. O. Jākobsone, 5. H. Bulova, un 6. S. Roze.

Dubultspēlē: 1. V. Teteris un H. Baumeisters, 2. V. Lukovskis un E. Lukovskis, 3. E. Jaunzems un A. Grīnbergs, 4. H. Jākobsons un O. Roze, 5. I. Bērziņš un V. Martinaitis, 6. H. Vaits un P. Kalniņš, 7. Z. Jākobsons un A. Salzemnieks, 8. A. Dzilna un J. Ertmanis, 9. A. Bērziņš un O. Bērziņš.

●Apsūdzība pret abiem nēģeriem, kuŗus aizturēja aizdomās par skolotājas Edītes Pūteles nogalināšanu, tagad izbeigta, jo vienīgais prokurātūras liecinieks, kas teicās nozieguma norisi redzējis, paziņojis, ka iepriekšējā izmeklēšanā visu teikto esot samelojis! Iespējams, ka viņš saņēmis kādus draudus, jo nozieguma vietas vistuvākajā apkaimē atkal vairaki sašauti, bet kāds sadurts un pārgriezta rīkle.

(kv)

Mirusi skautisma dibinātāja dzīvesbiedre

Pagājušās nedēļas nogalē mirusi lēdija Bēden-Paula (Olave Baden-Powell), skautisma dibinātāja dzīvesbiedre, kas bija par viņu 32 gadus jaunāka. Pats Bēden-Pauls mira 1941. g. Viņa mira 81 gada vecumā.